

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย
ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
An Evaluation of the Continuing Professional Development (CPD)
for Thai Business Bookkeepers under the Accounting Act,
B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community

บุญธรรม พรเจริญ
กัณหา โฉมศรี

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 16.0 และ AMOS version 6.0 โดยใช้ค่าสถิติได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ผลการวิจัยในส่วนของผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.63$) และมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) สำหรับการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความรู้และทัศนคติต่างมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงความรู้ยังมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นอกจากนี้การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยโมเดลสมการโครงสร้างนี้ยังมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ดีและยอมรับได้ คิดเป็นร้อยละ 81.6 ซึ่งผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป

Abstract

This research was aimed at studying 1) an outcome of the Continuing Professional Development (CPD) for Thai business bookkeepers under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community and 2) an evaluation of the Continuing Professional Development (CPD) for Thai business bookkeepers under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community in terms of casual relationship of knowledge and attitude with practice.

The questionnaires were constructed as a research tool for collecting data from 398 Thai business bookkeepers. The data was statistically analyzed by SPSS version 16.0 and AMOS version 6.0 with frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Structural Equation Modeling: SEM.

In regard to the outcome of the Continuing Professional Development (CPD), the research finding indicated that the sample group had knowledge for the Continuing Professional Development (CPD) at high level ($\bar{X}=0.77$). Their attitude was agreeable to the Continuing Professional Development (CPD) ($\bar{X}=3.63$). Also, they had practice on the Continuing Professional Development (CPD) at adequate level ($\bar{X}=0.74$).

In regard to the evaluation of the Continuing Professional Development (CPD) for Thai business bookkeepers under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community in terms of casual relationship at a statistical significance of 0.05, the research finding indicated that knowledge and attitude had casual relationship with practice on the Continuing Professional Development (CPD) under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community and knowledge had casual relationship with attitude of the Continuing Professional Development (CPD) under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community.

Furthermore, this developed casual relationship model used for evaluating the Continuing Professional Development (CPD) for Thai business bookkeepers under the Accounting Act, B.E.2543 (2000) for Asean Economic Community was created consistently with empirical data and had ability to predict at good level and acceptably because the correlation was 81.6% which its acceptance was more than 40%.

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ.....	1
คำถามนำวิจัย	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่ได้คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติ	7
แนวคิดการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.2543.....	10
แนวคิดการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ.2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า.....	13
แนวคิดความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
ขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 รongรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	56
ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดล.....	58
สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย.....	60
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	63
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	74
แบบสอบถาม.....	75
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	82
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	88
ประวัติผู้วิจัย.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังดำเนินการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เพื่อรักษาศักยภาพและความเชื่อมั่นของลูกค้าในการให้บริการทางวิชาชีพของตน หน่วยงาน ผู้กำกับและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเห็นความจำเป็นต้องกำหนดการศึกษาพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อให้มาตรฐานการปฏิบัติงานในประเทศเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและผู้ลงทุนทั่วโลก จึงเป็นที่มาที่วิชาชีพบัญชีต้องมีการปรับตัวให้ทันสมัยเป็นสากลเพื่อสร้างความเชื่อถือได้ในวิชาชีพให้มากขึ้น

จากการที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีประกาศเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543) ซึ่งกำหนดให้ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ต้องเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกรอบสามปีนั้น เพื่อให้ผู้ทำบัญชีสามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ในหลายประเภทกิจกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ออกประกาศโดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ. 2547 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป, 2547) ทั้งนี้ผู้ทำบัญชีสามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้หลายประเภทหรือหลายกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาเป็นวิทยากร หรืออาจารย์ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งการลงทะเบียนศึกษาเฉพาะรายวิชาทางการบัญชีก็สามารถนับเป็นชั่วโมงในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้

จากประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ทำบัญชีโดยตรงที่ต้องถูกควบคุมให้ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และมีบทลงโทษถ้าหากฝ่าฝืนส่งผลให้ผู้ทำบัญชีจะต้องอบรมหลักสูตรตามที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ครบถ้วนภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ อาทิ เช่น จะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทุกรอบสามปี (Continuing Professional Development: CPD) โดยในแต่ละรอบจะต้องเป็นกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และต้อง

อบรมไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อปี ทำให้ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องรับภาระรายจ่ายในการต้องเข้าอบรมให้ครบจำนวนชั่วโมงตามระยะเวลาที่ถูกระบุไว้ พร้อมทั้งต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับตั้งแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรมเป็นต้น (บริษัท เทรนเนอร์ อิน ไทย จำกัด, 2558)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้ทำบัญชีต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมถึงผู้ทำบัญชีจะต้องจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนองบการเงินให้แก่ผู้บริหาร พร้อมกันนั้นจะต้องนำเสนองบการเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสถานประกอบการ เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น ที่สำคัญจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือทางบัญชีอย่างเสรีจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งในอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องเร่งปรับตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านทางบัญชีนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว (ภาษากลางของอาเซียน) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศในอาเซียนด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) โดยจะทำการประเมินผลทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ให้ตอบรับกับสถานการณ์การค้าเสรีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วพร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในสิ้นปี 2558 อันใกล้

คำถามนำวิจัย

1. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลการประเมินเป็นเช่นไร
2. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ และ ทักษะ ที่มีต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีลักษณะของความสัมพันธ์เป็นเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 84,760 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 398 คน ซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่มีความสนใจในการข้อมูลและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างตามที่คำนวณได้

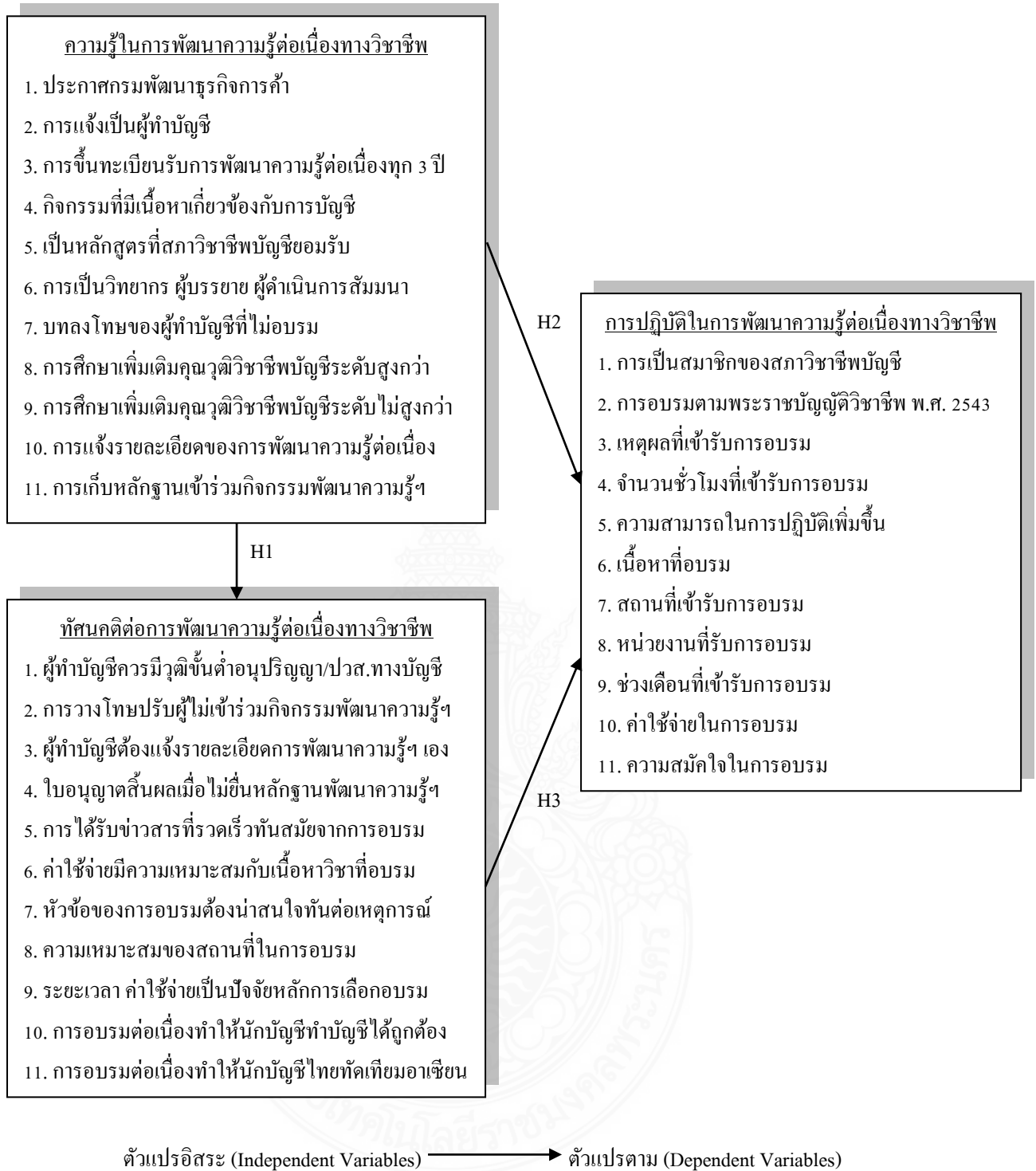
ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา จะศึกษาถึงองค์ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจของไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ขอบเขตของระยะเวลาที่ศึกษา การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2557 จนถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 8½ เดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) และการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2547) และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543) รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีแนวคิดที่ว่า “บุคคลจะปฏิบัติหรือไม่ก็ตาม ต้องอาศัยความรู้หรืออย่างน้อยก็ต้องมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นก่อน จึงเกิดการปฏิบัติขึ้นได้” จึงทำให้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยด้วยกัน 3 ข้อดังนี้

H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

H3: ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นิยามศัพท์

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หมายถึง การประเมินผลจากกิจกรรมที่เพิ่มพูนด้วยการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) ให้แก่ผู้ทำบัญชีเพื่อสร้างทัศนคติที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีมีการพัฒนาและก้าวหน้าต่อไป ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ หมายถึง สารสำคัญข้อเท็จจริง ความรู้สึกรู้สึกคิด และการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปพื้นฐานของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนา การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่ทำบัญชี หมายถึง ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

ภาคธุรกิจไทย หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด กิจกรรมร่วมค้า ที่เป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อประกอบธุรกิจในประเทศไทย

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง การพัฒนาจากเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและร่วมมือในเรื่องสันติภาพ ความมั่นคง เศรษฐกิจ องค์กรความรู้ สังคม วัฒนธรรม บนพื้นฐานความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศได้แก่ ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน ซึ่งจะเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) โดยพร้อมกันในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ให้ตอบรับกับสถานการณ์การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับโดยสากล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสำหรับนักวิชาการ นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจศึกษาและพัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางบัญชีต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อแนวทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ความชัดเจนในเนื้อหาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP)

ความรู้ (Knowledge)

Good (1973) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้เป็นตามข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

Bloom (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะระลึกถึงวิธีและขบวนการต่าง ๆ หรือระลึกถึงแบบแผน โครงสร้าง ทฤษฎี และการสรุป

Krathowhl (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆ

จากความหมายของ ความรู้ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความรู้เป็นการรู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ รายละเอียด การระลึกได้ เป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราว ปรัชญาการณืไว้ และแสดงออกเป็นพฤติกรรมเรียกเอาสิ่งที่จำได้ออกมาให้ปรากฏให้สังเกตและวัดได้

ทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ เป็นศัพท์บัญญัติทางวิชาการ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Attitude” ซึ่งมาจากศัพท์ภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า ความโน้มเอียง เหมาะสมและนำมาใช้ในความหมายของคำว่า Attitude คือ ท่าทีที่แสดงออกของบุคคลซึ่งบ่งบอกสภาพของจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง

ซุคา จิตพิทักษ์ (อ้างถึงใน วิชาฯ ลดราช, 2550) กล่าวถึงทัศนคติ ไว้ว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของบุคคลและเป็นแนวโน้มหรือขั้นการเตรียมพร้อมของพฤติกรรม เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางจิตใจแต่อย่างไรไม่ได้ออกมาจากกายไปเท่านั้น ในทางจิตวิทยาถือว่าทัศนคติเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่ไม่สามารถจะสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่จะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยกรรมวิธีที่ซับซ้อน

ณรงค์ ลินสวัสดิ์ (2549) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการตัดสินในลักษณะตีความว่า ดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควร เหมาะหรือไม่เหมาะสม เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ทัศนคตินั้นไม่ใช่พฤติกรรมแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล และทัศนคติที่ทำให้เกิดพฤติกรรมขึ้นมานั้น ก็จะต้องขึ้นกับสถานการณ์แวดล้อมด้วย ทัศนคติ ก็คือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล

Allport (1935) อ้างถึงใน อปสร ยิ่งเจริญ (2553) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจและประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ความพร้อมดังกล่าวมีทิศทางหรืออิทธิพลเหนือการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งของบุคคลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

Thurstone (1967) อ้างถึงใน อปสร ยิ่งเจริญ (2553) ให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกหรือด้านลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้ เช่น สิ่งของ บุคคล บทบาท องค์กร ความคิด ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ทิววรรณ กิตติวิบูลย์ (2552) ให้ความหมายว่า “ทัศนคติคือสภาพทางจิตหรือประสาทของความพร้อมที่จัดรูปขึ้นจากประสบการณ์และส่งอิทธิพลในทางกำกับ หรืออิทธิพลที่ไม่อยู่นิ่งแก่การตอบสนองของบุคคลต่อที่หมายและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง”

จากการรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ผู้วิจัยจึงขอสรุปความหมายทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุประสงค์ของหรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึกหรือท่าทีนี้จะนำไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ทัศนคติมิได้ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล ด้วยเหตุนี้ ทัศนคติ จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่รับด้วย หรืออาจสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันจะมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่สอดคล้องกับด้วย

การปฏิบัติ (Practice)

Roger (1962) ได้จัดการปฏิบัติเอาไว้เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการยอมรับ อันได้แก่ การรับรู้ สนใจ ไตร่ตรอง ทดลองปฏิบัติ และปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่เชื่อว่า ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และการรับรู้ ตลอดจนตัวแปรด้านคุณลักษณะประชากรที่เลือกจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติ

V. Kothandapani (1971) ได้กล่าวถึงความตั้งใจในการปฏิบัติว่า “ความตั้งใจในการปฏิบัติมีพื้นฐานมาจากความรู้ (ข้อมูล) เจตคติ หรือความเชื่อ (Attitude or Belief)”

Bloom (1975) กล่าวว่า “การปฏิบัติหรือการนำไปใช้ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีอยู่ไปใช้อย่างเหมาะสม ถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2556) กล่าวว่า “การปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องราวข้อเท็จจริง วิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน”

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การปฏิบัติ (Practice) หมายถึง การนำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่โดยมีพฤติกรรมด้านพุทธิปัญญาและเจตคติเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ เลือกซื้อ เลือกบริโภคในชีวิตประจำวัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ

Zimbardo (1977) สรุปว่า “ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเรา จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับความรู้ที่มีอยู่ คือถ้ามีความรู้ดี ทัศนคติต่อสิ่งนั้นก็จะเป็นดีด้วย และมีแนวโน้มส่งผลให้แสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดีด้วย ดังนั้นทั้งความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ จึงมีความสัมพันธ์กัน”

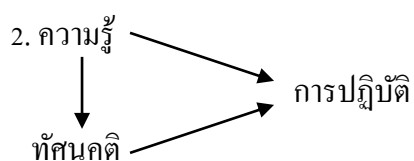
Fabiyi (1985) กล่าวว่า “การเสริมสร้างความรู้ ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมปฏิบัติด้วยเสมอ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยทางอ้อมนั้นมีทัศนคติเป็นตัวกลาง”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2550) “ความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นข้อยืนยันว่าคุณจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป ทัศนคติจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่ผู้เรียนได้รับการกระทำหรือการปฏิบัติ”

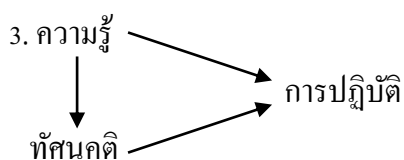
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์โดยตรง หรือเป็นความสัมพันธ์ทางอ้อมได้ (นิภา มนูญปิจุ, 2548) ดังนี้

1. ความรู้ → ทักษะ → การปฏิบัติ

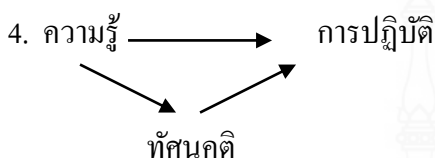
ความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติซึ่งมีผลทำให้เกิดการปฏิบัติ

ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

ความรู้ และทัศนคติต่างก็ทำให้เกิดการปฏิบัติได้โดยที่ความรู้ และทัศนคติจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมมีทัศนคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันและมีผลต่อกัน ถ้าคนมีทัศนคติที่ดีต่อความรู้ที่ได้รับจะช่วยให้เกิดการนำเอาความรู้ไปใช้หรือไปปฏิบัติ ดังนั้นทัศนคติจึงเปรียบเสมือนตัวเร่งให้นำความรู้ไปปฏิบัติ ซึ่งการจะปฏิบัติมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับทัศนคติเป็นสำคัญดังนี้

แนวทางการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2543)

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 12 พฤษภาคม 2543: ตอนที่ 41 ก) ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป โดยกำหนดว่า

ก. ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ และการจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข. อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ
2. ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี
3. ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี
4. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
5. กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ค. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

ง. ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543: ตอนที่ 79 ง) ซึ่งออกโดยกรมทะเบียนการค้าได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไปโดยกำหนดว่า

“ผู้ทำบัญชี” จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
3. ไม่เคยต้องโทษจำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามกฎหมายการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยสอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

4. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มี

1. ทุนจดทะเบียนไม่เกินห้าล้านบาท
2. สินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท
3. รายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท

โดยต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

ข. ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ก.

2. บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

3. นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

4. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

5. ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ เครดิทฟองชีเออร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

6. ผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

ค. ในกรณี ที่เป็นการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้พิจารณา โดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน ก. และ ข. แล้วแต่กรณี

“ผู้ทำบัญชีใหม่” มีหน้าที่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. แจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีตามแบบ ส.บข.5 พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.บข.5 แก่อธิบดีใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือนับแต่วันเริ่มทำบัญชีแล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ทำบัญชีที่ระบุไว้ ตามมาตรา 42 วรรคสอง (พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 มาตรา 42 วรรคสอง “ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของ ผู้มีหน้าที่จัดทำ

บัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดภายใน 60 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปเป็นเวลา 8 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” ที่ได้ยื่นแบบ ส.บข.5-ก ไว้แล้ว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการที่แจ้งไว้ดังกล่าว ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยยื่นแบบ ส.บข.5 ต่ออธิบดีภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในรอบสามปีจากสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

3. ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชี ปีละเกินกว่า 100 รายต้องจัดให้มีผู้ช่วยทำบัญชี ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ทำบัญชี อย่างน้อย 1 รายในทุกๆ 100 ราย ที่เกิน 100 รายแรก เศษของ 100 ถ้าเกินกว่า 50 ให้นับเป็น 100 การนับจำนวนของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังกล่าว มิให้รวมถึงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่มิได้ทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการแล้ว หรือที่ยังไม่ได้เริ่มทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการงาน

แนวทางการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2547) และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Continuing Professional Development: CPD) (ข้อบังคับสภาวิชาชีพ ฉบับที่ 15, 2550)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆ ต้องเข้ารับการพัฒนารู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาสถานภาพความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของตนให้คงอยู่ตลอดเวลา

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่สามารถประเมินผล หรือตรวจสอบได้ ซึ่งออกแบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความรู้และทักษะที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

(ก) เข้าร่วมการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา ที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบในหลักสูตร วิทยากร และผู้จัดการอบรมหรือสัมมนา

(ข) เป็นวิทยากร ในหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ

(ค) เขียนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพกำหนด และได้เผยแพร่ในวารสาร หรือทางอินเทอร์เน็ต หรือในที่ประชุมวิชาการ

(ง) เขียนหนังสือหรือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่

(จ) เสนอผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการด้วยตนเองต่อที่ประชุมวิชาการ โดยผลงานนั้นต้องเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ฉ) เป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือคณะทำงานทางวิชาการในสภาวิชาชีพบัญชีหรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ช) สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม หรือระดับวุฒิเดิมแต่ในหลักสูตรหรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ซ) ผ่านการทดสอบในหลักสูตรวิชาชีพตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ฅ) ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอื่นๆ นอกจากข้อความดังกล่าวข้างต้น และต้องเป็นไปตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องขั้นต่ำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1) ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นผล ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องสิบสองชั่วโมงต่อปี เว้นแต่ผู้สอบบัญชีที่ได้รับใบอนุญาตเป็นปีแรก จะต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องตามสัดส่วนของจำนวนเดือนที่ได้รับใบอนุญาตในปีนั้น โดยไม่นับเศษของเดือน

2) ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตสิ้นผล และมีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีใหม่ ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ดังนี้

(ก) จำนวนสิบสองชั่วโมง สำหรับปีก่อนปีที่ได้รับใบอนุญาตสิ้นผล

(ข) จำนวนสิบสองชั่วโมง สำหรับปีที่ได้รับใบอนุญาตสิ้นผล เว้นแต่ขอรับใบอนุญาตใหม่ภายในปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล ให้มีจำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนก่อนขอรับใบอนุญาตใหม่

(ก) จำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนในช่วงเวลาหลังจากปีที่ใบอนุญาตสิ้นผลจนถึงเดือนที่ขอรับใบอนุญาตใหม่

ทั้งนี้จำนวนชั่วโมงตาม (ก) (ข) และ (ค) รวมกันแล้วไม่เกินเจ็ดสิบสองชั่วโมง โดยไม่นับเศษของเดือน และให้นับย้อนหลังได้ไม่เกินสามปี ก่อนวันยื่นขอรับใบอนุญาตใหม่

จำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต้องมีประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เป็นผลมาจากการประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ที่บังคับให้ผู้ทำบัญชีจะต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ขึ้น โดยประกาศฉบับนี้ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป ทำให้ผู้ทำบัญชีทุกคนต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกคำชี้แจงประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงฉบับนี้ โดยประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีดังนี้

1.1 จำนวนชั่วโมงขั้นต่ำและหลักเกณฑ์ในการนับชั่วโมง

ผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามหลักสูตรหรือสถาบันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง ในทุกรอบ 3 ปี โดยจะต้องเป็นหัวข้อทางบัญชี ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมรวมกันได้ ดังต่อไปนี้

1. การอบรมหรือสัมมนา
2. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
3. การเป็นอาจารย์ในสถานบันการศึกษา
4. การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
5. การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
6. กิจกรรมอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนด

1.2 การปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ของผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 หรือแบบ ส.บข. 5-ก ก่อนหรือภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ผู้ทำบัญชีสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป ส่วนผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวในประกาศฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ได้แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5

1.3 หลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามแบบฟอร์มที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดทางอินเทอร์เน็ตใน www.dbd.go.th

1.4 การตรวจสอบหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีกับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เช่น กรณีผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2548 ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการอบรมนั้นไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรม (31 ธันวาคม พ.ศ. 2548) ซึ่งต้องเก็บไว้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

หากผู้ทำบัญชีได้รับหนังสือแจ้งจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้จัดส่งหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเพื่อการตรวจสอบ ให้ผู้ทำบัญชีนำส่งหลักฐานดังกล่าวโดยดำเนินการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

- นำส่งด้วยตนเองที่หน่วยรับแจ้งผู้ทำบัญชี สำนักกำกับดูแลธุรกิจ ชั้น 14 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์เลขที่ 44/100 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

- นำส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนส่งไปยังสำนักกำกับดูแลธุรกิจ ตามที่อยู่ข้างต้น โดยใช้วันที่ที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราเป็นวันรับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะถือเป็นกรณีฝ่าฝืนมาตรา (79) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

- หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมทั้งสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานผู้จัดอบรม มีดังนี้

- 2.1 การขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในหลักสูตรการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หรือการขอความเห็นชอบเป็นสถาบันหรือหน่วยงานผู้จัดอบรม

2.1.1 กรณีสถาบันการศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่าสมาคมนักบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย หรือ สถาบันผู้จัดอบรมที่เคยได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้ว ให้ยื่นหลักฐานการขอรับความเห็นชอบในหลักสูตรการอบรม/สัมมนา เพื่อให้สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ โดยต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

1. รายละเอียดหลักสูตร เนื้อหา ขอบเขตวิชา
2. ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมในการจัดอบรม/สัมมนา
3. ชื่อ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการทำงานของวิทยากรผู้บรรยาย ทั้งนี้วิทยากรผู้บรรยายจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาที่ให้การอบรม/สัมมนา หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะให้การอบรม/สัมมนาอย่างเพียงพอ

2.1.2 กรณีสถาบันหรือหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากข้อ 1.1 ต้องยื่นความประสงค์ขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้จัดอบรม/สัมมนาและขอความเห็นชอบหลักสูตรการอบรม/สัมมนาในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ โดยต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจกระทำการแทนสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้น
2. สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและสำเนาหนังสือรับรองการจัดตั้งสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงาน (ถ้ามี)
3. รายละเอียดหลักสูตร เนื้อหา ขอบเขตวิชา
4. ระยะเวลาและค่าธรรมเนียมในการจัดอบรม/สัมมนา
5. ชื่อ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการทำงานของวิทยากรผู้บรรยาย ทั้งนี้วิทยากรผู้บรรยายจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาที่ให้การอบรม/สัมมนา หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะให้การอบรม/สัมมนาอย่างเพียงพอ

2.2 การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการอบรม/สัมมนาไปจากที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบไว้หรือมีการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่หรือวิทยากรใหม่

ในกรณีที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานใดแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการอบรม/สัมมนาไปจากที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบไว้หรือมีการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ จะต้องขอรับความเห็นชอบหลักสูตรนั้นจากอธิบดี

ก่อนการจัดอบรม/สัมมนา โดยให้จัดส่งรายละเอียดตามข้อ 1.1 (1) (2) (3) หรือ 1.2 (3) (4) (5) เพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการอบรม/สัมมนาในหัวข้อที่เป็น เรื่องเร่งด่วน หรือนำสมัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชี และไม่สามารถยื่นเรื่องเพื่อขอรับความเห็นชอบได้ทัน สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้นอาจจัดอบรม/สัมมนาในเรื่องดังกล่าวไปก่อนได้แต่ต้องจัดส่งรายละเอียดดังกล่าว ต่ออธิบดี เพื่อขอรับความเห็นชอบภายในกำหนด 1 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดการอบรม/สัมมนา ทั้งนี้ สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้นต้องแจ้งให้ผู้ทำบัญชีที่สมัครเข้ารับการอบรม/สัมมนาทราบด้วยว่าหลักสูตรดังกล่าวอยู่ระหว่างการขอรับความเห็นชอบจากอธิบดี

2.3 การเก็บหลักฐานการลงทะเบียนเข้ารับการอบรม/สัมมนา

สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานผู้จัดอบรมต้องจัดเก็บหลักฐานการลงทะเบียนเข้ารับการอบรม/สัมมนาของผู้ทำบัญชีทุกรายไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรม/สัมมนา และจะต้องออกหนังสือรับรองการเข้ารับการอบรม/สัมมนาในแต่ละครั้งให้แก่ผู้ทำบัญชี โดยหนังสือรับรองดังกล่าวจะต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1. ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและของสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงาน (ถ้ามี)
2. ชื่อผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนาและรหัสเลขที่ผู้ทำบัญชี
3. หลักสูตรที่อบรม/สัมมนา และวันที่ที่หลักสูตรนั้นได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี
4. วัน เวลา และจำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม/สัมมนา
5. รายนามชื่อของผู้มีอำนาจกระทำการแทน หรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี)
6. วันที่ออกหนังสือรับรอง

2.4 การพิจารณายกเลิกการให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพการบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หน่วยงานผู้จัดอบรม

สถาบันวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่ได้รับความเห็นชอบใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อ 2 ข้อ 3 อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอาจพิจารณายกเลิกการให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพการบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้น (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2558)

แนวคิดความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) รวมทั้งประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเสรีทางการค้าและพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ภายใต้นโยบายที่จะสร้างฐานการผลิตและตลาดร่วมเดียวกัน (Single Market and Production Base) ให้เกิดขึ้นในภูมิภาคการมุ่งไปสู่การเป็น AEC ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าและบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรีในกลุ่มภูมิภาค

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพ วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการค้าเสรีของอาเซียน นั้นหมายความว่าเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น AEC ในสิ้นปี พ.ศ.2558 นักวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่ง ในกลุ่มอาเซียนจะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้อย่างเสรี ในทางกลับกันนักวิชาชีพบัญชีไทยก็สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีเช่นกัน โดยผ่านการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MRA) ดังนั้น AEC ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การดำเนินการของสภาวิชาชีพบัญชี โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพของวิชาชีพบัญชีไทย จึงได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาชีพบัญชีไทยไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพฯ ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชีการจัดการหลักสูตรอบรมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านบัญชีให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปทราบ รวมทั้งการพัฒนาฐานการศึกษา

ความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่

1. ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล ปฏิเสธไม่ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของความเป็นสากล ทั่วโลกต่างเรียกร้องให้นักวิชาชีพบัญชีอิงมาตรฐานสากลเพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยเองก็ได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปล

และมีผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งจากการสำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียนก็ได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน

2. ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับภาษีอากร การบันทึกข้อมูลให้ถูกต้องได้นั้น ท่านต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ ประเภทของรายการและการเลือกใช้มาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผลให้ท่านจำเป็นต้องไปศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ รวมถึงภาษีอากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้หากลูกค้าของท่านไปลงทุน หรือตัวท่านเองจะรุกไปประเทศอื่นๆ ก็จำเป็นต้องทำตามกฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งการยื่นภาษีของประเทศนั้น การดูแลบริการให้กับลูกค้าของท่านให้สามารถทำธุรกรรมทางธุรกิจอย่างราบรื่น ไม่โดนการตรวจสอบการกระทำที่ผิดกฎหมาย ย่อมเป็นการให้บริการที่ดีแน่

3. ความพร้อมด้านการสื่อสารและการปรับตัว นักบัญชีในวันนี้คงไม่สามารถทำงานคนเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานขอข้อมูลสรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งให้ผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งหมด และเมื่อมีการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การติดต่อคงไม่เพียงแก่คนในประเทศไทยเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่างๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญ ซึ่งทักษะในการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการมีทักษะในการพูดจาเจรจาแลกเปลี่ยน (Small Talks) นอกจากนี้เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ก็ควรมีความเข้าใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ อย่างที่เขาว่า “เข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม”

4. ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการจัดการและการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ไม่ว่าจะช่วยในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำรายงานทางการเงินให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลธุรกิจของนักลงทุนทำให้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถในด้านการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้

5. ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม นักวิชาชีพบัญชีต้องเปลี่ยนท่าทีจากความไม่ยืดหยุ่นมองเฉพาะหลักเกณฑ์เพียงอย่างเดียว และจัดทำข้อมูลตามกำหนดเวลามาเป็นนักบัญชีที่กระฉับกระเฉง พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน มีความสามารถที่จะพัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้จัดทำข้อมูลในอดีตมาเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนภาพของการเป็น

ที่ปรึกษาแก่ผู้บริหาร นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพในประเทศไทย พึ่งเริ่มต้นในการที่จะเคร่งครัดเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซียที่ให้ความสำคัญเรื่องนี้มานานมากแล้ว จึงเป็นเรื่องที่อยากให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพทางบัญชีด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

สำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่มีการเตรียมพร้อมที่ดีแล้ว...จะรุกที่ไหนดีนั้น ในที่นี้ได้ยกตัวอย่างบางประเทศในอาเซียนเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบวิชาชีพด้านบัญชี อาทิเช่น

1. ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่หลายๆ คนอยากเข้าไปทำงานเพราะมีค่าจ้างแรงงานที่สูงมากรวมถึงค่าบริการวิชาชีพบัญชีที่สูงเช่นกัน อีกทั้งประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเดินทางคมนาคมสะดวกสบาย แต่ค่าครองชีพสูงตามเช่นกัน ประชากรในประเทศมีเพียง 5 ล้านคน มีความต้องการผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศ มาตรฐานวิชาชีพบัญชีของประเทศสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเงินและการลงทุน และสิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนได้ง่าย ใช้เวลาในการจัดตั้งนิติบุคคลสั้น เร็ว ภาษีนิติบุคคลที่ถูกกว่า จึงเป็นประเทศที่น่าลงทุนสำหรับการเข้ารูปเป็นนิติบุคคลสัญชาติอาเซียนของประเทศอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่อาศัยในอาเซียน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาราชการที่ใช้ในประเทศนี้ทำให้การติดต่อสื่อสารง่าย

2. ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่น่าจับตามองอีกประเทศหนึ่งที่มีความพร้อมไม่แพ้สิงคโปร์ ประชากรในประเทศมีเพียง 29 ล้านคน และกำลังขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนที่จะนำพาประเทศและประชากรของประเทศให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น อีกทั้งได้ประกาศว่าในปี ค.ศ. 2020 มาเลเซียจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นระบบสาธารณูปโภค คุณภาพชีวิตก็ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างเป็นลำดับ ค่าแรงทางวิชาชีพสูง แต่ค่าครองชีพยังต่ำ บุคลากรมีคุณภาพสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ ส่วนภาษารองคือ บามาซา ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันในประเทศอินโดนีเซียและบรูไนด้วย นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีของประเทศก็สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้วย

3. ประเทศบรูไน เป็นประเทศที่ร่ำรวยมากจากการมีทรัพยากรน้ำมัน แต่มีประชากรในประเทศเพียง 5 แสนคน มีนักวิชาชีพบัญชีไม่ถึงร้อยคน และเมื่อเทียบกับค่าแรงขั้นต่ำก็จัดได้ว่าสูงรองจากสิงคโปร์ แต่ค่าครองชีพกลับไม่สูงมาก หากสามารถเข้าไปทำงานที่บรูไนได้ ก็จะได้รับค่าตอบแทนที่สูง อย่างไรก็ตามภาษาราชการใช้ภาษาบามาซา ซึ่งอาจยากสำหรับการเจรจาการค้าหากไม่สามารถใช้ภาษาท้องถิ่นได้

4. ประเทศพม่า เป็นประเทศที่นักลงทุนหลายๆ ประเทศสนใจเข้าไป เนื่องจาก มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มาก อีกทั้งเพิ่มมีการเปิดประเทศยังต้องการการลงทุนเพื่อพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เมื่อมีการลงทุนก็ต้องมีนักวิชาชีพบัญชีเข้าไปช่วยในการจัดการเอกสารการค้า ต่างๆ ให้ราบรื่น อีกทั้งนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นคนท้องถิ่นของพม่าเองมีจำนวนจำกัด ประชากรยังขาด ความรู้และทักษะที่เพียงพอในการทำบัญชีสากล ถึงแม้จะรับมาตรฐานการบัญชีสากลแล้วก็ตาม งานบริการวิชาชีพบัญชีในประเทศพม่าเองก็มีบางส่วนที่ทำในประเทศไทย จึงเป็นที่น่าจับตามองว่า เป็นโอกาสที่นักวิชาชีพไทยจะขยายสาขาไปตั้งที่พม่า โดยอาจเป็นไปในรูปแบบของ การร่วมทุนกับสำนักงานวิชาชีพท้องถิ่นก็ได้

5. ประเทศเวียดนาม เป็นประเทศหนึ่งที่ยังเปิดรับนักวิชาชีพบัญชีต่างชาติให้เข้ามาใน ประเทศได้ โดยมีการจัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ทางวิชาชีพเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งหากสอบ ผ่านแล้วก็สามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักวิชาชีพเวียดนามได้เลย ประชากรในประเทศมีประมาณ 90 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นประชากรวัยแรงงาน ที่พยายามพัฒนาความรู้ ความสามารถให้รองรับ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นยังมีความต้องการรับนักวิชาชีพที่มีคุณภาพดีอีกจำนวนมาก การจัดตั้งสำนักงานให้บริการวิชาชีพบัญชีสามารถจัดตั้งได้ โดยบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็น นักวิชาชีพบัญชีเวียดนามและมีถิ่นพำนักในประเทศเวียดนามมากกว่า 1 ปี

6. ประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่ยอมให้นักวิชาชีพต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตแล้วมา ขึ้นทะเบียนได้เลย โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบ โดยนักวิชาชีพในประเทศกัมพูชามีไม่ถึง 300 คน ซึ่งเป็นนักวิชาชีพกัมพูชาและนักวิชาชีพต่างชาติที่ไปขึ้นทะเบียน โดยมีค่าบำรุงสมาชิก USD 150 ต่อปีและจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่าปีละ 40 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังเปิดรับกับการลงทุนทางด้านวิชาชีพบัญชีให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้ 100% ประชากร ในประเทศมีประมาณ 15 ล้านคน ซึ่งทางกัมพูชาเองก็ใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากลแล้วตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปเช่นกัน

จะเห็นได้ว่า ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่น่าจับตามองและหาโอกาสลงทุนตามการเปิด โอกาสของประเทศนั้น การได้มองเห็นประเทศเหล่านี้จะช่วยในการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับสู่ ประชาคมเศรษฐกิจในสิ้นปี 2015 ได้อย่างเต็มศักยภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาชีพด้วยการอบรม สัมมนา ร้อยละ 69.3 โดยมีความรู้ความเข้าใจในการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบ 3 ปี ในแต่ละรอบการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และต้องอบรมไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อปี การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาต้องเป็นหลักสูตรหรือเรื่องที่สภาวิชาชีพบัญชีหรืออธิบดีให้ความเห็นชอบ ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่ออธิบดีภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีของทุกปี ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันสิ้นปีของการอบรมนั้น มีความรู้ความเข้าใจในการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนาสามารถนับชั่วโมงได้ 3 เท่าของระยะเวลาที่ทำงานนั้น และกรณีสำเร็จการศึกษาในวุฒิทางการบัญชีในคุณวุฒิที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ให้นับชั่วโมงได้ 27 ชั่วโมง

ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักสูตรต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาวิชาชีพและอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจก่อน โดยหลักสูตรทางด้านบัญชีที่ได้รับการเห็นชอบมีความเหมาะสม และมีความคิดเห็นว่าคุณทำบัญชีในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และระดับอนุปริญญา/ปวส./ปวท. มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ค่อนไปทางเห็นด้วย เมื่อพิจารณาจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชีและผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตำแหน่งพนักงานบัญชีและอื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

สำหรับปัญหาที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความไม่สะดวกในการกำหนดขั้นต่ำ 6 ชั่วโมงต่อปี โดยต้องการให้มีการยกยอดไปปีหน้าได้ มีปัญหาหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ ปัญหา rays ค่าอบรมแพง ซึ่งมีความคิดเห็นว่าคุณจ่ายในการอบรมต่อหลักสูตรที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 1,500 บาท และ

มีปัญหา มีความไม่พร้อมของวันเวลากับหลักสูตรที่สนใจ ซึ่งมีความคิดเห็นว่าในช่วงเวลาที่มีความสะดวกในการเข้ารับการอบรมสัมมนาเฉพาะเดือนที่มีการเปิดอบรมคือ ในช่วงระหว่างวันที่ 21-31 ของเดือน และวันที่สะดวกในการเข้าอบรมสัมมนา คือ วันเสาร์ ของเดือน และด้านข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรที่ควรเพิ่มเติมในการนับชั่วโมง คือ ความรู้ด้านกฎหมายต่างๆ นอกเหนือจากกฎหมาย ภาษีอากร เช่น กรมศุลกากร กฎหมายแรงงาน กฎหมายประกันสังคม กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

วัชรินทร์ หอมประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนคติของผู้ทำบัญชี และผู้บริหารธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนคติของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจส่วนใหญ่ มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีในด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และปฏิบัติงานโดยไม่เปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับขององค์กร รองลงมาคือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้สำนักงานอัตโนมัติ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และด้านความรู้ในวิชาชีพ เกี่ยวกับกลุ่มการบริหาร ในเรื่องการจัดทำงบประมาณเงินสด และการวิเคราะห์งบการเงิน 2) ผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ในหมวดธุรกิจเดียวกัน มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ผู้ทำบัญชีในจังหวัดจันทบุรี ในแต่ละหมวดธุรกิจมีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ในแต่ละหมวดธุรกิจคือ ผู้บริหารธุรกิจหมวดการผลิต หมวดการก่อสร้าง และหมวดการขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเท่านั้น ที่มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน สำหรับด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่พบความแตกต่าง

เจนจิรา ถาปันทา (2551) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 15 พ.ศ. 2550 โดยเป็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกหลักสูตรในการอบรม ได้แก่ หัวข้อในการอบรมสัมมนาต้องน่าสนใจ สถานที่จัดอบรมสัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีและต้องการอบรมในภูมิปัญญาของตนเอง ในระยะเวลาการอบรม 12 ชั่วโมงต่อหลักสูตร โดยสนใจจะเข้ารับการฝึกอบรมกับสภาวิชาชีพบัญชีในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน และค่าใช้จ่ายในการอบรมไม่สูง ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนยังมีปัญหาต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

เกี่ยวกับจำนวนหลักสูตรการอบรมในภูมิลำเนาที่มีจำนวนน้อยและมีความไม่พร้อมในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

ธาราวัน เพชรเจริญ (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการบัญชีหรือเทียบเท่ามีประสบการณ์ในการทำบัญชีมากกว่า 10 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท หน่วยงานที่สังกัดเป็นกิจการที่มีพนักงานไม่เกิน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจให้บริการมีความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีในเรื่องการกำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีหรือเทียบเท่าจากการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีให้ความคิดเห็นว่าทำให้ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการทำบัญชีมากขึ้นเนื่องจากมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมากขึ้น ทั้งนี้ยังสามารถจัดทำงบการเงินและทำการเปิดเผยข้อมูลในการจัดทำงบการเงินได้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีพร้อมทั้งปฏิบัติงานในเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรและยังใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้ในระดับสูงขึ้นสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชีและยังสามารถใช้โปรแกรมอื่นๆ ทำให้การจัดทำงบการเงินสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมความรู้ต่อเนื่องมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง เนื่องจากการอบรมเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเปลี่ยนแปลงในเรื่องมาตรฐานการบัญชีหรือกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดบัญชี แต่ในทางกลับกันถือเป็นการเพิ่มภาระของผู้ทำบัญชีในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการอบรม พร้อมกันนี้ผู้ทำบัญชีได้เสนอแนะให้มีการอบรมผู้ประกอบการให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชี และในเรื่องการจัดอบรมควรมีการทบทวนหลักสูตรไม่ให้แต่ละสถาบันจัดอบรมในหัวข้อซ้ำซ้อนกันและในการจัดอบรมควรมีมาตรฐานเดียวกัน ควรลดการใช้จ่ายในการลงทะเบียนผู้ทำบัญชีกับสถานักบัญชี อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ในประชากรในกลุ่มตัวอย่างกว้างมากขึ้นและควรศึกษาในเขตอื่นให้มากขึ้น

ณพิชญ์ อภิวงษ์งาม (2551) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 26-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชีมีอาชีพทำงานในธุรกิจอุตสาหกรรมมีอายุการทำงานในหน่วยงานปัจจุบันน้อยกว่า 6 ปี และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางจดหมายจากหน่วยงานที่จัดอบรม/สัมมนา ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การรับรู้ข้อมูลของเรื่องการพัฒนา

ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ทราบเรื่องผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร ด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยกับการประกาศใช้ เรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยเห็นด้วยกับเรื่องผู้ทำบัญชีควรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีมากที่สุด โดยผู้ทำบัญชีควรที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 6 ชั่วโมง และด้านพฤติกรรมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบของประกาศเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีคือการสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามที่ประกาศกำหนด โดยผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีเรียบร้อยแล้วจะต้องสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามข้อบังคับของสภาวิชาชีพ และผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีและแจ้งชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตามที่ประกาศได้กำหนดไว้อีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2553) ได้ศึกษา CPD กับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทย จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้ โดยเริ่มจากหน่วยงานกำกับดูแลได้กำหนดให้นักบัญชีวิชาชีพเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Profession Development หรือ CPD) ในประเทศไทย การกำหนดไว้ในปัจจุบันมีความเหมาะสมในการกำหนดชั่วโมงของ CPD ของนักบัญชีวิชาชีพ การจัดหลักสูตรการอบรมรวมถึงระยะเวลาในการอบรมควรมีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นและหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรที่เพิ่มคุณวุฒิให้แก่ผู้รับการอบรม มีการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานสำหรับการอบรมให้เหมาะสมในแต่ละหลักสูตร อีกทั้งการจัดหลักสูตรควรมีความหลากหลายรูปแบบและหลากหลายสาขาวิชา ในส่วนของสภาวิชาชีพวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลที่ต้องจัดระบบติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในประเทศไทยยังมีความเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มของนักบัญชีวิชาชีพไทย โดยบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับการบังคับให้มีการอบรม CPD และบางกลุ่มเห็นด้วยที่จะกำหนดให้มีการนับชั่วโมงอย่างเป็นทางการ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาอีกทางหนึ่งสำหรับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทยการกำหนดให้มีการนับชั่วโมง CPD ถือว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในขณะนี้

กิตติกวินท์ เมฆฉาย (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\mu=4.34$) ความรู้ความเข้าใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเรื่องผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ สบช. 5 ก่อนหรือในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป รองลงมา เรื่องผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ สบช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีความรู้ ความเข้าใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และ 2) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สามารถแบ่งรายด้านได้ดังนี้ ด้านเวลา เรื่องในปีหนึ่งท่านต้องการเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจำนวน 1-6 ชั่วโมง มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.67$) ด้านเนื้อหา เนื้อหาวิชาที่สนใจวิชาเกี่ยวกับบัญชีมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.83$) ด้านวิธีการอบรม มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.83$) และด้านช่วงเวลาที่ต้องการให้จัดการอบรม มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมาก ($\mu=4.83$)

สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยความรู้ด้านภาษีอากร ปัจจัยด้านความหลากหลายในธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ปัจจัยด้านความรู้จากการเข้าอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง และปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และจากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพกับทักษะความเป็นมืออาชีพโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบเส้นตรง พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรประกอบด้วย 1) ปัจจัยความรู้ทางด้านภาษีอากร 2) ปัจจัยความรู้ด้านการตรวจสอบ 3) ปัจจัยความหลากหลายของธุรกิจที่ตรวจสอบ 4) ปัจจัยจำนวนธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ 5) ปัจจัยระยะเวลาที่ทำงานด้านตรวจสอบบัญชี 6) ปัจจัยการเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง และ 7) ปัจจัยการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และผลวิจัยจากข้อเสนอแนะ

และความคิดเห็นพบว่ามีความต้องการที่จะให้มีการกำหนดประสบการณ์การทำงานเป็นคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และต้องการให้หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดมาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และมีบทบาทในการพัฒนานักวิชาชีพให้มากขึ้น นอกจากนี้ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีการเสนอให้เพิ่มหลักเกณฑ์ในการเข้ารับรองเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉพาะประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงานในวิชาชีพเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในงานให้ทัดเทียมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเสริมความรู้ทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้การปฏิบัติงานตรวจสอบเน้นหลักสูตรการอบรมในรูปแบบของ Workshop การอบรมในรูปแบบของ E-learning และยังมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งมาตรฐานในการรับงาน โดยเฉพาะในเรื่องของค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีภาษีอากรการ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกโดยไม่คิดมูลค่า ผลงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์แก่การพัฒนานักวิชาชีพบัญชีอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ตรวจสอบบัญชีภาษีอากร และงานวิจัยในอนาคตจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับนักวิชาชีพบัญชีในสายงานอื่นๆ เพื่อแสดงภาพรวมของทักษะความเป็นมืออาชีพในวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีสูงขึ้น ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล อายุ ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีผลทำให้การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการหลายท่านพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะวัดจากองค์ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นหรือทัศนคติ และทักษะหรือการปฏิบัติของผู้มีวิชาชีพบัญชี ซึ่งในที่นี้ศึกษาจากผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทย จึงได้นำกลุ่มตัวแปรทั้งสามมาเป็นปัจจัยเพื่อใช้ในการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รongรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey Research and Development) ได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 84,760 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากทราบตัวเลขขนาดประชากร ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

โดย n แทน จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ = 0.05

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{84,760}{(1+84,760 \times (0.05)^2)} \\ &= \frac{84,760}{212.90} \end{aligned}$$

$$n = 398.12 \approx 398$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ในการสุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้ (Cochran, 1977)

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ของผู้ทำบัญชีแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กรุงเทพมหานครและนนทบุรี และกลุ่มที่ 2 คือภูมิภาค

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในแต่ละกลุ่ม จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่มีความสนใจในการข้อมูลและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างตามที่คำนวณได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่	ขนาดประชากร (คน)	สัดส่วนคำนวณ	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กรุงเทพมหานครและนนทบุรี	54,488	(398/84,760)54,488	256
ภาคกลาง	30,272	(398/84,760)30,272	142
รวม	84,760		398

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และปลายเปิด (Open-ended Questions) สามารถแบ่งได้ 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล จะกล่าวถึงข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีในลักษณะแบบระบुरายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง สาระสำคัญข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของคำถามเป็นแบบถูกผิด (True-False) โดยตอบถูก (ใช่) ได้ 1 คะแนน และตอบผิด (ไม่ใช่) ได้ 0 คะแนน ในข้อคำถามเชิงบวก ข้อที่ 1-7, 9, 11 ส่วนข้อคำถามเชิงลบ ข้อที่ 8, 10 ถ้าตอบถูก (ไม่ใช่) ได้ 1 คะแนน และตอบผิด (ใช่) ได้ 0 คะแนน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความโดยใช้สูตรภาคชั้นดังนี้ (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\text{สูตรอันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1-0}{2} = 0.50$$

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.00 หมายถึง มาก

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ต (Likert Rating Scales) 5 ระดับ (เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน, เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน, เฉยๆ ได้ 3 คะแนน, ไม่เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน) หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความโดยใช้อันตรภาคชั้นดังนี้ (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\text{สูตรอันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{5-1}{5} = 0.80$$

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง เฉยๆ

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง การปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยข้อคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว ถ้าตอบในทางบวก ได้ 1 คะแนน ตอบในทางลบ ได้ 0 คะแนน ส่วนข้อคำถามที่ให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ นั้นจะรวมคะแนนในแต่ละตัวเลือก (เลือก ได้ 1 คะแนน, ไม่เลือก ได้ 0 คะแนน) แล้วแปลงคะแนนให้เหลืออยู่ในช่วง 0-1 คะแนน ซึ่งจะทำให้ข้อคำถามทุกข้อมีคะแนนอยู่ในช่วง 0-1 คะแนนทั้งสิ้น หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความโดยใช้อันตรภาคชั้นดังนี้ (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\text{สูตรอันดับภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1-0}{2} = 0.50$$

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.00 หมายถึง เหมาะสม

ขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามโดยให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแบบสอบถาม โดยเขียนข้อความคำถามต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Item Objective Congruency Index: IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2550) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สำหรับบางข้อความเดิมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่ถึง 0.50 จึงได้ทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2550)

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) กับผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder – Richardson (Guilford, 1965) แบบสอบถามในส่วนที่วัดทัศนคติและการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 2003) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อผิดพลาดเพื่อที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR₂₀

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

p คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำผิดแต่ละข้อ = $1-p$

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

s_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามวัดความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.8519, 0.8818 และ 0.8857 ตามลำดับ ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Guilford, 1965; Cronbach, 2003) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสอบถามผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์ ผลพร้อมทั้งสรุปผลงานวิจัยต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) แนวคิดการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 การกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพัฒนา

ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมถึงแนวคิดความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร เสนอไปยังผู้ทำบัญชีตามบัญชีรายชื่อที่มีอยู่ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการสอบถาม พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบ

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือตามข้อ 1) ไปยังแต่ละภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ของผู้ทำบัญชีตามรายชื่อที่มีอยู่ โดยใช้ทั้งวิธีการไปส่งด้วยตนเองส่งทางไปรษณีย์ ส่งทางโทรสาร และส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืนตามที่อยู่ที่ระบุไว้ในแบบสอบถามภายในวันและระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด ในกรณีเป็นจดหมายทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้สอดซองซึ่งจำหน่ายซองและติดแสตมป์ไว้แล้วภายในชุดแบบสอบถามนั้น และมีบางส่วนที่ผู้วิจัยเดินทางไปรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ในกรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลา ผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามทางโทรศัพท์ อีเมลล์ หรือเดินทางรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 4 เดือน ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนครบถ้วนสมบูรณ์ตามขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 398 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 16.0 และ AMOS version 6.0 ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทักษะคิดต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการศึกษาความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะคิดที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อการทดสอบแบบจำลองและสมมติฐานการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ตรงกับการสร้างความสัมพันธ์ตามทฤษฎีหรือไม่ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ส่วนค่าสถิติที่ใช้วัดความกลมกลืนในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ (Byrne, 2001; Kelloway, 1998; Silván, 1999)

2.1 ค่าไคสแควร์ (Chi-square Statistic: χ^2) หากโมเดลที่สร้างขึ้นมีค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้ (ค่า P) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบสมบูรณ์ซึ่งซึ่งในความเป็นจริงแล้ว หากที่จะหาโมเดลที่มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ได้ จึงนิยมใช้สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) แทน

2.2 สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) โมเดลที่มีค่าน้อยกว่า 3 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

2.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ GFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Brown & Cudeek, 1993)

2.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็นดัชนีความกลมกลืนที่นำมาปรับแก้โดยคำนึงองศาอิสระ จำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ AGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

2.5 ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ระหว่างโมเดลสมมติฐาน (Hypothesized Model) กับโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ CFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hu & Betler, 1999)

2.6 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง □ องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI) หรือดัชนี Non-Normed Fit Index (NNFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบระหว่างโมเดลสมมติฐาน (hypothesized model) กับ โมเดลว่างหรือไร้เงื่อนไข (Null Model) ต่อจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom) หากด้วยโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ TLI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.7 ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index: PGFI) เป็นดัชนีที่แสดงถึงความกลมกลืนและความซับซ้อนของตัวแบบ ที่ให้ค่าดัชนีต่ำกว่าค่าสถิติพื้นฐานตัวอื่นๆ (Normed Indices) มีค่าระหว่าง 0-1 ค่า PGFI ไม่มีค่ามาตรฐานที่ชี้ว่า ค่าสูงเท่าใดที่แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนแบบประหยัด แต่หากค่าของ PGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนแบบประหยัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

2.8 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าดัชนีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) หากค่า RMSEA มีค่าใกล้เคียงหรือไม่เกิน 0.08 ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อยู่ในระดับยอมรับได้ แต่ถ้าสูงมากกว่านี้ ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Arbuckle, 1995)

2.9 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) เป็นค่าดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากรกับการประเมินค่า ซึ่งดัชนีจะใช้ได้ดีเมื่อตัวแปรสังเกตทั้งหมดเป็นตัวมาตรฐาน (Standard Variables) โดยที่ค่า RMR ใกล้ศูนย์มาก (ควรมีน้อยกว่า 0.50) แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษา การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey and Development Research) โดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ผลการศึกษสามารถแบ่งได้ 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้ค่าสถิติอื่น ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

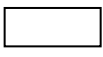
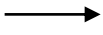

ตอนที่ 5 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทศนคติที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure)

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติมีดังนี้

n	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	หมายถึง	ค่าไคสแควร์ (Chi-square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of Freedom)

χ^2/df	หมายถึง	สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Chi-square statistic comparing the tested model and the independent model with the saturated model)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
CFI	หมายถึง	ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index)
TLI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง □ องเปรียบเทียบของTucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI)
PGF	หมายถึง	ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index)
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	หมายถึง	ดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากร (Root Mean Square Residual)
S.E.	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
R	หมายถึง	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
R ²	หมายถึง	สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (Square Multiple Correlation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติ t-distribution
λ	หมายถึง	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)
TE	หมายถึง	อิทธิพลรวม (Total Effect)
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
P	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ (Probability)

สัญลักษณ์ของเครื่องหมายในการวิเคราะห์โมเดล

	หมายถึง	ตัวแปรแฝง (Latent Variable)
	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)
	หมายถึง	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยตัวแปรที่ปลายลูกศรก่อให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อตัวแปรที่หัวลูกศร
	หมายถึง	ความสัมพันธ์หรือความแปรปรวนของตัวแปรที่ไม่ทราบทิศทาง ความเป็นสาเหตุ

สัญลักษณ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดล

KCPD	หมายถึง	ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
KCPD1	หมายถึง	ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
KCPD2	หมายถึง	การแจ้งเป็นผู้ทำบัญชี
KCPD3	หมายถึง	การขึ้นทะเบียนรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทุก 3 ปี
KCPD4	หมายถึง	กิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชี
KCPD5	หมายถึง	เป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ
KCPD6	หมายถึง	การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
KCPD7	หมายถึง	บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่อบรม
KCPD8	หมายถึง	การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับสูงกว่า
KCPD9	หมายถึง	การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับไม่สูงกว่า
KCPD10	หมายถึง	การแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง
KCPD11	หมายถึง	การเก็บหลักฐานเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ
ACPD	หมายถึง	ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
ACPD1	หมายถึง	ผู้ทำบัญชีควรมีวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส.ทางบัญชี
ACPD2	หมายถึง	การวางโทษปรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ
ACPD3	หมายถึง	ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ฯ เอง
ACPD4	หมายถึง	ใบอนุญาตสิ้นผลเมื่อไม่ยื่นหลักฐานพัฒนาความรู้ฯ
ACPD5	หมายถึง	การได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัยจากการอบรม
ACPD6	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม
ACPD7	หมายถึง	หัวข้อของการอบรมต้องน่าสนใจทันต่อเหตุการณ์
ACPD8	หมายถึง	ความเหมาะสมของสถานที่ในการอบรม
ACPD9	หมายถึง	ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยหลักการเลือกอบรม

ACPD10	หมายถึง	การอบรมต่อเนื่องทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง
ACPD11	หมายถึง	การอบรมต่อเนื่องทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน
PCPD	หมายถึง	การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
PCPD1	หมายถึง	การเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี
PCPD2	หมายถึง	การอบรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2543
PCPD3	หมายถึง	เหตุผลที่เข้ารับการอบรม
PCPD4	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม
PCPD5	หมายถึง	ความสามารถในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น
PCPD6	หมายถึง	เนื้อหาที่อบรม
PCPD7	หมายถึง	สถานที่เข้ารับการอบรม
PCPD8	หมายถึง	หน่วยงานที่รับการอบรม
PCPD9	หมายถึง	ช่วงเดือนที่เข้ารับการอบรม
PCPD10	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายในการอบรม
PCPD11	หมายถึง	ความสนใจในการอบรม
e	หมายถึง	ตัวแปรบกพร่อง (error) ของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
คุณลักษณะส่วนบุคคล

(n=398)		
คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	97	24.4
หญิง	301	75.6
รวม	398	100.0
2. อายุ ($\bar{X} = 26.52$, S.D. = 0.43)		
ไม่เกิน 20 ปี	47	11.8
21-30 ปี	173	43.5
31-40 ปี	155	38.9
41 ปีขึ้นไป	23	5.8
รวม	398	100.0
3. ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา/ปวส.	89	22.4
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	255	64.1
ปริญญาโท	54	13.5
ปริญญาเอก	0	0.0
รวม	398	100.0
4. ตำแหน่งงาน		
พนักงานบัญชี	301	75.6
หัวหน้างานแผนกบัญชี	73	18.3
ผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี	24	6.1
รวม	398	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=398)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประเภทกิจการที่ทำงาน		
สำนักงานบัญชี	72	18.1
สถาบันการเงิน	119	29.9
ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต	101	25.4
ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง	46	11.6
ธุรกิจบริการ	37	9.3
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	23	5.7
รวม	398	100.0
6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน		
กรุงเทพมหานคร	233	58.5
ต่างจังหวัด	119	29.9
ปริมณฑล (นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม)	46	11.6
รวม	398	100.0
7. ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 0.49)		
ต่ำกว่า 5 ปี	137	34.4
5-10 ปี	228	57.3
มากกว่า 10 ปี	33	8.3
รวม	398	100.0
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	91	22.9
15,001-30,000 บาท	228	57.3
30,001-45,000 บาท	52	13.0
45,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน	27	6.8
รวม	398	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=398)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.41)		
โทรทัศน์	65	16.3
วิทยุ	72	18.1
อินเทอร์เน็ต	180	45.2
นิตยสาร/วารสาร	33	8.3
หนังสือพิมพ์	47	11.8
แผ่นพับ/ใบปลิว/คู่มือ/โปสเตอร์	70	17.6
ญาติพี่น้อง	65	16.3
เพื่อนฝูง/เพื่อนบ้าน	86	21.6
ผู้มีความรู้ทางบัญชี	249	62.6
การฝึกอบรม	268	67.3
การประชุม	96	24.1
การสัมมนา	129	32.4

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คนลักษณะที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 75.6 มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 38.9 คิดเป็นอายุเฉลี่ย 26.52 ปี โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมาคือ อนุปริญญา/ปวส. จำนวนร้อยละ 22.4 โดยส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมาคือ หัวหน้างานแผนกบัญชี จำนวนร้อยละ 18.3 ทำงานในสถาบันการเงินมากถึง ร้อยละ 29.9 รองลงมาคือ ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 25.4 สถานที่ตั้งของกิจการ ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาคือต่างจังหวัด ร้อยละ 29.9 ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี 5-10 ปี ร้อยละ 57.3 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 34.4 คิดเป็น ระยะเวลาเฉลี่ย 6.25 ปี ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 57.3 รองลงมาคือ ไม่เกิน 15,000 บาท ร้อยละ 22.9 ได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

ผ่านการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมา 3 สื่อได้แก่ ผู้มีความรู้ทางบัญชี ร้อยละ 62.6 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 45.2 และการสัมมนา ร้อยละ 32.4 ตามลำดับ คิดเป็นสื่อที่ได้รับเฉลี่ย 3.42 สื่อ ลักษณะทางส่วนบุคคลที่พบน้อยอย่างสังเกตได้ชัดคือ อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.8 ไม่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกเลย ตำแหน่งผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี มีเพียงร้อยละ 6.1 ทำงานในกิจการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 5.7 ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ทำบัญชีมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 8.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 6.8 นิตยสาร/วารสารจัดเป็นสื่อที่ได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีน้อยเพียงร้อยละ 8.3

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547	0.89	0.34	มาก
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี	0.90	0.37	มาก
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทศรอบ 3 ปี ไม่ให้นับซ้ำสำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ	0.75	0.46	มาก
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพ บัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี	0.88	0.34	มาก
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ	0.82	0.45	มาก
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา	0.62	0.46	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	0.82	0.37	มาก
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับได้ 27 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้นับได้ 18 ชั่วโมง (-)	0.73	0.36	มาก
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง	0.68	0.39	มาก
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บช.7 ต่ออธิบดี ภายใน 60 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี (-)	0.80	0.37	มาก
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ	0.62	0.39	มาก
ภาพรวม	0.77	0.28	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) สำหรับประเด็นที่มีความรู้ระดับมากได้แก่

1. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี ($\bar{X}=0.90$)

2. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ($\bar{X}=0.89$)

3. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพบัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี ($\bar{X}=0.88$)

4. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ และบทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.82)

5. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บช. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 60 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี ($\bar{X}=0.80$)

6. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกรอบ 3 ปี ให้นำนับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ ($\bar{X}=0.75$)

7. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปี ถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นำนับได้ 27 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้นำนับได้ 18 ชั่วโมง ($\bar{X}=0.73$)

8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปี ให้นำนับได้ 9 ชั่วโมง ($\bar{X}=0.68$)

9. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้นำนับได้ 3 เท่า ของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา และการเก็บรักษาหลักฐาน การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับตั้งแต่นั้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.62)

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

(n=398)

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี	4.18	0.59	เห็นด้วย
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	3.63	0.70	เห็นด้วย
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง	3.54	0.74	เห็นด้วย
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนดใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที	3.56	0.72	เห็นด้วย
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย	3.46	0.78	เห็นด้วย
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา	3.05	0.90	เฉยๆ
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	3.58	0.83	เห็นด้วย
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่มีอึดอัด	3.27	0.78	เฉยๆ
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม	3.62	0.76	เห็นด้วย
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง	4.12	0.70	เห็นด้วย
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน	3.93	0.72	เห็นด้วย
ภาพรวม	3.63	0.52	เห็นด้วย

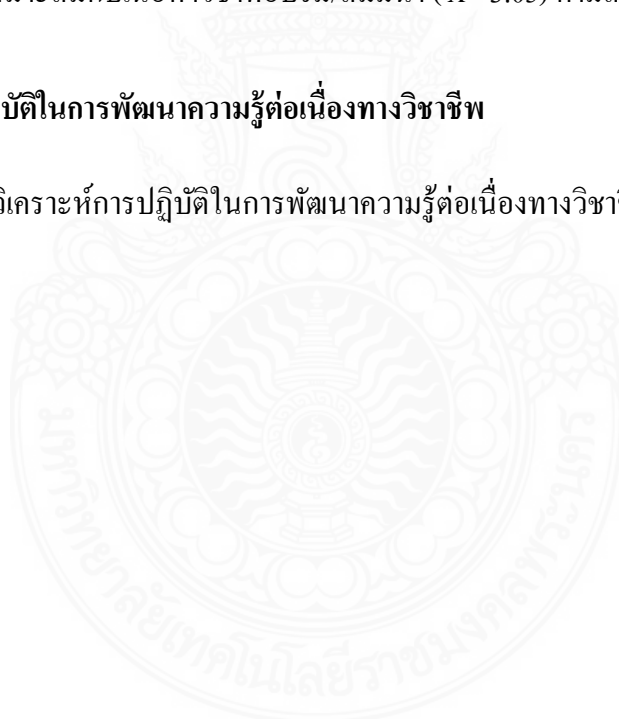
จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.63$) สำหรับประเด็นที่รู้สึกเห็นด้วย ได้แก่

1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี ($\bar{X} = 4.18$)
2. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.12$)
3. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน ($\bar{X} = 3.93$)

4. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}=3.63$)
  5. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม ($\bar{X}=3.62$)
  6. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X}=3.58$)
  7. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนดใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที ($\bar{X}=3.58$)
  8. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง ($\bar{X}=3.54$)
  9. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย ($\bar{X}=3.46$)
- ส่วนประเด็นที่รู้สึกเฉยๆ ได้แก่ สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก และห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (n=398)

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว	0.91	0.35	เหมาะสม
2. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 <u>ประจำต่อเนื่อง</u>	0.92	0.19	เหมาะสม
3. เหตุผลเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>ความสนใจในเนื้อหาวิชา หัวเรื่อง ที่อบรม ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม และความเหมาะสมของสถานที่อบรม</u>	0.73	0.25	เหมาะสม
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี <u>27 ชั่วโมงขึ้นไป</u>	0.78	0.28	เหมาะสม
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น	0.81	0.45	เหมาะสม
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>การบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี</u>	0.78	0.46	เหมาะสม
7. สถานที่สนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>สถาบันการศึกษา โรงแรม หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ</u>	0.72	0.35	เหมาะสม
8. การสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงาน ได้แก่ <u>สภาวิชาชีพบัญชี สถาบันการศึกษาภาครัฐ สถาบันการศึกษาภาคเอกชน บริษัท จัดอบรมเอกชน</u>	0.80	0.36	เหมาะสม
9. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรม <u>ประจำทุกเดือน</u>	0.48	0.39	ไม่เหมาะสม
10. ค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม	0.70	0.44	เหมาะสม
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรมหรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดี <u>สมัครใจ</u> เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	0.52	0.38	เหมาะสม
ภาพรวม	0.74	0.31	เหมาะสม

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) สำหรับประเด็นที่ปฏิบัติเหมาะสม ได้แก่

1. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่อง ($\bar{X}=0.92$)

2. การสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว ($\bar{X}=0.91$)

3. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=0.81$)

4. การสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงาน ได้แก่ สภาวิชาชีพบัญชี สถาบันการศึกษาภาครัฐ สถาบันการศึกษาภาคเอกชน บริษัทจัดอบรมเอกชน ($\bar{X}=0.80$)

5. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี 27 ชั่วโมงขึ้นไป และเนื้อหาวิชา/หัวข้อที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ การบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.78)

6. เหตุผลเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความสนใจในเนื้อหาวิชา/หัวข้อเรื่องที่อบรม ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม และความเหมาะสมของสถานที่อบรม ($\bar{X}=0.73$)

7. สถานที่สนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ สถาบันการศึกษา โรงแรม หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ ($\bar{X}=0.72$)

8. ค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม ($\bar{X}=0.70$)

9. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรมหรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=0.52$)

สำหรับประเด็นที่ปฏิบัติไม่เหมาะสมมีเพียงประเด็นเดียวคือ การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรมีให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$)

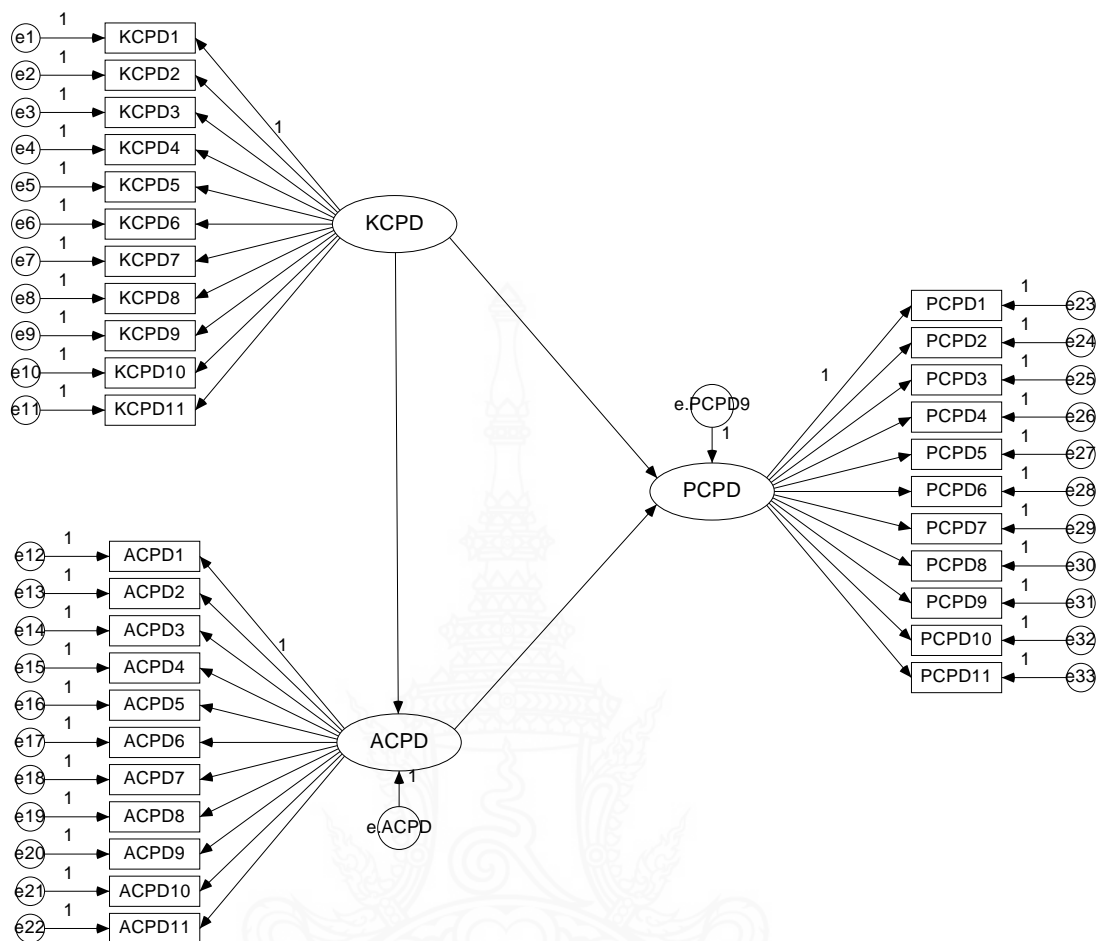
**ตอนที่ 5 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย
ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ**

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure) มีรายละเอียดดังนี้

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการศึกษาความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถเขียนอยู่ในรูปโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Amos version 6.0 สามารถนำเสนอรูปภาพที่ 2

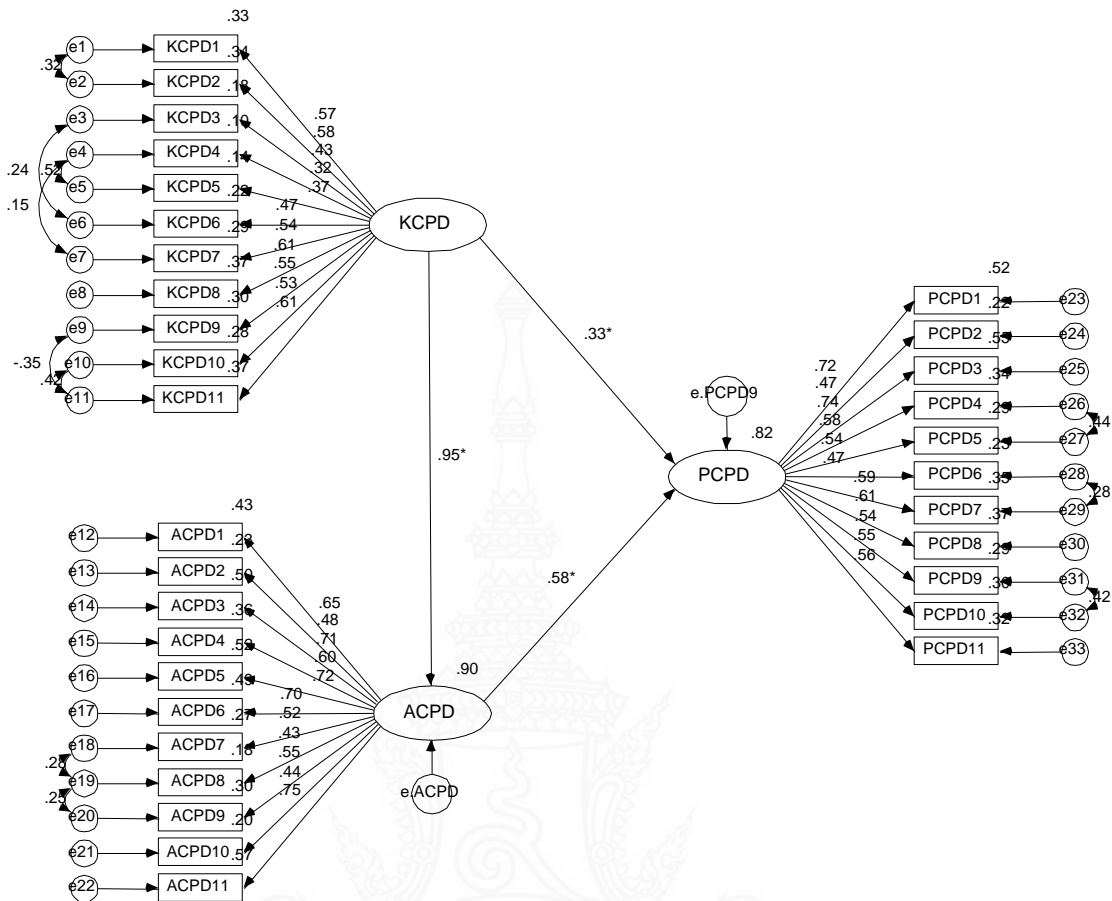

ภาพที่ 2 โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Amos version 6.0 ดังภาพที่ 3

$$\chi^2=1274.300, df=481, GFI=0.947, RMSEA=0.044$$

*P<0.05

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 3 พบว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) พบว่า สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 2.649 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือน้อยกว่า 3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัว ได้แก่ GFI=0.947, AGFI=0.905, CFI=0.929, TLI=0.902 ผ่านเกณฑ์ ดัชนี PGFI = 0.664 ผ่านเกณฑ์

0.50 ขึ้นไป ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี RMR = 0.045 และ RMSEA = 0.044 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์
χ^2/df	<3	2.649
GFI	≥ 0.90	0.947
AGFI	≥ 0.90	0.905
CFI	≥ 0.90	0.929
TLI	≥ 0.90	0.902
PGFI	≥ 0.50	0.664
RMR	<0.05	0.045
RMSEA	<0.05	0.044

สรุปผ่านเกณฑ์ โมเดลที่ได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เมื่อนำผลลัพธ์ที่ได้มาพิจารณาแยกส่วนโดยในส่วนของโมเดลการวัด (Measurement Model) มีดังนี้

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (KCPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย ประภาศกรมพัฒนารุทธกิจการค้า (KCPD1) การแจ้งเป็นผู้ทำบัญชี (KCPD2) การขึ้นทะเบียนรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทุก 3 ปี (KCPD3) กิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชี (KCPD4) เป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ (KCPD5) การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา (KCPD6) บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่อบรม (KCPD7) การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับสูงกว่า (KCPD8) การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับไม่สูงกว่า (KCPD9) การแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง (KCPD10) การเก็บหลักฐานเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ (KCPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

ทางวิชาชีพ (KCPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.321 ถึง 0.611 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 10.3 ถึง 37.3

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย ผู้ทำบัญชีควรมีวุฒิขั้นต่อนุปริญญา/ปวส.ทางบัญชี (ACPD1) การวางโทษปรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ (ACPD2) ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ฯ เอง (ACPD3) ใบอนุญาตสิ้นผลเมื่อไม่ยื่นหลักฐานพัฒนาความรู้ฯ (ACPD4) การได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัยจากการอบรม (ACPD5) ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม (ACPD6) หัวข้อของการอบรมต้องน่าสนใจทันต่อเหตุการณ์ (ACPD7) ความเหมาะสมของสถานที่ในการอบรม (ACPD8) ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยหลักการเลือกอบรม (ACPD9) การอบรมต่อเนื่องทำให้กับบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง (ACPD10) และอบรมต่อเนื่องทำให้กับบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน (ACPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.429 ถึง 0.753 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 18.4 ถึง 56.7

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (PCPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี (PCPD1) การอบรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2543 (PCPD2) เหตุผลที่เข้ารับการอบรม (PCPD3) จำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม (PCPD4) ความสามารถในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น (PCPD5) เนื้อหาที่อบรม (PCPD6) สถานที่เข้ารับการอบรม (PCPD7) หน่วยงานที่รับการอบรม (PCPD8) ช่วงเดือนที่เข้ารับการอบรม (PCPD9) ค่าใช้จ่ายในการอบรม (PCPD10) และสนใจในการอบรม (PCPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.473 ถึง 0.743 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 22.4 ถึง 55.3

สรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติต่างมีความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งนี้ เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading: λ)			t	R ²
		b	S.E.	Beta		
KCPD	KCPD1	0.904	0.079	0.572	11.408*	0.328
	KCPD2	1.000		0.583		0.340
	KCPD3	0.788	0.107	0.426	7.388*	0.181
	KCPD4	0.529	0.092	0.321	5.765*	0.103
	KCPD5	0.598	0.091	0.371	6.558*	0.137
	KCPD6	0.923	0.115	0.472	8.056*	0.223
	KCPD7	0.915	0.102	0.539	8.957*	0.291
	KCPD8	1.132	0.115	0.611	9.840*	0.373
	KCPD9	0.941	0.104	0.551	9.071*	0.303
	KCPD10	0.795	0.091	0.526	8.756*	0.277
	KCPD11	1.033	0.106	0.606	9.735*	0.367
ACPD	ACPD1	1.299	0.149	0.654	8.744*	0.427
	ACPD2	1.000		0.477		0.227
	ACPD3	1.624	0.179	0.710	9.088*	0.504
	ACPD4	1.628	0.195	0.600	8.370*	0.360
	ACPD5	1.665	0.182	0.723	9.163*	0.523
	ACPD6	1.569	0.174	0.701	9.035*	0.491
	ACPD7	1.187	0.154	0.521	7.725*	0.271
	ACPD8	0.952	0.140	0.429	6.804*	0.184
	ACPD9	1.203	0.152	0.546	7.942*	0.298
	ACPD10	0.959	0.137	0.445	6.980*	0.198
	ACPD11	1.477	0.158	0.753	9.324*	0.567

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading: λ)				
		b	S.E.	Beta	t	R ²
PCPD	PCPD1	1.000		0.720		0.519
	PCPD2	0.607	0.068	0.473	8.930*	0.224
	PCPD3	1.018	0.073	0.743	14.028*	0.553
	PCPD4	0.784	0.071	0.583	11.005*	0.340
	PCPD5	0.736	0.073	0.538	10.144*	0.289
	PCPD6	0.596	0.067	0.475	8.943*	0.226
	PCPD7	0.808	0.072	0.591	11.152*	0.349
	PCPD8	0.997	0.087	0.607	11.462*	0.368
	PCPD9	0.785	0.078	0.537	10.126*	0.288
	PCPD10	0.768	0.074	0.552	10.407*	0.304
	PCPD11	0.966	0.091	0.562	10.619*	0.316

*P<0.05

การพิจารณาโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาในส่วนของโมเดลโครงสร้าง (Structural Model) มีดังนี้

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.948$) 2) ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.583$) และ 3) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($TE=0.884$; $DE=0.332+IE=0.552$) นั่นคือถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ พบว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความเที่ยงตรง (Validity) (Joreskog & Sorbom, 1993) เนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เท่ากับ 0.816 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.6 (0.816×100) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ย่อมถือได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นได้นี้มีความสามารถในการพยากรณ์การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ดีและยอมรับได้ (Sarlis & Strenkhorst, 1984) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดล

ตัวแปรผล	อิทธิพล	ตัวแปรเหตุ	
		KCPD	ACPD
ACPD	DE	0.948*	
	IE	-	
	TE	0.948*	
	R^2	0.893	
PCPD	DE	0.332*	0.583*
	IE	0.552*	-
	TE	0.884*	0.583*
	R^2		0.816

* $P < 0.05$

นอกจากนี้ โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิเคราะห์ยังสามารถเขียนในรูปสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ได้ดังนี้

$$ACPD = 0.948 * KCPD; R^2 = 0.893$$

$$PCPD = 0.332 * ACPD + 0.583 * KCPD; R^2 = 0.816$$

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้มีแนวคิดที่ว่า “บุคคลจะปฏิบัติดีหรือไม่ก็ตาม ต้องอาศัยความรู้หรืออย่างน้อยก็ต้องมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นก่อน จึงเกิดการปฏิบัติขึ้นได้” จึงทำให้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยด้วยกัน 3 ข้อดังนี้

H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.948) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.884 ($DE=0.332+IE=0.552$)) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

H3: ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.583) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย มีความรู้สึก

เห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการ
บัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง
วิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	อิทธิพล	ยอมรับ/ปฏิเสธ
H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.948*	ยอมรับ
H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.332*, IE=0.552*	ยอมรับ
H3: ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.583*	ยอมรับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey and Development Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีของภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 14.0 และ AMOS version 6.0 โดยใช้ค่าสถิติอันได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ในการสรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีอายุเฉลี่ย 26.52 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.1 มีตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 ทำงานในสถาบันการเงินถึงร้อยละ 29.9 กิจกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชีเฉลี่ย 6.25 ปี โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.3 และได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีผ่านการฝึกอบรมเฉลี่ย 3.42 ครั้ง

**วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีใน
ภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**

ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมิติความรู้ ทักษะและการปฏิบัติพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.63$) และมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแต่ละมิติพบว่า 1) มิติความรู้ ผู้ทำบัญชีต่างมีความรู้มากในทุกประเด็น 2) มิติทัศนคติ ผู้ทำบัญชีมีรู้สึกเฉย ๆ ต่อสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) ส่วนประเด็นอื่นๆ ต่างรู้สึกเห็นด้วย และ 3) มิติการปฏิบัติ ผู้ทำบัญชีเห็นว่าปฏิบัติไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$) ส่วนประเด็นอื่น ๆ เห็นว่าปฏิบัติเหมาะสมแล้ว

**วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำ
บัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ**

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ พบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.948$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 (H1)** 2) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($TE=0.884$; $DE=0.332+IE=0.552$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 (H2)** และ 3) ทักษะมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.583$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 (H3)**

โดยสรุปกล่าวคือ “ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึก เห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย”

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาใช้ในการอภิปรายผลดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีอายุเฉลี่ย 26.52 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.1 มีตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 ทำงานในสถาบันการเงินถึงร้อยละ 29.9 กิจการ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชีเฉลี่ย 6.25 ปี โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.3 และได้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีผ่านการฝึกอบรมเฉลี่ย 3.42 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากลักษณะอาชีพ บัญชีเน้นความละเอียดรอบคอบในการคิดคำนวณ โดยเฉพาะเศษสตางค์ สามารถจดจำและอดทน ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นเวลานานา ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมกับเพศหญิงมาก สถาบันการเงินต่างๆ จำนวนมากตั้งอยู่ในเมืองหลวงของประเทศซึ่งมีกระจุกตัวทางเศรษฐกิจสูง มีความต้องการผู้มี วิชาชีพด้านนี้ ประกอบกับเนื้อหาค่อนข้างมาก ตำแหน่งพนักงานบัญชีระดับปฏิบัติการจึงเป็นที่ ต้องการโดยส่วนใหญ่ เมื่อปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญก็จะมีประสบการณ์ มีความรอบรู้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่มากตามอายุที่เพิ่ม จึงทำให้เป็นผู้มีรายได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ณพิชญา อภิวงค์งาม (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 พบว่า ผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ ระหว่าง 26-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนา การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางจดหมายจากหน่วยงานที่จัดอบรม/สัมมนา แต่จะ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาราวัน เพชรเจริญ (2551) ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของ ผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับ การกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543 พบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการบัญชีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการทำบัญชีมากกว่า 10 ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท

ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมิติความรู้ ทักษะและการปฏิบัติพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.63$) และมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องมีการอบรมวิชาชีพบัญชีเพื่อเก็บจำนวนชั่วโมงตามที่สภาวิชาชีพกำหนดจึงสามารถจัดทำบัญชีได้ต่อเนื่อง ทำให้ตนมีความรู้เพียงพอ รวมถึงมีความรู้สึกที่ดีพร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพบัญชีได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ 1) งานวิจัยของ กิตติกวินท์ เมฆฉาย (2556) ศึกษาการพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\mu=4.34$) 2) งานวิจัยของ บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และ 3) งานวิจัยของ สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ (2556) ศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีสูงขึ้น

เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแต่ละมิติพบว่า 1) มิติความรู้ ผู้ทำบัญชีต่างมีความรู้มากในทุกประเด็น 2) มิติทัศนคติ ผู้ทำบัญชีมีรู้สึกเฉย ๆ ต่อสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) ส่วนค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ถาปินตา (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 15 พ.ศ. 2550 ซึ่งมีบางส่วนของงานวิจัยเห็นต่างคือ รู้สึกเห็นด้วยว่าสถานที่จัดอบรมสัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก และค่าใช้จ่ายในการอบรมไม่สูง และ 3) มิติการปฏิบัติ ผู้ทำบัญชีเห็นว่าปฏิบัติไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพควรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงเวลาที่มีความสะดวกในการเข้ารับการอบรม

สัมมนาเฉพาะเดือนที่มีการเปิดอบรมคือ ในช่วงระหว่างวันที่ 21-31 ของเดือน และวันที่สะดวกในการเข้าอบรมสัมมนา คือ วันเสาร์ของเดือน

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า *ประการแรก* ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.948$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพิชญา อภิวงษ์งาม (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีและแจ้งชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตามที่ประกาศได้กำหนดไว้อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ประการที่สอง ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.332$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากรประกอบด้วยปัจจัยความรู้ทางด้านภาษีอากร และปัจจัยความรู้ด้านการตรวจสอบ

ประการที่สุดท้าย ความรู้มีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($IE=0.552$) อีกทั้งทัศนคดียังมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.583$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราวัน เพชรเจริญ (2551) ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 พบว่า ผู้ทำบัญชีเห็นด้วยกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีในเรื่องการกำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีหรือเทียบเท่าจากการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการทำบัญชีมากขึ้น เนื่องจากมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมาก

สรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสามารถในการพยากรณ์ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เท่ากับ 0.816 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.6 (0.816×100) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป นั่นคือ ความรู้ และทัศนคติสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 81.6 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป (Saris & Strenkhorst, 1984)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วนดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจไทยรู้สึกเฉยๆ ในเรื่องสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอไม่อึดอัด ($\bar{X} = 3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.05$) ตามลำดับ จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดสถานที่จัดที่จัดอบรม/สัมมนาให้อยู่ในอาคารใกล้บริเวณสถานีรถไฟสำหรับกรุงเทพมหานคร ส่วนปริมณฑล อาจใช้อาคารภายในศูนย์การค้า/สำนักงานเขตพื้นที่ นอกจากนี้ในส่วนภูมิภาค (ต่างจังหวัด) อาจใช้ศาลากลางจังหวัด/เทศบาลอำเภอหรือตำบลแทน โดยกำหนดให้มีจำนวนสถานที่อบรม/สัมมนาให้เลือกมากพอ โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่อบรมไม่ควรซ้ำซ้อนในหลายๆ สถานที่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับค่าใช้จ่ายนำกลยุทธ์ทางจิตวิทยา โดยการตั้งราคาลงท้ายด้วยเลขคี่-คู่ (Odd-even Pricing) การจัดรายการส่งเสริมการขาย เช่น อบรม 3 วิชาแถมฟรี 1 วิชา หรือการให้ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้ทำบัญชีให้แก่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ/ราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ราชการ เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจไทยเห็นว่าการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมมีเพียงประเด็นเดียวคือ การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X} = 0.48$) จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดตารางการจัดอบรม/สัมมนาให้อยู่ในเฉพาะบางช่วงของเดือนพอ จะเป็นการสร้างวินัยให้แก่ผู้เข้าอบรม มิฉะนั้นจะผลัดวันประกันพรุ่ง ไม่เห็นคุณค่าของการอบรม/สัมมนา เห็นเป็นเพียงแค่ปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อที่จะได้สามารถทำบัญชีในปีต่อๆ ไปเท่านั้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นช่วงที่เปิดรับต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ รับรู้โดยทั่วกัน โดยเฉพาะเว็บไซต์สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และจดหมายปิดผนึกส่งถึงสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีทุกคน ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่น่าเชื่อถือ อันมีผลให้เนื้อหาของสาระของข้อมูลที่เผยแพร่มีความเอกภาพโดยทั่วกัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($DE = 0.948$) 2) ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($DE = 0.583$) และ 3) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($TE = 0.884$; $DE = 0.332 + IE = 0.552$) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดันนโยบายการสร้างเนื้อหาองค์ความรู้วิชาชีพบัญชีให้รองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเน้นทางด้านการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี พร้อมปลูกฝังจริยธรรมทางวิชาชีพ การให้รางวัลทั้งในรูปตัวเงิน ไม่ใช่ตัวเงิน พร้อมกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงต่อผู้ประพฤติผิดและชั่วในวิชาชีพของตน ทั้งนี้เนื่องจากการมีความรู้ที่ดีอย่างเดียวไม่เพียงพอ จะต้องมียุทธศาสตร์ทางวิชาชีพพร้อมด้วย จึงจะส่งผลให้การปฏิบัตินั้นเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับด้วยนั่นเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการประเมินผลการพัฒนาความรู้พัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากตัวชี้วัดได้แก่ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ ในลักษณะการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model Analysis: SEM) ซึ่งการศึกษาในอนาคตควรศึกษาเพิ่มเติมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จากตัวชี้วัดดังกล่าวเพื่อพัฒนานำไปใช้ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพบัญชีสากล (กำหนดมาตรฐานดาว ได้แก่ 1-2 ดาวคือ ไม่ผ่านเกณฑ์, 3 ดาวคือ ระดับมาตรฐาน, 4 ดาวคือ ระดับดี และ 5 ดาวคือ ระดับดีเยี่ยม) ให้แก่ผู้ทำบัญชีใน ตลาดอาเซียนร่วมด้วย ทั้งนี้เนื่องจากวิชาชีพบัญชีอยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น AEC ในสิ้นปี พ.ศ. 2558 นักวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่งในกลุ่มอาเซียนจะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้อย่างเสรี ในทางกลับกันนักวิชาชีพบัญชีไทยก็สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

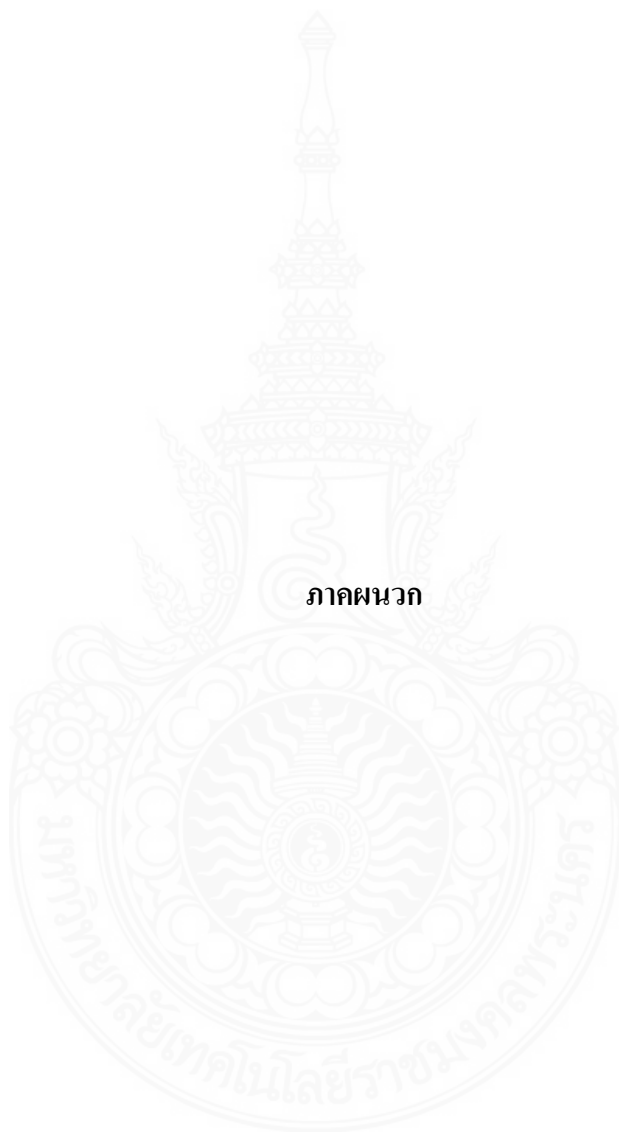
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2558. สถิติผู้บัญชี. แหล่งที่มา: http://www.dbd.go.th/search_result.php
- กิตติกวินท์ เมฆฉาย. 2556. การพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของ
ผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจนจิรา ถาปินตา. 2551. ทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนา
ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูใจ กุหารตันไชย. 2542. สถิติเบื้องต้น (Introduction to statistics). กรุงเทพฯ: ภาควิชา
สถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร, น. 7-10.
- ทิพวรรณ สุขถาวร. 2552. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรค้าง กรณีศึกษา สำนักงาน
สรรพากรภาค 1. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, น. 18.
- ธาราวัน เพชรเจริญ. 2551. ความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ
ผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL): สถิติวิเคราะห์
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, น. 32, 84.
- นิภา มนูญปัจจุ. 2548. การวิจัยทางสุขศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต,
น. 68.
- บริษัท เทรนเนอร์ อิน ไทย จำกัด. 2558. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD).
แหล่งที่มา: <http://www.trainer.in.th/blog/25/oanocaaueueiaeiocooociueono-cpd>
- บุศรา เจริญเลิศเจษฎา. 2550. ความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของ
ผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2550. ทักษะ: การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, น. 53-55.

- เพ็ญแข ศิริวรรณ. 2546. สถิติเพื่อการวิจัยโดยใช้คอมพิวเตอร์ (SPSS Version 10.0). (พิมพ์ครั้งที่ 2) ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, น. 9-18.
- ณพิชญา อภิวงษ์งาม. 2551. ทักษะของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ สินสวัสดิ์. 2549. การเมืองไทย: การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: รัชนีการพิมพ์ จำกัด, น. 13-14.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2543. พระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป. 2543. ประกาศเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป. 2547. ประกาศเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ. 2547. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- วิรายา ลคราช. 2540. ทักษะของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเมืองชลบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, น. 6-7.
- วัชรินทร์ หอมประเสริฐ. 2550. ความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทักษะของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรี. นนทบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สงกรานต์ ไกวงษ์. 2553. CPD กับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์. งานวิจัยประจำคณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- _____. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทย ในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร. วารสารสุทธิปริทัศน์. งานวิจัยประจำคณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558. AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ. แหล่งที่มา: <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539620705>
- สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์. 2556. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ.

- สุวิมล ตีรกาพันธ์. 2550. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, น. 44-46.
- อัปสร ยิ่งเจริญ. 2543. ทักษะของนักเรียนต่อบทบาทของครูในการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, น. 5.
- Bloom, B.S. 1971. Taxonomy of Educational Objective: The Classification of Education Goal. Handbook 11: A Affective Domain, New York: David Mckay Company, Inc, p. 198.
- Bloom, Benjamin S.J. Thomas Hastings, and George, F. Madus. 1975. Hand Book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw -Hill Book Co, p. 271.
- Bollen, K. A. 1989. Structure equations with latent variables. New York: John Wiley & Sons, pp. 257-258.
- Brown, M. W. & Cudeek.R. 1993. Alliterative ways of assessing model fit, in testing Structural equation model. New Jersey: Sage Publication, p. 270.
- Byrne, Barbara M. 2001. Structural equation modeling with AMOS: basic concepts, applications, and programming. Hahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, p. 89.
- Cochran, W. G. 1977. Sampling Techniques. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons, pp. 1-2.
- Cronbach, L. J. 2003. Essential of Psychology Testing. New York: HarperCollins Publishers, p. 204.
- Fabiya, A. K. 1985. The Health Knowledge of ninth grade students in Oya State. Nigeria. Journal of School Health, p. 154.
- Good, C. V. 1973. Dictionary of Education. New York: McGraw Hill, Inc, p. 325.
- Guilford, J. P. 1965. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York: McGraw-Hill. p. 459-460.
- Hu & Bentler. 1999. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives, Structural Equation Modeling, 6(1), 1-55.
- Joreskog. K. G. & Sorbom. D. 1993. Lisrel 8: Structural Equation Modeling with the Simplis command language. Chicago: Software International, p. 26.
- Kelloway, E. Kevin. 1998. Using LISREL for structural equation modeling. New Jersey: Sage Publication, p. 45.

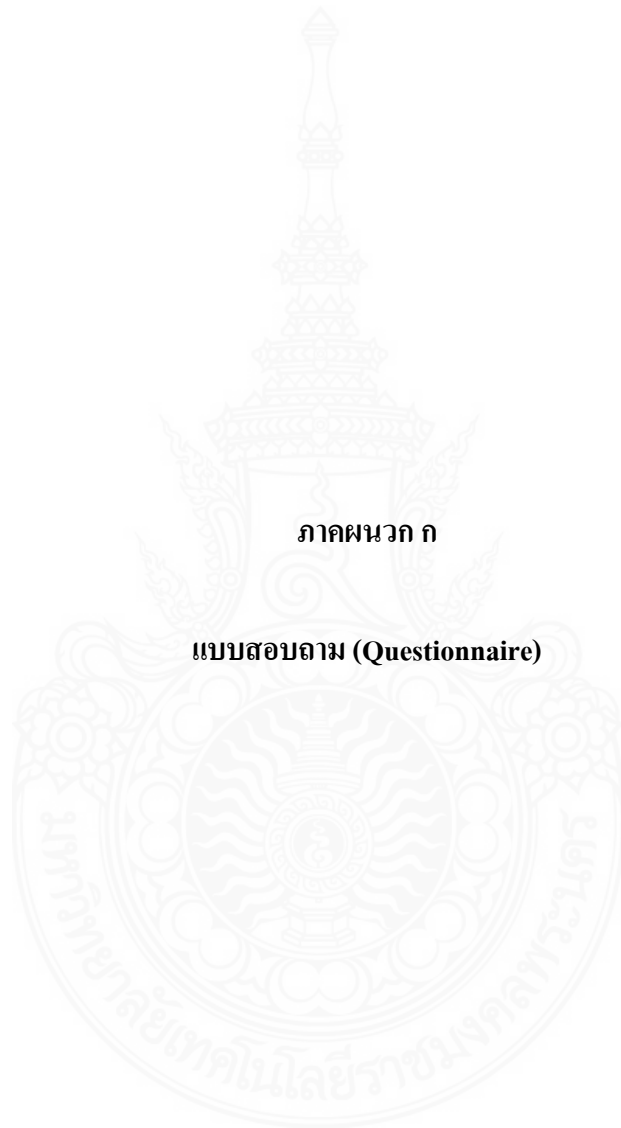
- Kline, P. 1994. An easy guide to factor analysis. London & New York: Routledge, p. 84.
- Oskamp, S. 1977. Attitudes and Opinions. New Jersey: Prentice Hall Inc, p. 119-133.
- Roger, E.M. 1962. Diffusion of Innovation. (3rd ed.). New York: Free Press, p. 81.
- Saris, W. E. & Strenkhorst, L. H. 1984. Causal modeling non experimental research:
An Introduction to the lisrel approach. Dissertation Abstract International. 47(7), 2261-A.
- Silván, Marika. 1999. A model of adaptation to a distributed learning environment. Pro Gradu
Thesis in Education, Department of Education, University of Jyväskylä, p. 42.
- Taro, Yamanae. 1973. Statistic: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper & Row.
p. 1,089.
- V. Kothandapani. 1971. A Psychological Approach to the Prediction of Contraceptive
Behavior. Chapel Hill, North Carolina : Carolina Population Center, p. 9.
- Zimbardo, P.G. 1977. Influencing Attitude and Behavior. (2nd ed.). California: Addison Wesley
Publishing, Co, p. 49.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย
ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รongรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เรียน ท่านผู้ตอบแบบแบบสอบถาม

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รongรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเพื่อรักษาตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

ผู้ศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้ทำบัญชีของธุรกิจในประเทศไทย ช่วยกรณณาให้ข้อมูลตรงกับความเห็นของท่านตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้นโดยไม่ทราบว่าเป็นข้อมูลของผู้ใด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นจริง

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ.....ปี (จำนวนปีเต็ม)

3. ระดับการศึกษา

- ( ) 1. อนุปริญญา/ปวส. ( ) 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
( ) 3. ปริญญาโท ( ) 4. ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงาน

- ( ) 1. พนักงานบัญชี ( ) 2. หัวหน้างานแผนกบัญชี
( ) 3. ผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี

5. ประเภทกิจการที่ทำงาน

- ( ) 1. สำนักงานบัญชี ( ) 2. สถาบันการเงิน
( ) 3. ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ( ) 4. ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง
( ) 5. ธุรกิจบริการ ( ) 6. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
( ) 7. อื่นๆ ระบุ.....

6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน

- ( ) 1. กรุงเทพมหานคร ( ) 2. ต่างจังหวัด
( ) 3. ปริมณฑล (นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม)

7. ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี.....ปี (จำนวนปีเต็ม)

8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) 1. ไม่เกิน 15,000 บาท ( ) 2. 15,001-30,000 บาท
( ) 3. 30,001-45,000 บาท ( ) 4. 45,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 1. โทรทัศน์ ( ) 2. วิทยุ
( ) 3. อินเทอร์เน็ต ( ) 4. นิตยสาร/วารสาร
( ) 5. หนังสือพิมพ์ ( ) 6. แผ่นพับ/ใบปลิว/คู่มือ/โปสเตอร์
( ) 7. ญาติพี่น้อง ( ) 8. เพื่อนฝูง/เพื่อนบ้าน
( ) 9. ผู้มีความรู้ทางบัญชี ( ) 10. การฝึกอบรม
( ) 11. การประชุม ( ) 12. การสัมมนา

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547		
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใน ประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี		
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกรอบ 3 ปี ไม่ให้นับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ		
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของ ผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพบัญชี ภาษี อากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี		
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่ สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ		
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้ นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/ สัมมนา		
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพคือ ระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท		
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่า คุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับได้ 18 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้นับได้ 27 ชั่วโมง		
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่า คุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บช. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 90 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี		
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ		

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่อนุปรินญา/ปวส.ทางการบัญชี					
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท					
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง					
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนด ใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที					
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย					
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา					

ข้อความ	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจ ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์					
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่ เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด					
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไป อบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือก หลักสูตรการอบรม					
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง					
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน					

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ปัจจุบันท่านสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้วหรือไม่

( ) 1. ไม่สมัคร

( ) 2. สมัคร

2. ท่านได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี
พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่องหรือไม่

( ) 1. อบรมแต่ไม่ประจำทุกปี

( ) 2. อบรมประจำต่อเนื่องทุกปี

3. ท่านเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพด้วยเหตุผลใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความสนใจในเนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่อบรม
  - 2. ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม
  - 3. ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม
  - 4. ความเหมาะสมของสถานที่อบรม
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกี่ชั่วโมง
- 1. น้อยกว่า 27 ชั่วโมง
  - 2. 27 ชั่วโมงขึ้นไป
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น
- 1. ไม่ใช่
  - 2. ใช่
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. การบัญชี
  - 2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี
  - 3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร
  - 4. เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
7. สถานที่ใดที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. สถาบันการศึกษา
  - 2. โรงแรม
  - 3. หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ
8. ท่านสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. สภาวิชาชีพบัญชี
  - 2. สถาบันการศึกษาภาครัฐ
  - 3. สถาบันการศึกษาภาคเอกชน
  - 4. บริษัทจัดอบรมเอกชน

9. ท่านคิดว่าการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรอบรมในช่วงเดือนใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 1. มกราคม-มีนาคม ( ) 2. เมษายน-มิถุนายน
( ) 3. กรกฎาคม-กันยายน ( ) 4. ตุลาคม-ธันวาคม
10. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา
จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม
- ( ) 1. ไม่ใช่ ( ) 2. ใช่
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรม
หรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี
รับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีหรือไม่
- ( ) 1. ไม่สมัครใจเข้าร่วม ( ) 2. สมัครใจเข้าร่วม

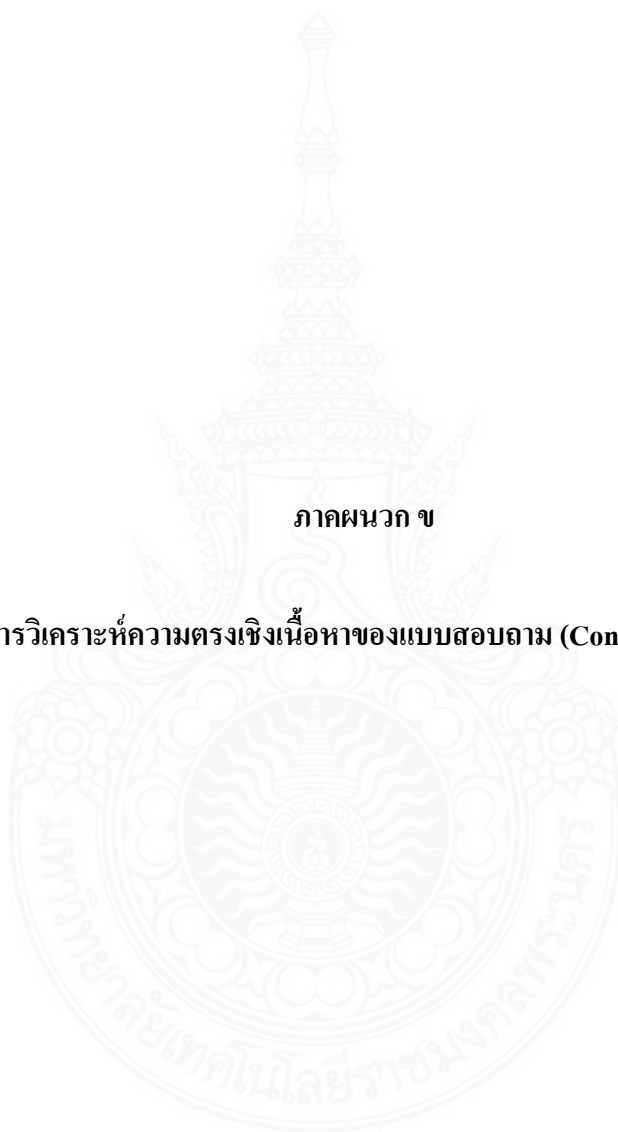

ขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาช่วยกรอกแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านดังนี้

1. ....
2. ....
3. ....

หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Item Objective Congruency Index: IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2550)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum r}{n}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

$\sum r$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. เพศ	+1	+1	+1	1
2. อายุ	+1	+1	0	0.67*
3. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	1
4. ตำแหน่งงาน	+1	0	+1	0.67
5. ประเภทกิจการที่ทำงาน	+1	+1	+1	1
6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน	+1	+1	+1	1
7. ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี	+1	+1	+1	1
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	+1	+1	0	0.67*
9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547	+1	+1	+1	1
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด ในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี	+1	+1	+1	1
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในในรอบ 3 ปี ไม่ให้นับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ	+1	+1	+1	1
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพ บัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี	+1	+1	+1	1
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็น หลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ	0	+1	+1	0.67*
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับ ชั่วโมงให้นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา	+1	+1	+1	1
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	+1	+1	+1	1
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูง กว่าคุณวุฒิเดิม ในในรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับ ได้ 18 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ บัญชีให้นับได้ 27 ชั่วโมง	0	+1	+1	0.67
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในในรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง	0	+1	+1	0.67*
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บข. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 90 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี	0	+1	+1	0.67
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปี ปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ	0	+1	+1	0.67*

ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่อนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี	+1	+1	+1	1
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	+1	+1	+1	1
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง	+1	+1	+1	1
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนด ใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นสุดทันที	+1	0	+1	0.67
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย	+1	0	+1	0.67
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา	0	+1	+1	0.67
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	+1	+1	+1	1
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่มีอึดอัด	+1	+1	+1	1
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม	0	+1	+1	0.67*
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน	+1	0	+1	0.67*

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ปัจจุบันท่านสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้วหรือไม่	+1	+1	+1	1
2. ท่านได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่องหรือไม่	+1	+1	0	0.67
3. ท่านเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีด้วยเหตุผลใดบ้าง	+1	+1	+1	1
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีกี่ชั่วโมง	+1	0	+1	0.67
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	+1	+1	+1	1
7. สถานที่ใดที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	+1	+1	+1	1
8. ท่านสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงานใดบ้าง	+1	+1	+1	1
9. ท่านคิดว่าการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรอบรมในช่วงเดือนใด	0	+1	+1	0.67
10. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม	+1	+1	+1	1
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรม หรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีหรือไม่	0	+1	+1	0.67

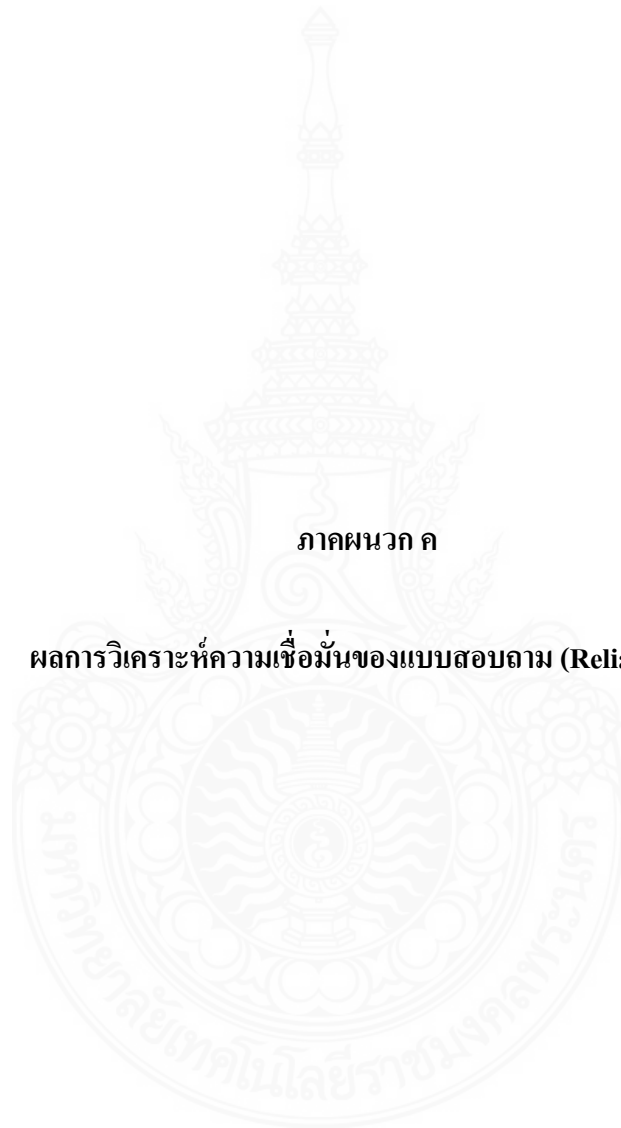
หมายเหตุ * หมายถึง ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สำหรับบางข้อคำถามเดิมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่ถึง 0.50 จึงได้ทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ (สุวิมล ติरणันท์, 2550)

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

นำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) กับผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตร KR₂₀ ของ Kuder – Richardson (Guilford, 1965) แบบสอบถามในส่วนที่วัดทัศนคติและการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 2003) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อผิดพลาดเพื่อที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR₂₀

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

p คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำผิดแต่ละข้อ = $1-p$

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

เนื่องจากผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้โดยใช้ สูตร KR₂₀ ของ Kuder Richardson มีค่าเท่ากับการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach, 2003) (เพ็ญแข ศิริวรรณ, 2546) ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชแทน เนื่องจากสามารถประมวลผลได้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ซึ่งจะสะดวกกว่าอีกทั้งยังลดข้อผิดพลาดจากการคำนวณด้วยมือ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

s_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) มีดังนี้

	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8519
ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8818
การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8857

ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8519, 0.8818 และ 0.8857 ตามลำดับ ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Guilford, 1965; Cronbach, 2003) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
KCPD1	36.7333	44.4782	.5451	.8391
KCPD2	36.6333	41.6885	.6858	.8272
KCPD3	36.6667	42.0920	.4918	.8461
KCPD4	36.1000	45.5414	.4855	.8434
KCPD5	35.9333	45.9264	.4951	.8430
KCPD6	36.4333	42.4609	.5095	.8432
KCPD7	36.3000	45.3897	.4511	.8459
KCPD8	36.5000	43.1552	.5896	.8353
KCPD9	36.4333	44.5989	.5236	.8406
KCPD10	36.1000	43.9552	.5959	.8355
KCPD11	36.5000	43.2931	.6031	.8344

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 11

Alpha = .8519

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ACPD1	35.0333	51.4126	.7314	.8639
ACPD2	35.1667	51.7299	.5598	.8740
ACPD3	35.1667	51.5920	.5691	.8733
ACPD4	35.7333	50.6161	.5231	.8785
ACPD5	35.3333	52.3678	.5972	.8714
ACPD6	35.5000	53.7759	.5574	.8740
ACPD7	35.2333	51.7023	.5393	.8756
ACPD8	35.3000	52.9069	.4949	.8782
ACPD9	35.4667	51.0161	.6823	.8659
ACPD10	35.0667	54.0644	.5404	.8749
ACPD11	35.0000	50.0000	.8596	.8564

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 11

Alpha = .8818

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
PCPD1	36.8667	49.4299	.6497	.8726
PCPD2	36.7333	54.4782	.4348	.8848
PCPD3	37.1333	50.6023	.6544	.8729
PCPD4	36.5333	47.9816	.7229	.8676
PCPD5	36.5667	49.2195	.6011	.8760
PCPD6	36.6333	54.1023	.3941	.8773
PCPD7	36.9333	52.9609	.6415	.8760

PCPD8	36.9333	47.9264	.6211	.8753
PCPD9	37.0000	47.6552	.7418	.8662
PCPD10	36.9667	50.4471	.7416	.8690
PCPD11	37.3667	48.5851	.5338	.8831

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

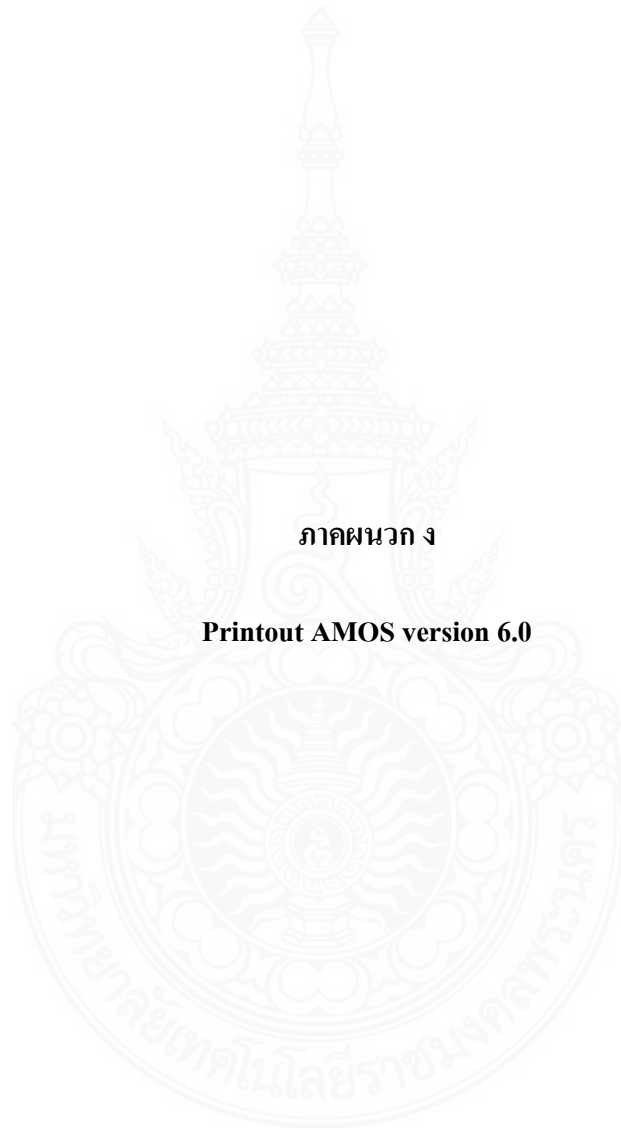
N of Items = 11

Alpha = .8857

ภาคผนวก ง

Printout AMOS version 6.0

Printout AMOS version 6.0

Analysis Summary

Groups

Group number 1 (Group number 1)

Notes for Group (Group number 1)

The model is recursive.

Sample size = 398

Variable Summary (Group number 1)

Your model contains the following variables (Group number 1)

Observed, endogenous variables

KCPD11

KCPD10

KCPD9

KCPD8

KCPD7

KCPD6

KCPD5

KCPD4

KCPD3

KCPD2

KCPD1

ACPD11

ACPD10

ACPD9

ACPD8

ACPD7

ACPD6

ACPD5

ACPD4

ACPD3

ACPD2

ACPD1

PCPD1

PCPD2

PCPD3

PCPD4

PCPD5

PCPD6

PCPD7

PCPD8

PCPD9

PCPD10

PCPD11

Unobserved, endogenous variables

ACPD

PCPD

Unobserved, exogenous variables

KCPD

e11

e10

e9

e8

e7

e6

e5

e4

e3

e2

e1

e22

e21

e20

e19
e18
e17
e16
e15
e14
e13
e12
e23
e24
e25
e26
e27
e28
e29
e30
e31
e32
e33
e.PCPD9
e.ACPD

Variable counts (Group number 1)

Number of variables in your model:	71
Number of observed variables:	33
Number of unobserved variables:	38
Number of exogenous variables:	36
Number of endogenous variables:	35

Parameter summary (Group number 1)

	Weights	Covariances	Variances	Means	Intercepts	Total
Fixed	38	0	0	0	0	38
Labeled	0	0	0	0	0	0
Unlabeled	33	11	36	0	0	80
Total	71	11	36	0	0	118

Models

Default model (Default model)

Notes for Model (Default model)

Computation of degrees of freedom (Default model)

Number of distinct sample moments: 561

Number of distinct parameters to be estimated: 80

Degrees of freedom (561 - 80): 481

Result (Default model)

Minimum was achieved

Chi-square = 1274.300

Degrees of freedom = 481

Probability level = .000

Group number 1 (Group number 1 - Default model)

Estimates (Group number 1 - Default model)

Scalar Estimates (Group number 1 - Default model)

Maximum Likelihood Estimates

Regression Weights: (Group number 1 - Default model)

		Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
ACPD	<--- KCPD	.718	.090	7.983	***	
PCPD	<--- KCPD	.399	.117	3.423	***	
PCPD	<--- ACPD	.924	.376	2.461	.014	
KCPD11	<--- KCPD	1.033	.106	9.735	***	
KCPD10	<--- KCPD	.795	.091	8.756	***	
KCPD9	<--- KCPD	.941	.104	9.071	***	
KCPD8	<--- KCPD	1.132	.115	9.840	***	
KCPD7	<--- KCPD	.915	.102	8.957	***	
KCPD6	<--- KCPD	.923	.115	8.056	***	
KCPD5	<--- KCPD	.598	.091	6.558	***	
KCPD4	<--- KCPD	.529	.092	5.765	***	
KCPD3	<--- KCPD	.788	.107	7.388	***	
KCPD2	<--- KCPD	1.000				
KCPD1	<--- KCPD	.904	.079	11.408	***	
ACPD11	<--- ACPD	1.477	.158	9.324	***	
ACPD10	<--- ACPD	.959	.137	6.980	***	
ACPD9	<--- ACPD	1.203	.152	7.942	***	
ACPD8	<--- ACPD	.952	.140	6.804	***	
ACPD7	<--- ACPD	1.187	.154	7.725	***	
ACPD6	<--- ACPD	1.569	.174	9.035	***	
ACPD5	<--- ACPD	1.665	.182	9.163	***	
ACPD4	<--- ACPD	1.628	.195	8.370	***	
ACPD3	<--- ACPD	1.624	.179	9.088	***	
ACPD2	<--- ACPD	1.000				
ACPD1	<--- ACPD	1.299	.149	8.744	***	
PCPD1	<--- PCPD	1.000				
PCPD2	<--- PCPD	.607	.068	8.930	***	
PCPD3	<--- PCPD	1.018	.073	14.028	***	
PCPD4	<--- PCPD	.784	.071	11.005	***	

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
PCPD5 <--- PCPD	.736	.073	10.144	***	
PCPD6 <--- PCPD	.596	.067	8.943	***	
PCPD7 <--- PCPD	.808	.072	11.152	***	
PCPD8 <--- PCPD	.997	.087	11.462	***	
PCPD9 <--- PCPD	.785	.078	10.126	***	
PCPD10 <--- PCPD	.768	.074	10.407	***	
PCPD11 <--- PCPD	.966	.091	10.619	***	

Standardized Regression Weights: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
ACPD <--- KCPD	.948
PCPD <--- KCPD	.332
PCPD <--- ACPD	.583
KCPD11 <--- KCPD	.606
KCPD10 <--- KCPD	.526
KCPD9 <--- KCPD	.551
KCPD8 <--- KCPD	.611
KCPD7 <--- KCPD	.539
KCPD6 <--- KCPD	.472
KCPD5 <--- KCPD	.371
KCPD4 <--- KCPD	.321
KCPD3 <--- KCPD	.426
KCPD2 <--- KCPD	.583
KCPD1 <--- KCPD	.572
ACPD11 <--- ACPD	.753
ACPD10 <--- ACPD	.445
ACPD9 <--- ACPD	.546
ACPD8 <--- ACPD	.429
ACPD7 <--- ACPD	.521
ACPD6 <--- ACPD	.701

	Estimate
ACPD5 <--- ACPD	.723
ACPD4 <--- ACPD	.600
ACPD3 <--- ACPD	.710
ACPD2 <--- ACPD	.477
ACPD1 <--- ACPD	.654
PCPD1 <--- PCPD	.720
PCPD2 <--- PCPD	.473
PCPD3 <--- PCPD	.743
PCPD4 <--- PCPD	.583
PCPD5 <--- PCPD	.538
PCPD6 <--- PCPD	.475
PCPD7 <--- PCPD	.591
PCPD8 <--- PCPD	.607
PCPD9 <--- PCPD	.537
PCPD10 <--- PCPD	.552
PCPD11 <--- PCPD	.562

Covariances: (Group number 1 - Default model)

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
e5 <--> e4	.358	.039	9.139	***	
e26 <--> e27	.236	.031	7.507	***	
e11 <--> e10	.213	.030	7.170	***	
e11 <--> e9	-.201	.029	-6.978	***	
e2 <--> e1	.170	.030	5.624	***	
e6 <--> e3	.207	.045	4.561	***	
e31 <--> e32	.255	.035	7.216	***	
e28 <--> e29	.143	.029	4.986	***	
e20 <--> e19	.158	.032	4.929	***	
e19 <--> e18	.182	.034	5.351	***	
e7 <--> e4	.098	.029	3.330	***	

Correlations: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
e5 <--> e4	.520
e26 <--> e27	.442
e11 <--> e10	.416
e11 <--> e9	-.353
e2 <--> e1	.321
e6 <--> e3	.244
e31 <--> e32	.418
e28 <--> e29	.276
e20 <--> e19	.253
e19 <--> e18	.277
e7 <--> e4	.149

Variances: (Group number 1 - Default model)

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
KCPD	.294	.049	6.059	***	
e.ACPD	.017	.007	2.547	.011	
e.PCPD9	.078	.015	5.085	***	
e11	.541	.041	13.095	***	
e10	.486	.036	13.379	***	
e9	.598	.045	13.276	***	
e8	.632	.048	13.075	***	
e7	.600	.045	13.403	***	
e6	.873	.064	13.607	***	
e5	.661	.048	13.829	***	
e4	.716	.051	14.005	***	
e3	.824	.060	13.716	***	
e2	.570	.043	13.188	***	
e1	.493	.037	13.237	***	

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
e22	.281	.023	12.420	***	
e21	.630	.046	13.781	***	
e20	.575	.042	13.555	***	
e19	.678	.049	13.884	***	
e18	.639	.047	13.621	***	
e17	.431	.034	12.869	***	
e16	.428	.034	12.699	***	
e15	.795	.059	13.382	***	
e14	.439	.034	12.803	***	
e13	.574	.042	13.721	***	
e12	.382	.029	13.149	***	
e23	.394	.032	12.258	***	
e24	.543	.040	13.608	***	
e25	.357	.030	11.985	***	
e26	.506	.038	13.211	***	
e27	.565	.042	13.387	***	
e28	.518	.038	13.581	***	
e29	.517	.039	13.175	***	
e30	.725	.055	13.110	***	
e31	.647	.048	13.395	***	
e32	.572	.043	13.342	***	
e33	.857	.064	13.314	***	

Squared Multiple Correlations: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
ACPD	.898
PCPD	.816
PCPD11	.316
PCPD10	.304
PCPD9	.288

	Estimate
PCPD8	.368
PCPD7	.349
PCPD6	.226
PCPD5	.289
PCPD4	.340
PCPD3	.553
PCPD2	.224
PCPD1	.519
ACPD1	.427
ACPD2	.227
ACPD3	.504
ACPD4	.360
ACPD5	.523
ACPD6	.491
ACPD7	.271
ACPD8	.184
ACPD9	.298
ACPD10	.198
ACPD11	.567
KCPD1	.328
KCPD2	.340
KCPD3	.181
KCPD4	.103
KCPD5	.137
KCPD6	.223
KCPD7	.291
KCPD8	.373
KCPD9	.303
KCPD10	.277
KCPD11	.367

Total Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.718	.000	.000
PCPD	1.063	.924	.000
PCPD11	1.027	.893	.966
PCPD10	.816	.710	.768
PCPD9	.835	.726	.785
PCPD8	1.060	.922	.997
PCPD7	.859	.747	.808
PCPD6	.633	.551	.596
PCPD5	.782	.680	.736
PCPD4	.833	.724	.784
PCPD3	1.082	.941	1.018
PCPD2	.645	.561	.607
PCPD1	1.063	.924	1.000
ACPD1	.933	1.299	.000
ACPD2	.718	1.000	.000
ACPD3	1.166	1.624	.000
ACPD4	1.169	1.628	.000
ACPD5	1.196	1.665	.000
ACPD6	1.127	1.569	.000
ACPD7	.853	1.187	.000
ACPD8	.684	.952	.000
ACPD9	.864	1.203	.000
ACPD10	.689	.959	.000
ACPD11	1.061	1.477	.000
KCPD1	.904	.000	.000
KCPD2	1.000	.000	.000
KCPD3	.788	.000	.000
KCPD4	.529	.000	.000
KCPD5	.598	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
KCPD6	.923	.000	.000
KCPD7	.915	.000	.000
KCPD8	1.132	.000	.000
KCPD9	.941	.000	.000
KCPD10	.795	.000	.000
KCPD11	1.033	.000	.000

Standardized Total Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.948	.000	.000
PCPD	.884	.583	.000
PCPD11	.497	.328	.562
PCPD10	.488	.321	.552
PCPD9	.475	.313	.537
PCPD8	.537	.354	.607
PCPD7	.522	.344	.591
PCPD6	.420	.277	.475
PCPD5	.476	.314	.538
PCPD4	.516	.340	.583
PCPD3	.657	.433	.743
PCPD2	.418	.276	.473
PCPD1	.637	.420	.720
ACPD1	.620	.654	.000
ACPD2	.452	.477	.000
ACPD3	.673	.710	.000
ACPD4	.569	.600	.000
ACPD5	.685	.723	.000
ACPD6	.664	.701	.000
ACPD7	.494	.521	.000
ACPD8	.407	.429	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD9	.518	.546	.000
ACPD10	.421	.445	.000
ACPD11	.714	.753	.000
KCPD1	.572	.000	.000
KCPD2	.583	.000	.000
KCPD3	.426	.000	.000
KCPD4	.321	.000	.000
KCPD5	.371	.000	.000
KCPD6	.472	.000	.000
KCPD7	.539	.000	.000
KCPD8	.611	.000	.000
KCPD9	.551	.000	.000
KCPD10	.526	.000	.000
KCPD11	.606	.000	.000

Direct Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.718	.000	.000
PCPD	.399	.924	.000
PCPD11	.000	.000	.966
PCPD10	.000	.000	.768
PCPD9	.000	.000	.785
PCPD8	.000	.000	.997
PCPD7	.000	.000	.808
PCPD6	.000	.000	.596
PCPD5	.000	.000	.736
PCPD4	.000	.000	.784
PCPD3	.000	.000	1.018
PCPD2	.000	.000	.607
PCPD1	.000	.000	1.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD1	.000	1.299	.000
ACPD2	.000	1.000	.000
ACPD3	.000	1.624	.000
ACPD4	.000	1.628	.000
ACPD5	.000	1.665	.000
ACPD6	.000	1.569	.000
ACPD7	.000	1.187	.000
ACPD8	.000	.952	.000
ACPD9	.000	1.203	.000
ACPD10	.000	.959	.000
ACPD11	.000	1.477	.000
KCPD1	.904	.000	.000
KCPD2	1.000	.000	.000
KCPD3	.788	.000	.000
KCPD4	.529	.000	.000
KCPD5	.598	.000	.000
KCPD6	.923	.000	.000
KCPD7	.915	.000	.000
KCPD8	1.132	.000	.000
KCPD9	.941	.000	.000
KCPD10	.795	.000	.000
KCPD11	1.033	.000	.000

Standardized Direct Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.948	.000	.000
PCPD	.332	.583	.000
PCPD11	.000	.000	.562
PCPD10	.000	.000	.552
PCPD9	.000	.000	.537

	KCPD	ACPD	PCPD
PCPD8	.000	.000	.607
PCPD7	.000	.000	.591
PCPD6	.000	.000	.475
PCPD5	.000	.000	.538
PCPD4	.000	.000	.583
PCPD3	.000	.000	.743
PCPD2	.000	.000	.473
PCPD1	.000	.000	.720
ACPD1	.000	.654	.000
ACPD2	.000	.477	.000
ACPD3	.000	.710	.000
ACPD4	.000	.600	.000
ACPD5	.000	.723	.000
ACPD6	.000	.701	.000
ACPD7	.000	.521	.000
ACPD8	.000	.429	.000
ACPD9	.000	.546	.000
ACPD10	.000	.445	.000
ACPD11	.000	.753	.000
KCPD1	.572	.000	.000
KCPD2	.583	.000	.000
KCPD3	.426	.000	.000
KCPD4	.321	.000	.000
KCPD5	.371	.000	.000
KCPD6	.472	.000	.000
KCPD7	.539	.000	.000
KCPD8	.611	.000	.000
KCPD9	.551	.000	.000
KCPD10	.526	.000	.000
KCPD11	.606	.000	.000

Indirect Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.000	.000	.000
PCPD	.664	.000	.000
PCPD11	1.027	.893	.000
PCPD10	.816	.710	.000
PCPD9	.835	.726	.000
PCPD8	1.060	.922	.000
PCPD7	.859	.747	.000
PCPD6	.633	.551	.000
PCPD5	.782	.680	.000
PCPD4	.833	.724	.000
PCPD3	1.082	.941	.000
PCPD2	.645	.561	.000
PCPD1	1.063	.924	.000
ACPD1	.933	.000	.000
ACPD2	.718	.000	.000
ACPD3	1.166	.000	.000
ACPD4	1.169	.000	.000
ACPD5	1.196	.000	.000
ACPD6	1.127	.000	.000
ACPD7	.853	.000	.000
ACPD8	.684	.000	.000
ACPD9	.864	.000	.000
ACPD10	.689	.000	.000
ACPD11	1.061	.000	.000
KCPD1	.000	.000	.000
KCPD2	.000	.000	.000
KCPD3	.000	.000	.000
KCPD4	.000	.000	.000
KCPD5	.000	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
KCPD6	.000	.000	.000
KCPD7	.000	.000	.000
KCPD8	.000	.000	.000
KCPD9	.000	.000	.000
KCPD10	.000	.000	.000
KCPD11	.000	.000	.000

Standardized Indirect Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.000	.000	.000
PCPD	.552	.000	.000
PCPD11	.497	.328	.000
PCPD10	.488	.321	.000
PCPD9	.475	.313	.000
PCPD8	.537	.354	.000
PCPD7	.522	.344	.000
PCPD6	.420	.277	.000
PCPD5	.476	.314	.000
PCPD4	.516	.340	.000
PCPD3	.657	.433	.000
PCPD2	.418	.276	.000
PCPD1	.637	.420	.000
ACPD1	.620	.000	.000
ACPD2	.452	.000	.000
ACPD3	.673	.000	.000
ACPD4	.569	.000	.000
ACPD5	.685	.000	.000
ACPD6	.664	.000	.000
ACPD7	.494	.000	.000
ACPD8	.407	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD9	.518	.000	.000
ACPD10	.421	.000	.000
ACPD11	.714	.000	.000
KCPD1	.000	.000	.000
KCPD2	.000	.000	.000
KCPD3	.000	.000	.000
KCPD4	.000	.000	.000
KCPD5	.000	.000	.000
KCPD6	.000	.000	.000
KCPD7	.000	.000	.000
KCPD8	.000	.000	.000
KCPD9	.000	.000	.000
KCPD10	.000	.000	.000
KCPD11	.000	.000	.000

Model Fit Summary

CMIN

Model	NPAR	CMIN	DF	P	CMIN/DF
Default model	80	1274.300	481	.000	2.649
Saturated model	561	.000	0		
Independence model	33	6771.176	528	.000	12.824

RMR, GFI

Model	RMR	GFI	AGFI	PGFI
Default model	.045	.947	.905	.640
Saturated model	.000	1.000		
Independence model	.266	.232	.185	.219

Baseline Comparisons

Model	NFI	RFI	IFI	TLI	CFI
	Delta1	rho1	Delta2	rho2	
Default model	.979	.948	.931	.902	.929
Saturated model	1.000		1.000		1.000
Independence model	.000	.000	.000	.000	.000

Parsimony-Adjusted Measures

Model	PRATIO	PNFI	PCFI
Default model	.911	.618	.664
Saturated model	.000	.000	.000
Independence model	1.000	.000	.000

NCP

Model	NCP	LO 90	HI 90
Default model	1693.300	1552.331	1841.754
Saturated model	.000	.000	.000
Independence model	6243.176	5981.042	6511.762

FMIN

Model	FMIN	F0	LO 90	HI 90
Default model	5.477	4.265	3.910	4.639
Saturated model	.000	.000	.000	.000
Independence model	17.056	15.726	15.066	16.402

RMSEA

Model	RMSEA	LO 90	HI 90	PCLOSE
Default model	.044	.090	.098	.000
Independence model	.173	.169	.176	.000

AIC

Model	AIC	BCC	BIC	CAIC
Default model	2334.300	2349.286	2653.216	2733.216
Saturated model	1122.000	1227.091	3358.400	3919.400
Independence model	6837.176	6843.358	6968.729	7001.729

ECVI

Model	ECVI	LO 90	HI 90	MECVI
Default model	5.880	5.525	6.254	5.918
Saturated model	2.826	2.826	2.826	3.091
Independence model	17.222	16.562	17.899	17.238

HOELTER

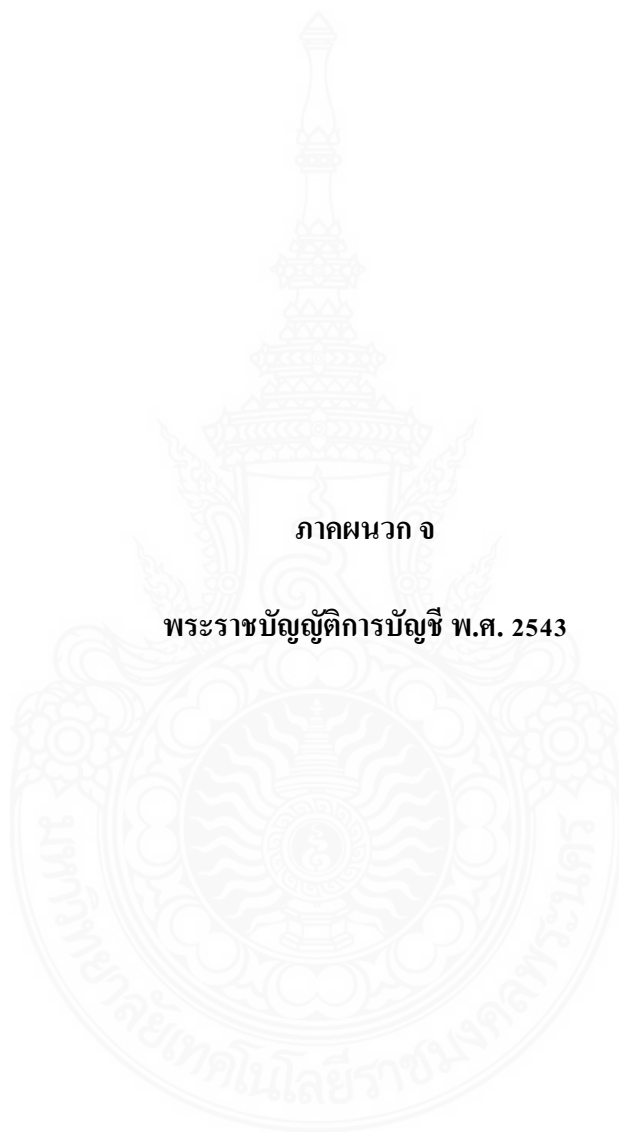
Model	HOELTER .05	HOELTER .01
Default model	298	302
Independence model	35	36

Execution time summary

Minimization:	.031
Miscellaneous:	.079
Bootstrap:	.000
Total:	.110

ภาคผนวก จ

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติ

การบัญชี

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“งบการเงิน” หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลง ฐานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงานโดยบุคคล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

“มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ทำบัญชี” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะ ได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

“สารวัตรใหญ่บัญชี” หมายความว่า อธิบดี และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายด้วย

“สารวัตรบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นสารวัตรบัญชีประจำสำนักงานบัญชี ประจำท้องที่

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี

ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่

การจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ

(๒) ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี

(๓) ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี

(๔) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

(๕) กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

(๖) คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ในการประกาศข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีคำนึงถึงมาตรฐานการบัญชี และข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิชาชีพบัญชี

ข้อกำหนดตาม (๕) และ (๖) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีด้วย

ข้อกำหนดตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) หากเรื่องนั้นมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นเมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้นแล้ว ให้ถือว่าได้จัดทำบัญชีโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

หมวด ๒

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

มาตรา ๘ ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้นุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้นุคคลธรรมดาใดหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจใดในประเทศไทยตามเงื่อนไขใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันใช้บังคับ

ในกรณีที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้อธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับวันเริ่มทำบัญชีครั้งแรก และกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนนั้น

มาตรา ๕ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชี ดังต่อไปนี้ เป็นต้นไป

(๑) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

(๒) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศนั้นได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย

(๓) กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่กิจการร่วมค้านั้นได้เริ่มต้นประกอบกิจการ

(๔) สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำนั้นเริ่มต้นประกอบกิจการ

มาตรา ๑๐ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนดตามมาตรา ๘ วรรคหก หรือวันเริ่มทำบัญชีตามมาตรา ๕ แล้วแต่กรณี และปิดบัญชีในรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

(๑) เมื่อได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบสิบสองเดือนได้

(๒) ในกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้ปิดบัญชีพร้อมกับสำนักงานใหญ่

มาตรา ๑๑ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชีตามมาตรา ๑๐ สำหรับกรณีของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้

การยื่นงบการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

งบการเงินต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่ได้มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเพิ่มเติมจากรายการย่อของงบการเงินที่อธิบดีกำหนดไว้แล้ว ให้ใช้รายการย่อตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะนั้น

งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่ งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สินทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในการจัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

มาตรา ๑๓ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ ทำงานเป็นประจำ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี ให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่นได้

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด และในระหว่างรอการอนุญาตให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีไว้ในสถานที่ที่ยื่นขออนั้นไปพลางก่อนได้

ในกรณีที่จัดทำบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใดในสถานที่อื่นใดในราชอาณาจักร ที่มีใช้สถานที่ตามวรรคหนึ่ง แต่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นมายังสถานที่ ตามวรรคหนึ่ง กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาบัญชีไว้ ณ สถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว

มาตรา ๑๔ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามมาตรา ๑๗

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีของกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีไว้เกินห้าปีแต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีได้

มาตรา ๑๕ ถ้าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ให้ผู้มี หน้าที่จัดทำบัญชีแจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหายหรือเสียหายนั้น

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตรวจพบว่าบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่เป็นสาระสำคัญแก่การจัดทำบัญชีสูญหายหรือถูกทำลาย หรือปรากฏว่าบัญชีและเอกสารดังกล่าวมิได้เก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้สันนิษฐานว่าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีเจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งบัญชีหรือเอกสารนั้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะพิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว เพื่อป้องกันมิให้บัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย

มาตรา ๑๗ เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใดๆ โดยมีได้มีการชำระบัญชีให้ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ และให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีดังกล่าวไว้ไม่น้อยกว่าห้าปี

เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีร้องขอ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจขยายเวลาการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้ แต่ระยะเวลาที่ขยายเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไม่ครบถ้วนถูกต้อง สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจเรียกให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๘ งบการเงิน บัญชี และเอกสารที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีได้รับและเก็บรักษาไว้ตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๗ ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลทั่วไปอาจขอตรวจดูหรือขอภาพถ่ายสำเนาได้โดยเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๓

ผู้ทำบัญชี

มาตรา ๑๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

มาตรา ๒๐ ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

มาตรา ๒๑ ในการลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ลงรายการเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้

(๒) เขียนด้วยหมึก ดิจิพิมพ์ ตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน

หมวด ๔

การตรวจสอบ

มาตรา ๒๒ สारว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชีมีอำนาจตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการหรือสถานที่เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชี หรือสถานที่รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สารว้ตรใหญ่บัญชีหรือสารว้ตรบัญชีมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เพื่อยึด หรืออายัดบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าวนั้น จะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ สารว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชี ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สารว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชี มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ

(๑) ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีหรือการเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

(๒) ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีส่งบัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือ ทรัพย์สินมาเพื่อตรวจสอบ

หนังสือที่ส่งตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้นำส่ง ณ ภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับนั้น จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานอยู่ในบ้านหรือสถานที่ประกอบธุรกิจที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามวิธีการในวรรคสอง หรือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหนังสือดังกล่าวในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับหรือบ้านที่ผู้รับมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันได้รับแล้ว

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความใดๆ ที่ทราบหรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตาม มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๔ เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท กรณีที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้ปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๐ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๒ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๓ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดแจ้งข้อความตามมาตรา ๑๕ เป็นเท็จต่อสารวัตรใหญ่ บัญชีหรือสารวัตรบัญชีว่าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งสั่งการตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นสารวัตรใหญ่บัญชี สารวัตรบัญชี หรือเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ชอนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดลงรายการเท็จ แก้ไข ละเว้นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน หรือแก้ไขเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้ผิดความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการ ของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๔๑ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ วรรคสอง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีเป็นอัน เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บรรดากฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคง ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง หรือประกาศ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำ บัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จ การอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชี ต่อไปได้เป็นเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ระหว่างที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนด ให้ถือว่ามาตรฐานการบัญชี ที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยซึ่งคณะกรรมการควบคุม การประกอบวิชาชีพสอบบัญชีได้มีมติให้ประกาศใช้แล้ว เป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ ให้กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรซึ่งเริ่มต้นประกอบกิจการร่วมค้าอยู่ก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ หลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว

มาตรา ๔๕ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจัดให้มีผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๕ ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

กำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง อธิปไตยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี จะขยายออกไปอีกตาม ความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับแก่ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ได้จัดให้มีผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการบัญชีได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีหลักการเกี่ยวกับการทำบัญชีหลายประการที่ยังไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางการบัญชีและการจัดทำบัญชี และไม่สอดคล้องกับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชีให้ทันสมัยยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ที่กำลังดำเนินการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเริ่มตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เพื่อรักษาศักยภาพและความเชื่อมั่นของลูกค้าในการให้บริการทางวิชาชีพของตน หน่วยงาน ผู้กำกับและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเห็นความจำเป็นต้องกำหนดการศึกษาพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อให้มาตรฐานการปฏิบัติงานในประเทศเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนและผู้ลงทุนทั่วโลก จึงเป็นที่มาที่วิชาชีพบัญชีต้องมีการปรับตัวให้ทันสมัยเป็นสากลเพื่อสร้างความเชื่อถือได้ในวิชาชีพให้มากขึ้น

จากการที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้มีประกาศเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543) ซึ่งกำหนดให้ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ต้องเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกรอบสามปีนั้น เพื่อให้ผู้ทำบัญชีสามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ในหลายประเภทกิจกรรม กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงได้ออกประกาศโดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ. 2547 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป, 2547) ทั้งนี้ผู้ทำบัญชีสามารถเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้หลายประเภทหรือหลายกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาเป็นวิทยากร หรืออาจารย์ในสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน รวมทั้งการลงทะเบียนศึกษาเฉพาะรายวิชาทางการบัญชีก็สามารถนับเป็นชั่วโมงในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้

จากประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ทำบัญชีโดยตรงที่ต้องถูกควบคุมให้ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และมีบทลงโทษถ้าหากฝ่าฝืนส่งผลให้ผู้ทำบัญชีจะต้องอบรมหลักสูตรตามที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้ครบถ้วนภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ อาทิ เช่น จะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทุกรอบสามปี (Continuing Professional Development: CPD) โดยในแต่ละรอบจะต้องเป็นกิจกรรมที่ได้รับอนุมัติที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และต้อง

อบรมไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อปี ทำให้ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องรับภาระรายจ่ายในการต้องเข้าอบรมให้ครบจำนวนชั่วโมงตามระยะเวลาที่ถูกระบุไว้ พร้อมทั้งต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพไว้กับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับตั้งแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรมเป็นต้น (บริษัท เทรนเนอร์ อิน ไทย จำกัด, 2558)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินผล การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยมีธุรกิจต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้ทำบัญชีต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้น รวมถึงผู้ทำบัญชีจะต้องจัดทำบัญชีเพื่อนำเสนองบการเงินให้แก่ผู้บริหาร พร้อมกันนั้นจะต้องนำเสนองบการเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลสถานประกอบการ เช่น กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เป็นต้น ที่สำคัญจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือทางบัญชีอย่างเสรีจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งในอาเซียน ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องเร่งปรับตัวเพื่อพัฒนาศักยภาพเฉพาะด้านทางบัญชีนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว (ภาษากลางของอาเซียน) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศในอาเซียนด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558) โดยจะทำการประเมินผลทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ให้ตอบรับกับสถานการณ์การค้าเงินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วพร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในสิ้นปี 2558 อันใกล้

คำถามนำวิจัย

1. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีผลการประเมินเป็นเช่นไร
2. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ และ ทักษะ ที่มีต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีลักษณะของความสัมพันธ์เป็นเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

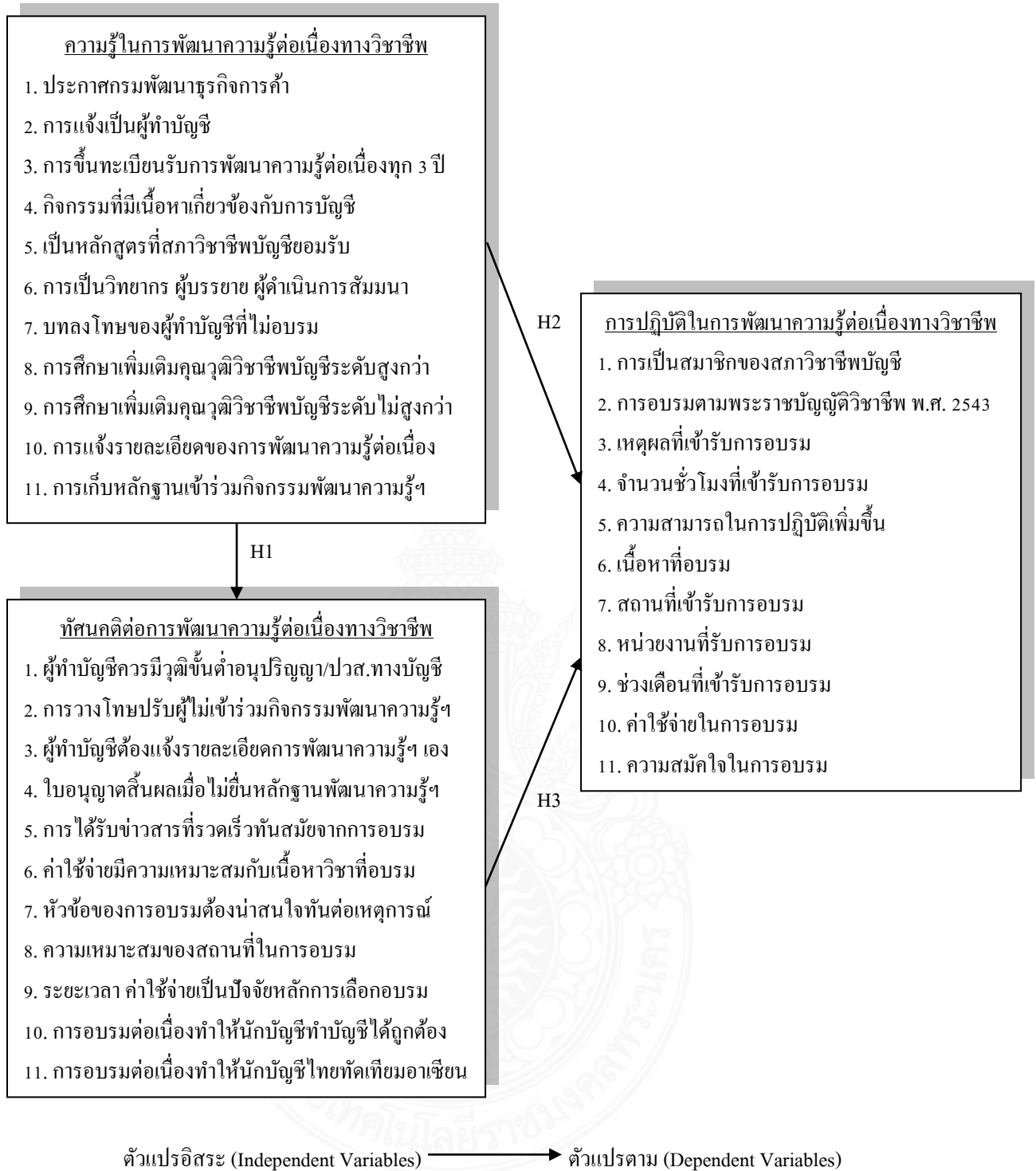
ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 84,760 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับได้ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 398 คน ซึ่งจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่มีความสนใจในการข้อมูลและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างตามที่คำนวณได้

ขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษา จะศึกษาถึงองค์ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจของไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ขอบเขตของระยะเวลาที่ศึกษา การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2557 จนถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 รวมระยะเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 8½ เดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) และการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2547) และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543) รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีแนวคิดที่ว่า “บุคคลจะปฏิบัติหรือไม่ก็ตาม ต้องอาศัยความรู้หรืออย่างน้อยก็ต้องมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นก่อน จึงเกิดการปฏิบัติขึ้นได้” จึงทำให้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยด้วยกัน 3 ข้อดังนี้

H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

H3: ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

นิยามศัพท์

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หมายถึง การประเมินผลจากกิจกรรมที่เพิ่มพูนด้วยการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development: CPD) ให้แก่ผู้ทำบัญชีเพื่อสร้างทัศนคติที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานด้านบัญชีมีการพัฒนาและก้าวหน้าต่อไป ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ หมายถึง สารสำคัญข้อเท็จจริง ความรู้สึกรู้จักคิด และการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลทั่วไปพื้นฐานของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนา การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี เป็นต้น

ผู้มีหน้าที่ทำบัญชี หมายถึง ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

ภาคธุรกิจไทย หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด กิจกรรมร่วมค้า ที่เป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเพื่อประกอบธุรกิจในประเทศไทย

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึง การพัฒนาจากเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ซึ่งจัดตั้งขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและร่วมมือในเรื่องสันติภาพ ความมั่นคง เศรษฐกิจ องค์กรความรู้ สังคม วัฒนธรรม บนพื้นฐานความเท่าเทียมกันและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศได้แก่ ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา และบรูไน ซึ่งจะเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community: AEC) โดยพร้อมกันในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา ข้อกำหนดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ให้ตอบรับกับสถานการณ์การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว พร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับโดยสากล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสำหรับนักวิชาการ นักวิจัยหรือผู้ที่สนใจศึกษาและพัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางบัญชีต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อแนวทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ความชัดเจนในเนื้อหาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP)

ความรู้ (Knowledge)

Good (1973) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้เป็นตามข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

Bloom (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะระลึกถึงวิธีและขบวนการต่าง ๆ หรือระลึกถึงแบบแผน โครงสร้าง ทฤษฎี และการสรุป

Krathowhl (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆ

จากความหมายของ ความรู้ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความรู้เป็นการรู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ รายละเอียด การระลึกได้ เป็นความจำที่มนุษย์ได้สะสมรายละเอียดของเรื่องราว ปรัชญาการณืไว้ และแสดงออกเป็นพฤติกรรมเรียกเอาสิ่งที่จำได้ออกมาให้ปรากฏให้สังเกตและวัดได้

ทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ เป็นศัพท์บัญญัติทางวิชาการ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Attitude” ซึ่งมาจากศัพท์ภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า ความโน้มเอียง เหมาะสมและนำมาใช้ในความหมายของคำว่า Attitude คือ ท่าทีที่แสดงออกของบุคคลซึ่งบ่งบอกสภาพของจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง

ซุคา จิตพิทักษ์ (อ้างถึงใน วิชาฯ ลดราช, 2550) กล่าวถึงทัศนคติ ไว้ว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของบุคคลและเป็นแนวโน้มหรือขั้นการเตรียมพร้อมของพฤติกรรม เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางจิตใจแต่อย่างไม่ได้ออกมาจากกายไปเท่านั้น ในทางจิตวิทยาถือว่าทัศนคติเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่ไม่สามารถจะสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่จะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยกรรมวิธีที่ซับซ้อน

ณรงค์ ลินสวัสดิ์ (2549) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ หมายถึง การที่บุคคลคิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการตัดสินในลักษณะตีความว่า ดีหรือไม่ดี ควรหรือไม่ควร เหมาะหรือไม่เหมาะสม เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ทัศนคตินั้นไม่ใช่พฤติกรรมแต่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล และทัศนคติที่ทำให้เกิดพฤติกรรมขึ้นมานั้น ก็จะต้องขึ้นกับสถานการณ์แวดล้อมด้วย ทัศนคติ ก็คือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของบุคคล

Allport (1935) อ้างถึงใน อัสพร ยิ่งเจริญ (2553) ได้ให้ความหมายของทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมทางด้านจิตใจและประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ของบุคคล ความพร้อมดังกล่าวมีทิศทางหรืออิทธิพลเหนือการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งของบุคคลหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

Thurstone (1967) อ้างถึงใน อัสพร ยิ่งเจริญ (2553) ให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นระดับความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกหรือด้านลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นอะไรก็ได้ เช่น สิ่งของ บุคคล บทบาท องค์กร ความคิด ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างได้ว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ทิววรรณ กิตติวิบูลย์ (2552) ให้ความหมายว่า “ทัศนคติคือสภาพทางจิตหรือประสาทของความพร้อมที่จัดรูปขึ้นจากประสบการณ์และส่งอิทธิพลในทางกำกับ หรืออิทธิพลที่ไม่อยู่นิ่งแก่การตอบสนองของบุคคลต่อที่หมายและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง”

จากการรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ผู้วิจัยจึงขอสรุปความหมายทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุประสงค์ของหรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึกหรือท่าทีนี้จะนำไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ทัศนคติมิได้ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคล ด้วยเหตุนี้ ทัศนคติ จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่รับด้วย หรืออาจสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันจะมีผลให้บุคคลมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่สอดคล้องกับด้วย

การปฏิบัติ (Practice)

Roger (1962) ได้จัดการปฏิบัติเอาไว้เป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการยอมรับ อันได้แก่ การรับรู้ สนใจ ไตร่ตรอง ทดลองปฏิบัติ และปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ ในขณะที่เชื่อว่า ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และการรับรู้ ตลอดจนตัวตนแปรด้านคุณลักษณะประชากรที่เลือกจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติ

V. Kothandapani (1971) ได้กล่าวถึงความตั้งใจในการปฏิบัติว่า “ความตั้งใจในการปฏิบัติมีพื้นฐานมาจากความรู้ (ข้อมูล) เจตคติ หรือความเชื่อ (Attitude or Belief)”

Bloom (1975) กล่าวว่า “การปฏิบัติหรือการนำไปใช้ คือ ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ ที่มีอยู่ไปใช้อย่างเหมาะสม ถูกต้องในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2556) กล่าวว่า “การปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องราวข้อเท็จจริง วิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน”

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การปฏิบัติ (Practice) หมายถึง การนำความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่โดยมีพฤติกรรมด้านพุทธิปัญญาและเจตคติเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ เลือกซื้อ เลือกบริโภคในชีวิตประจำวัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ

Zimbardo (1977) สรุปว่า “ทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเรา จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับความรู้ที่มีอยู่ คือถ้ามีความรู้ดี ทัศนคติต่อสิ่งนั้นก็จะเป็นดีด้วย และมีแนวโน้มส่งผลให้แสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดีด้วย ดังนั้นทั้งความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ จึงมีความสัมพันธ์กัน”

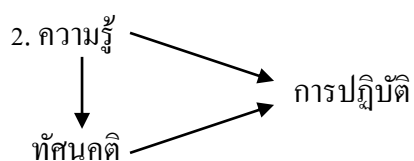
Fabiyi (1985) กล่าวว่า “การเสริมสร้างความรู้ ช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมปฏิบัติด้วยเสมอ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม โดยทางอ้อมนั้นมีทัศนคติเป็นตัวกลาง”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2550) “ความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นข้อยืนยันว่าคุณจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป ทัศนคติจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่ผู้เรียนได้รับกับการกระทำหรือการปฏิบัติ”

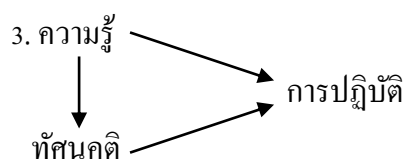
ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ สามารถแสดงความสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจจะเป็นความสัมพันธ์โดยตรง หรือเป็นความสัมพันธ์ทางอ้อมได้ (นิภา มนูญปิจุ, 2548) ดังนี้

1. ความรู้ → ทักษะ → การปฏิบัติ

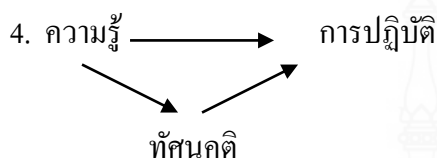
ความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติซึ่งมีผลทำให้เกิดการปฏิบัติ

ความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กันและทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

ความรู้ และทัศนคติต่างก็ทำให้เกิดการปฏิบัติได้โดยที่ความรู้ และทัศนคติจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมมีทัศนคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันและมีผลต่อกัน ถ้าคนมีทัศนคติที่ดีต่อความรู้ที่ได้รับจะช่วยให้เกิดการนำเอาความรู้ไปใช้หรือไปปฏิบัติ ดังนั้น ทัศนคติจึงเปรียบเสมือนตัวเร่งให้นำความรู้ไปปฏิบัติ ซึ่งการจะปฏิบัติมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับทัศนคติเป็นสำคัญดังนี้

แนวทางการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2543)

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 12 พฤษภาคม 2543: ตอนที่ 41 ก) ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป โดยกำหนดว่า

ก. ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ และการจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข. อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ
2. ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี
3. ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี
4. เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี
5. กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ค. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ โดยผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

ง. ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง และตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

ประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 10 สิงหาคม พ.ศ. 2543: ตอนที่ 79 ง) ซึ่งออกโดยกรมทะเบียนการค้าได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2543 และให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2544 เป็นต้นไปโดยกำหนดว่า

“ผู้ทำบัญชี” จะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
2. มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้
3. ไม่เคยต้องโทษจำคุก เนื่องจากกระทำความผิดตามกฎหมายการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยสอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

4. มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. ผู้ทำบัญชีของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มี

1. ทุนจดทะเบียนไม่เกินห้าล้านบาท
2. สินทรัพย์รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท
3. รายได้รวมไม่เกินสามสิบล้านบาท

โดยต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี

ข. ผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังต่อไปนี้ ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) หรือกระทรวงศึกษาธิการเทียบว่าไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชี

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และบริษัทจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่ง ณ วันปิดบัญชีในรอบปีบัญชีที่ผ่านมามีทุนจดทะเบียน หรือสินทรัพย์รวม หรือรายได้รวมรายการใดรายการหนึ่งเกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ก.

2. บริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

3. นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

4. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

5. ผู้ประกอบธุรกิจธนาคาร เงินทุนหลักทรัพย์ เครดิทฟองชีเออร์ ประกันชีวิต ประกันวินาศภัย

6. ผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

ค. ในกรณี ที่เป็นการเริ่มทำบัญชีรอบปีบัญชีแรกของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้พิจารณา โดยใช้เกณฑ์ทุนจดทะเบียนตามที่กำหนดไว้ใน ก. และ ข. แล้วแต่กรณี

“ผู้ทำบัญชีใหม่” มีหน้าที่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. แจ้งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชีตามแบบ ส.บข.5 พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.บข.5 แก่อธิบดีใน 60 วัน นับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ หรือนับแต่วันเริ่มทำบัญชีแล้วแต่กรณี เว้นแต่ผู้ทำบัญชีที่ระบุไว้ ตามมาตรา 42 วรรคสอง (พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 มาตรา 42 วรรคสอง “ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของ ผู้มีหน้าที่จัดทำ

บัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่า 5 ปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7 (6) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดภายใน 60 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นสำเร็จการอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชีต่อไปเป็นเวลา 8 ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” ที่ได้ยื่นแบบ ส.บข.5-ก ไว้แล้ว ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการที่แจ้งไว้ดังกล่าว ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายการเปลี่ยนแปลงนั้น โดยยื่นแบบ ส.บข.5 ต่ออธิบดีภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง

2. เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ในรอบสามปีจากสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

3. ผู้ทำบัญชีที่รับทำบัญชี ปีละเกินกว่า 100 รายต้องจัดให้มีผู้ช่วยทำบัญชี ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ทำบัญชี อย่างน้อย 1 รายในทุกๆ 100 ราย ที่เกิน 100 รายแรก เศษของ 100 ถ้าเกินกว่า 50 ให้นับเป็น 100 การนับจำนวนของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีดังกล่าว มิให้รวมถึงผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่มิได้ทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการแล้ว หรือที่ยังไม่ได้เริ่มทำการค้าขาย หรือประกอบกิจการงาน

แนวทางการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ราชกิจจานุเบกษา ฉบับทั่วไป พ.ศ. 2547) และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (ราชกิจจานุเบกษา, 2543)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Continuing Professional Development: CPD) (ข้อบังคับสภาวิชาชีพ ฉบับที่ 15, 2550)

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เป็นการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพนั้นๆ ต้องเข้ารับการพัฒนารู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการรักษาสถานภาพความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของตนให้คงอยู่ตลอดเวลา

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่สามารถประเมินผล หรือตรวจสอบได้ ซึ่งออกแบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความรู้และทักษะที่ต้องการ ดังต่อไปนี้

(ก) เข้าร่วมการฝึกอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา ที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบในหลักสูตร วิทยากร และผู้จัดการอบรมหรือสัมมนา

(ข) เป็นวิทยากร ในหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชีให้ความเห็นชอบ

(ค) เขียนบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพกำหนด และได้เผยแพร่ในวารสาร หรือทางอินเทอร์เน็ต หรือในที่ประชุมวิชาการ

(ง) เขียนหนังสือหรือตำราทางวิชาการที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด และได้มีการจัดพิมพ์เผยแพร่

(จ) เสนอผลงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการด้วยตนเองต่อที่ประชุมวิชาการ โดยผลงานนั้นต้องเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ฉ) เป็นกรรมการ อนุกรรมการหรือคณะทำงานทางวิชาการในสภาวิชาชีพบัญชีหรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(ช) สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม หรือระดับวุฒิเดิมแต่ในหลักสูตรหรือสาขาอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ซ) ผ่านการทดสอบในหลักสูตรวิชาชีพตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

(ฅ) ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการอื่นตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ ประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอื่นๆ นอกจากข้อความดังกล่าวข้างต้น และต้องเป็นไปตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องขั้นต่ำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1) ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นผล ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องสิบสองชั่วโมงต่อปี เว้นแต่ผู้สอบบัญชีที่ได้รับใบอนุญาตเป็นปีแรก จะต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องตามสัดส่วนของจำนวนเดือนที่ได้รับใบอนุญาตในปีนั้น โดยไม่นับเศษของเดือน

2) ผู้สอบบัญชีที่ใบอนุญาตสิ้นผล และมีความประสงค์ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีใหม่ ต้องมีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ดังนี้

(ก) จำนวนสิบสองชั่วโมง สำหรับปีก่อนปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล

(ข) จำนวนสิบสองชั่วโมง สำหรับปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล เว้นแต่ขอรับใบอนุญาตใหม่ภายในปีที่ใบอนุญาตสิ้นผล ให้มีจำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนก่อนขอรับใบอนุญาตใหม่

(ก) จำนวนชั่วโมงตามจำนวนเดือนในช่วงเวลาหลังจากปีที่ใบอนุญาตสิ้นผลจนถึงเดือนที่ขอรับใบอนุญาตใหม่

ทั้งนี้จำนวนชั่วโมงตาม (ก) (ข) และ (ค) รวมกันแล้วไม่เกินเจ็ดสิบสองชั่วโมง โดยไม่นับเศษของเดือน และให้นับย้อนหลังได้ไม่เกินสามปี ก่อนวันยื่นขอรับใบอนุญาตใหม่

จำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต้องมีประเภทการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เป็นผลมาจากการประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ที่บังคับให้ผู้ทำบัญชีจะต้องมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ขึ้น โดยประกาศฉบับนี้ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป ทำให้ผู้ทำบัญชีทุกคนต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ออกคำชี้แจงประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงฉบับนี้ โดยประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีดังนี้

1.1 จำนวนชั่วโมงขั้นต่ำและหลักเกณฑ์ในการนับชั่วโมง

ผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามหลักสูตรหรือสถาบันที่อธิบดีให้ความเห็นชอบ ไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง ในทุกรอบ 3 ปี โดยจะต้องเป็นหัวข้อทางบัญชี ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรมรวมกันได้ ดังต่อไปนี้

1. การอบรมหรือสัมมนา
2. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
3. การเป็นอาจารย์ในสถานบันการศึกษา
4. การสำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
5. การผ่านการศึกษาเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
6. กิจกรรมอื่นที่อธิบดีประกาศกำหนด

1.2 การปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ของผู้ทำบัญชี

ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 หรือแบบ ส.บข. 5-ก ก่อนหรือภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 ผู้ทำบัญชีสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป ส่วนผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวในประกาศฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ได้แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5

1.3 หลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามแบบฟอร์มที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดทางอินเทอร์เน็ตใน www.dbd.go.th

1.4 การตรวจสอบหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีกับตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง เช่น กรณีผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2548 ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการอบรมนั้นไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรม (31 ธันวาคม พ.ศ. 2548) ซึ่งต้องเก็บไว้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2553

หากผู้ทำบัญชีได้รับหนังสือแจ้งจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้าให้จัดส่งหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเพื่อการตรวจสอบ ให้ผู้ทำบัญชีนำส่งหลักฐานดังกล่าวโดยดำเนินการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งดังต่อไปนี้

- นำส่งด้วยตนเองที่หน่วยรับแจ้งผู้ทำบัญชี สำนักกำกับดูแลธุรกิจ ชั้น 14 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์เลขที่ 44/100 ถนนนนทบุรี 1 ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

- นำส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนส่งไปยังสำนักกำกับดูแลธุรกิจ ตามที่อยู่ข้างต้น โดยใช้วันที่ที่ไปรษณีย์ต้นทางประทับตราเป็นวันรับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้ทำบัญชีปฏิบัติไม่ถูกต้องหรือไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจะถือเป็นกรณีฝ่าฝืนมาตรา (79) แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

- หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมทั้งสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานผู้จัดอบรม มีดังนี้

- 2.1 การขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในหลักสูตรการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ หรือการขอความเห็นชอบเป็นสถาบันหรือหน่วยงานผู้จัดอบรม

2.1.1 กรณีสถาบันการศึกษาของรัฐ สถาบันการศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งมีการสอนไม่ต่ำกว่าระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี หรือเทียบเท่าสมาคมนักบัญชี และผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย หรือ สถาบันผู้จัดอบรมที่เคยได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแล้ว ให้ยื่นหลักฐานการขอรับความเห็นชอบในหลักสูตรการอบรม/สัมมนา เพื่อให้สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ โดยต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

1. รายละเอียดหลักสูตร เนื้อหา ขอบเขตวิชา
2. ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมในการจัดอบรม/สัมมนา
3. ชื่อ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการทำงานของวิทยากรผู้บรรยาย ทั้งนี้วิทยากรผู้บรรยายจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาที่ให้การอบรม/สัมมนา หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะให้การอบรม/สัมมนาอย่างเพียงพอ

2.1.2 กรณีสถาบันหรือหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากข้อ 1.1 ต้องยื่นความประสงค์ขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นผู้จัดอบรม/สัมมนาและขอความเห็นชอบหลักสูตรการอบรม/สัมมนาในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้สามารถนับเป็นชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ โดยต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีพร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจกระทำการแทนสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้น
2. สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและสำเนาหนังสือรับรองการจัดตั้งสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงาน (ถ้ามี)
3. รายละเอียดหลักสูตร เนื้อหา ขอบเขตวิชา
4. ระยะเวลาและค่าธรรมเนียมในการจัดอบรม/สัมมนา
5. ชื่อ คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการทำงานของวิทยากรผู้บรรยาย ทั้งนี้วิทยากรผู้บรรยายจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีในสาขาที่ให้การอบรม/สัมมนา หรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะให้การอบรม/สัมมนาอย่างเพียงพอ

2.2 การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการอบรม/สัมมนาไปจากที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบไว้หรือมีการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่หรือวิทยากรใหม่

ในกรณีที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานใดแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการอบรม/สัมมนาไปจากที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบไว้หรือมีการจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ จะต้องขอรับความเห็นชอบหลักสูตรนั้นจากอธิบดี

ก่อนการจัดอบรม/สัมมนา โดยให้จัดส่งรายละเอียดตามข้อ 1.1 (1) (2) (3) หรือ 1.2 (3) (4) (5) เพื่อประกอบการพิจารณา เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการอบรม/สัมมนาในหัวข้อที่เป็น เรื่องเร่งด่วน หรือนำสมัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ทำบัญชี และไม่สามารถยื่นเรื่องเพื่อขอรับความเห็นชอบได้ทัน สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้นอาจจัดอบรม/สัมมนาในเรื่องดังกล่าวไปก่อนได้แต่ต้องจัดส่งรายละเอียดดังกล่าว ต่ออธิบดี เพื่อขอรับความเห็นชอบภายในกำหนด 1 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดการอบรม/สัมมนา ทั้งนี้ สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้นต้องแจ้งให้ผู้ทำบัญชีที่สมัครเข้ารับการอบรม/สัมมนาทราบด้วยว่าหลักสูตรดังกล่าวอยู่ระหว่างการขอรับความเห็นชอบจากอธิบดี

2.3 การเก็บหลักฐานการลงทะเบียนเข้ารับการอบรม/สัมมนา

สถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานผู้จัดอบรมต้องจัดเก็บหลักฐานการลงทะเบียนเข้ารับการอบรม/สัมมนาของผู้ทำบัญชีทุกรายไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการอบรม/สัมมนา และจะต้องออกหนังสือรับรองการเข้ารับการอบรม/สัมมนาในแต่ละครั้งให้แก่ผู้ทำบัญชี โดยหนังสือรับรองดังกล่าวจะต้องมีรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1. ชื่อ ที่อยู่ และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรและของสถาบันวิชาชีพบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงาน (ถ้ามี)
2. ชื่อผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนาและรหัสเลขที่ผู้ทำบัญชี
3. หลักสูตรที่อบรม/สัมมนา และวันที่ที่หลักสูตรนั้นได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี
4. วัน เวลา และจำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม/สัมมนา
5. รายนามชื่อของผู้มีอำนาจกระทำการแทน หรือผู้ได้รับมอบหมายให้กระทำการแทนพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี)
6. วันที่ออกหนังสือรับรอง

2.4 การพิจารณายกเลิกการให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพการบัญชีหรือสถาบันการศึกษา หน่วยงานผู้จัดอบรม

สถาบันวิชาชีพหรือสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานที่ได้รับความเห็นชอบใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในข้อ 2 ข้อ 3 อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้าอาจพิจารณายกเลิกการให้ความเห็นชอบสถาบันวิชาชีพการบัญชีหรือสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานนั้น (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2558)

แนวคิดความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศในกลุ่มสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) รวมทั้งประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเสรีทางการค้าและพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มภูมิภาคให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ภายใต้นโยบายที่จะสร้างฐานการผลิตและตลาดร่วมเดียวกัน (Single Market and Production Base) ให้เกิดขึ้นในภูมิภาคการมุ่งไปสู่การเป็น AEC ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายของสินค้าและบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรีในกลุ่มภูมิภาค

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพ วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการค้าเสรีของอาเซียน นั้นหมายความว่าเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น AEC ในสิ้นปี พ.ศ.2558 นักวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่ง ในกลุ่มอาเซียนจะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้อย่างเสรี ในทางกลับกันนักวิชาชีพบัญชีไทยก็สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีเช่นกัน โดยผ่านการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MRA) ดังนั้น AEC ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การดำเนินการของสภาวิชาชีพบัญชี โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพของวิชาชีพบัญชีไทย จึงได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักวิชาชีพบัญชีไทยไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ การเพิ่มบทบาทของสภาวิชาชีพฯ ในฐานะผู้นำองค์กรวิชาชีพระหว่างประเทศ การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชีการจัดการหลักสูตรอบรมด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี การจัดทำฐานข้อมูลด้านวิชาการและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านบัญชีให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปทราบ รวมทั้งการพัฒนาฐานการศึกษา

ความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชีเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่

1. ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล ปฏิเสธไม่ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงของความเป็นสากล ทั่วโลกต่างเรียกร้องให้นักวิชาชีพบัญชีอิงมาตรฐานสากลเพื่อความเข้าใจของผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน ทำให้ประเทศไทยเองก็ได้มีการนำมาตรฐานสากลมาแปล

และมีผลบังคับใช้ไปแล้ว ซึ่งจากการสำรวจประเทศต่างๆ ในอาเซียนก็ได้ประกาศยอมรับที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน

2. ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับภาษีอากร การบันทึกข้อมูลให้ถูกต้องได้นั้น ท่านต้องมีความเข้าใจในธุรกิจ ประเภทของรายการและการเลือกใช้มาตรฐานบัญชีที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นผลให้ท่านจำเป็นต้องไปศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ รวมถึงภาษีอากรที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง นอกจากนี้หากลูกค้าของท่านไปลงทุน หรือตัวท่านเองจะรุกไปประเทศอื่นๆ ก็จำเป็นต้องทำตามกฎหมาย ข้อบังคับ รวมทั้งการยื่นภาษีของประเทศนั้น การดูแลบริการให้กับลูกค้าของท่านให้สามารถทำธุรกรรมทางธุรกิจอย่างราบรื่น ไม่โดนการตรวจสอบการกระทำที่ผิดกฎหมาย ย่อมเป็นการให้บริการที่ดีแน่

3. ความพร้อมด้านการสื่อสารและการปรับตัว นักบัญชีในวันนี้คงไม่สามารถทำงานคนเดียวได้อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานขอข้อมูลสรุปข้อมูลทางการเงินเป็นรายงานเพื่อส่งให้ผู้บริหาร ซึ่งล้วนต้องใช้การสื่อสารทั้งหมด และเมื่อมีการรวมกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การติดต่อคงไม่เพียงแก่คนในประเทศไทยเท่านั้น แต่จะมีคนจากประเทศต่างๆ ที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเป็นภาษากลางของอาเซียนจึงมีความสำคัญ ซึ่งทักษะในการสื่อสารได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนในการทำงานและการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการมีทักษะในการพูดจาเจรจาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นได้ (Small Talks) นอกจากนี้เมื่อมีการทำงานข้ามวัฒนธรรมกัน ก็ควรมีความเข้าใจยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ อย่างที่เขาว่า “เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม”

4. ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการจัดการและการใช้ข้อมูลทางการบัญชี ไม่ว่าจะช่วยในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว การจัดทำรายงานทางการเงินให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งการมีระบบอินเทอร์เน็ตที่ช่วยให้การเข้าถึงข้อมูลธุรกิจของนักลงทุนทำให้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นการเพิ่มขีดความสามารถในด้านการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ได้

5. ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม นักวิชาชีพบัญชีต้องเปลี่ยนท่าทีจากความไม่ยืดหยุ่นมองเฉพาะหลักเกณฑ์เพียงอย่างเดียว และจัดทำข้อมูลตามกำหนดเวลามาเป็นนักบัญชีที่กระฉับกระเฉง พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและชัดเจน มีความสามารถที่จะพัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้จัดทำข้อมูลในอดีตมาเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลสะท้อนภาพของการเป็น

ที่ปรึกษาแก่ผู้บริหาร นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพในประเทศไทย พึ่งเริ่มต้นในการที่จะเคร่งครัดเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกันข้ามกับประเทศสิงคโปร์ มาเลเซียที่ให้ความสำคัญเรื่องนี้มานานมากแล้ว จึงเป็นเรื่องที่อยากให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพทางบัญชีด้วย (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2558)

สำหรับนักวิชาชีพบัญชีที่มีการเตรียมพร้อมที่ดีแล้ว...จะรุกที่ไหนดีนั้น ในที่นี้ได้ยกตัวอย่างบางประเทศในอาเซียนเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบวิชาชีพด้านบัญชี อาทิเช่น

1. ประเทศสิงคโปร์ เป็นประเทศที่หลายๆ คนอยากเข้าไปทำงานเพราะมีค่าจ้างแรงงานที่สูงมากรวมถึงค่าบริการวิชาชีพบัญชีที่สูงเช่นกัน อีกทั้งประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี การเดินทางคมนาคมสะดวกสบาย แต่ค่าครองชีพสูงตามเช่นกัน ประชากรในประเทศมีเพียง 5 ล้านคน มีความต้องการผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่จะช่วยขับเคลื่อนประเทศ มาตรฐานวิชาชีพบัญชีของประเทศสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการเงินและการลงทุน และสิงคโปร์จัดเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนได้ง่าย ใช้เวลาในการจัดตั้งนิติบุคคลสั้น เร็ว ภาษีนิติบุคคลที่ถูกกว่า จึงเป็นประเทศที่น่าลงทุนสำหรับการเข้ารูปเป็นนิติบุคคลสัญชาติอาเซียนของประเทศอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่อาศัยในอาเซียน นอกจากนี้ภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาราชการที่ใช้ในประเทศนี้ทำให้การติดต่อสื่อสารง่าย

2. ประเทศมาเลเซีย เป็นประเทศที่น่าจับตามองอีกประเทศหนึ่งที่มีความพร้อมไม่แพ้สิงคโปร์ ประชากรในประเทศมีเพียง 29 ล้านคน และกำลังขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุนที่จะนำพาประเทศและประชากรของประเทศให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น อีกทั้งได้ประกาศว่าในปี ค.ศ. 2020 มาเลเซียจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นระบบสาธารณูปโภค คุณภาพชีวิตก็ได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างเป็นลำดับ ค่าแรงทางวิชาชีพสูง แต่ค่าครองชีพยังต่ำ บุคลากรมีคุณภาพสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ ส่วนภาษารองคือ บามาซา ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันในประเทศอินโดนีเซียและบรูไนด้วย นอกจากนี้มาตรฐานการบัญชีของประเทศก็สอดคล้องกับมาตรฐานสากลด้วย

3. ประเทศบรูไน เป็นประเทศที่ร่ำรวยมากจากการมีทรัพยากรน้ำมัน แต่มีประชากรในประเทศเพียง 5 แสนคน มีนักวิชาชีพบัญชีไม่ถึงร้อยคน และเมื่อเทียบกับค่าแรงขั้นต่ำก็จัดได้ว่าสูงรองจากสิงคโปร์ แต่ค่าครองชีพกลับไม่สูงมาก หากสามารถเข้าไปทำงานที่บรูไนได้ ก็จะได้รับค่าตอบแทนที่สูง อย่างไรก็ตามภาษาราชการใช้ภาษาบามาซา ซึ่งอาจยากสำหรับการเจรจาการค้าหากไม่สามารถใช้ภาษาท้องถิ่นได้

4. ประเทศพม่า เป็นประเทศที่นักลงทุนหลายๆ ประเทศสนใจเข้าไป เนื่องจาก มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มาก อีกทั้งเพิ่มมีการเปิดประเทศยังต้องการการลงทุนเพื่อพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เมื่อมีการลงทุนก็ต้องมีนักวิชาชีพบัญชีเข้าไปช่วยในการจัดการเอกสารการค้า ต่างๆ ให้ราบรื่น อีกทั้งนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นคนท้องถิ่นของพม่าเองมีจำนวนจำกัด ประชากรยังขาด ความรู้และทักษะที่เพียงพอในการทำบัญชีสากล ถึงแม้จะรับมาตรฐานการบัญชีสากลแล้วก็ตาม งานบริการวิชาชีพบัญชีในประเทศพม่าเองก็มีบางส่วนที่ทำในประเทศไทย จึงเป็นที่น่าจับตามองว่า เป็นโอกาสที่นักวิชาชีพไทยจะขยายสาขาไปตั้งที่พม่า โดยอาจเป็นไปในรูปแบบของ การร่วมทุนกับสำนักงานวิชาชีพท้องถิ่นก็ได้

5. ประเทศเวียดนาม เป็นประเทศหนึ่งที่ยังเปิดรับนักวิชาชีพบัญชีต่างชาติให้เข้ามาใน ประเทศได้ โดยมีการจัดทำแบบทดสอบวัดความรู้ทางวิชาชีพเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งหากสอบ ผ่านแล้วก็สามารถขึ้นทะเบียนเป็นนักวิชาชีพเวียดนามได้เลย ประชากรในประเทศมีประมาณ 90 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่ยังเป็นประชากรวัยแรงงาน ที่พยายามพัฒนาความรู้ ความสามารถให้รองรับ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ดังนั้นยังมีความต้องการรับนักวิชาชีพที่มีคุณภาพดีอีกจำนวนมาก การจัดตั้งสำนักงานให้บริการวิชาชีพบัญชีสามารถจัดตั้งได้ โดยบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตเป็น นักวิชาชีพบัญชีเวียดนามและมีถิ่นพำนักในประเทศเวียดนามมากกว่า 1 ปี

6. ประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่ยอมให้นักวิชาชีพต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตแล้วมา ขึ้นทะเบียนได้เลย โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบ โดยนักวิชาชีพในประเทศกัมพูชามีไม่ถึง 300 คน ซึ่งเป็นนักวิชาชีพกัมพูชาและนักวิชาชีพต่างชาติที่ไปขึ้นทะเบียน โดยมีค่าบำรุงสมาชิก USD 150 ต่อปีและจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องไม่ต่ำกว่าปีละ 40 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังเปิดรับกับการลงทุนทางด้านวิชาชีพบัญชีให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนได้ 100% ประชากร ในประเทศมีประมาณ 15 ล้านคน ซึ่งทางกัมพูชาเองก็ใช้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากลแล้วตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปเช่นกัน

จะเห็นได้ว่า ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่น่าจับตามองและหาโอกาสลงทุนตามการเปิด โอกาสของประเทศนั้น การได้มองเห็นประเทศเหล่านี้จะช่วยในการวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมรับสู่ ประชาคมเศรษฐกิจในสิ้นปี 2015 ได้อย่างเต็มศักยภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ได้ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาชีพด้วยการอบรม สัมมนา ร้อยละ 69.3 โดยมีความรู้ความเข้าใจในการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบ 3 ปี ในแต่ละรอบการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และต้องอบรมไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมงต่อปี การเข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาต้องเป็นหลักสูตรหรือเรื่องที่สภาวิชาชีพบัญชีหรืออธิบดีให้ความเห็นชอบ ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่ออธิบดีภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นปีของทุกปี ผู้ทำบัญชีต้องจัดเก็บหลักฐานการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพไม่น้อยกว่า 5 ปี นับจากวันสิ้นปีของการอบรมนั้น มีความรู้ความเข้าใจในการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีอยู่ในระดับน้อยที่สุด ได้แก่ การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนาสามารถนับชั่วโมงได้ 3 เท่าของระยะเวลาที่ทำงานนั้น และกรณีสำเร็จการศึกษาในวุฒิทางการบัญชีในคุณวุฒิที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ให้นับชั่วโมงได้ 27 ชั่วโมง

ด้านความคิดเห็นที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับหลักสูตรต้องได้รับการเห็นชอบจากสภาวิชาชีพและอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจก่อน โดยหลักสูตรทางด้านบัญชีที่ได้รับการเห็นชอบมีความเหมาะสม และมีความคิดเห็นว่าคุณทำบัญชีในปัจจุบันจำเป็นต้องได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย และระดับอนุปริญญา/ปวส./ปวท. มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ค่อนไปทางเห็นด้วย เมื่อพิจารณาจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชีและผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ตำแหน่งพนักงานบัญชีและอื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย

สำหรับปัญหาที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความไม่สะดวกในการกำหนดขั้นต่ำ 6 ชั่วโมงต่อปี โดยต้องการให้มีการยกยอดไปปีหน้าได้ มีปัญหาหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการ ปัญหา rays ค่าอบรมแพง ซึ่งมีความคิดเห็นว่าคุณค่าใช้จ่ายในการอบรมต่อหลักสูตรที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 1,500 บาท และ

มีปัญหา มีความไม่พร้อมของวันเวลากับหลักสูตรที่สนใจ ซึ่งมีความคิดเห็นว่าในช่วงเวลาที่มีความสะดวกในการเข้ารับการอบรมสัมมนาเฉพาะเดือนที่มีการเปิดอบรมคือ ในช่วงระหว่างวันที่ 21-31 ของเดือน และวันที่สะดวกในการเข้าอบรมสัมมนา คือ วันเสาร์ ของเดือน และด้านข้อเสนอแนะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหลักสูตรที่ควรเพิ่มเติมในการนับชั่วโมง คือ ความรู้ด้านกฎหมายต่างๆ นอกเหนือจากกฎหมาย ภาษีอากร เช่น กรมศุลกากร กฎหมายแรงงาน กฎหมายประกันสังคม กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น

วัชรินทร์ หอมประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนคติของผู้ทำบัญชี และผู้บริหารธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทัศนคติของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจส่วนใหญ่ มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีในด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และปฏิบัติงานโดยไม่เปิดเผยข้อมูลอันเป็นความลับขององค์กร รองลงมาคือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เกี่ยวกับการใช้เครื่องใช้สำนักงานอัตโนมัติ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และด้านความรู้ในวิชาชีพ เกี่ยวกับกลุ่มการบริหาร ในเรื่องการจัดทำงบประมาณเงินสด และการวิเคราะห์งบการเงิน 2) ผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรีในหมวดธุรกิจเดียวกัน มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) ผู้ทำบัญชีในจังหวัดจันทบุรีในแต่ละหมวดธุรกิจมีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรีในแต่ละหมวดธุรกิจคือ ผู้บริหารธุรกิจหมวดการผลิต หมวดการก่อสร้าง และหมวดการขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเท่านั้น ที่มีความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องแตกต่างกัน สำหรับด้านความรู้ในวิชาชีพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่พบความแตกต่าง

เจนจิรา ถาปันทา (2551) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 15 พ.ศ. 2550 โดยเป็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกหลักสูตรในการอบรม ได้แก่ หัวข้อในการอบรมสัมมนาต้องน่าสนใจ สถานที่จัดอบรมสัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สนใจอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชีและต้องการอบรมในภูมิปัญญาของตนเอง ในระยะเวลาการอบรม 12 ชั่วโมงต่อหลักสูตร โดยสนใจจะเข้ารับการฝึกอบรมกับสภาวิชาชีพบัญชีในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน และค่าใช้จ่ายในการอบรมไม่สูง ทั้งนี้ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนยังมีปัญหาต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

เกี่ยวกับจำนวนหลักสูตรการอบรมในภูมิลำเนาที่มีจำนวนน้อยและมีความไม่พร้อมในด้านเวลาและค่าใช้จ่าย

ธาราวัน เพชรเจริญ (2551) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 30-40 ปี มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการบัญชีหรือเทียบเท่ามีประสบการณ์ในการทำบัญชีมากกว่า 10 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท หน่วยงานที่สังกัดเป็นกิจการที่มีพนักงานไม่เกิน 100 คน ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจให้บริการมีความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีในเรื่องการกำหนดให้ผู้ทำบัญชีต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีหรือเทียบเท่าจากการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีให้ความคิดเห็นว่าทำให้ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการทำบัญชีมากขึ้นเนื่องจากมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมากขึ้น ทั้งนี้ยังสามารถจัดทำงบการเงินและทำการเปิดเผยข้อมูลในการจัดทำงบการเงินได้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีพร้อมทั้งปฏิบัติงานในเรื่องเกี่ยวกับภาษีอากรและยังใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้ในระดับสูงขึ้นสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการทำบัญชีและยังสามารถใช้โปรแกรมอื่นๆ ทำให้การจัดทำงบการเงินสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับการศึกษาในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมความรู้ต่อเนื่องมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง เนื่องจากการอบรมเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเปลี่ยนแปลงในเรื่องมาตรฐานการบัญชีหรือกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดบัญชี แต่ในทางกลับกันถือเป็นการเพิ่มภาระของผู้ทำบัญชีในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการอบรม พร้อมกันนี้ผู้ทำบัญชีได้เสนอแนะให้มีการอบรมผู้ประกอบการให้เห็นความสำคัญของการทำบัญชี และในเรื่องการจัดอบรมควรมีการทบทวนหลักสูตรไม่ให้แต่ละสถาบันจัดอบรมในหัวข้อซ้ำซ้อนกันและในการจัดอบรมควรมีมาตรฐานเดียวกัน ควรลดค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนผู้ทำบัญชีกับสถานักบัญชี อย่างไรก็ตามควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ในประชากรในกลุ่มตัวอย่างกว้างมากขึ้นและควรศึกษาในเขตอื่นให้มากขึ้น

ณพิชญา อภิวงษ์งาม (2551) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 26-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชีมีอาชีพทำงานในธุรกิจอุตสาหกรรมมีอายุการทำงานในหน่วยงานปัจจุบันน้อยกว่า 6 ปี และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางจดหมายจากหน่วยงานที่จัดอบรม/สัมมนา ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การรับรู้ข้อมูลของเรื่องการพัฒนา

ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ทราบเรื่องผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับเนื้อหาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร ด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยกับการประกาศใช้ เรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยเห็นด้วยกับเรื่องผู้ทำบัญชีควรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรีมากที่สุด โดยผู้ทำบัญชีควรที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 6 ชั่วโมง และด้านพฤติกรรมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติตามระเบียบของประกาศเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีคือการสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามที่ประกาศกำหนด โดยผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีเรียบร้อยแล้วจะต้องสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามข้อบังคับของสภาวิชาชีพ และผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีและแจ้งชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตามที่ประกาศได้กำหนดไว้อีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2553) ได้ศึกษา CPD กับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทย จากผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้ โดยเริ่มจากหน่วยงานกำกับดูแลได้กำหนดให้นักบัญชีวิชาชีพเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Profession Development หรือ CPD) ในประเทศไทย การกำหนดไว้ในปัจจุบันมีความเหมาะสมในการกำหนดชั่วโมงของ CPD ของนักบัญชีวิชาชีพ การจัดหลักสูตรการอบรมรวมถึงระยะเวลาในการอบรมควรมีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นและหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรนั้นควรเป็นหลักสูตรที่เพิ่มคุณวุฒิให้แก่ผู้รับการอบรม มีการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานสำหรับการอบรมให้เหมาะสมในแต่ละหลักสูตร อีกทั้งการจัดหลักสูตรควรมีความหลากหลายรูปแบบและหลากหลายสาขาวิชา ในส่วนของสภาวิชาชีพวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลที่ต้องจัดระบบติดต่อสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในประเทศไทยยังมีความเห็นที่แตกต่างกันในกลุ่มของนักบัญชีวิชาชีพไทย โดยบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับการบังคับให้มีการอบรม CPD และบางกลุ่มเห็นด้วยที่จะกำหนดให้มีการนับชั่วโมงอย่างเป็นทางการ ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาอีกทางหนึ่งสำหรับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทยการกำหนดให้มีการนับชั่วโมง CPD ถือว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในขณะนี้

กิตติกวินท์ เมฆฉาย (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\mu=4.34$) ความรู้ความเข้าใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเรื่องผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ สบช. 5 ก่อนหรือในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป รองลงมา เรื่องผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ สบช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีความรู้ ความเข้าใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเรื่องผู้ทำบัญชีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทุกรอบสามปี โดยในแต่ละรอบต้องมีจำนวนชั่วโมงไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมง และต้องเป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง และ 2) ความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สามารถแบ่งรายด้านได้ดังนี้ ด้านเวลา เรื่องในปีหนึ่งท่านต้องการเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจำนวน 1-6 ชั่วโมง มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.67$) ด้านเนื้อหา เนื้อหาวิชาที่สนใจวิชาเกี่ยวกับบัญชีมีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.83$) ด้านวิธีการอบรม มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมากที่สุด ($\mu=4.83$) และด้านช่วงเวลาที่ต้องการให้จัดการอบรม มีความคิดเห็นด้านการพัฒนาทักษะในระดับมาก ($\mu=4.83$)

สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยความรู้ด้านภาษีอากร ปัจจัยด้านความหลากหลายในธุรกิจที่มีประสบการณ์ในการตรวจสอบ ปัจจัยด้านความรู้จากการเข้าอบรมพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง และปัจจัยด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และจากการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพกับทักษะความเป็นมืออาชีพโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบเส้นตรง พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากรประกอบด้วย 1) ปัจจัยความรู้ทางด้านภาษีอากร 2) ปัจจัยความรู้ด้านการตรวจสอบ 3) ปัจจัยความหลากหลายของธุรกิจที่ตรวจสอบ 4) ปัจจัยจำนวนธุรกิจที่ทำการตรวจสอบ 5) ปัจจัยระยะเวลาที่ทำงานด้านตรวจสอบบัญชี 6) ปัจจัยการเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง และ 7) ปัจจัยการศึกษาด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และผลวิจัยจากข้อเสนอแนะ

และความคิดเห็นพบว่ามีความต้องการที่จะให้มีการกำหนดประสบการณ์การทำงานเป็นคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และต้องการให้หน่วยงานกำกับดูแลกำหนดมาตรฐานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และมีบทบาทในการพัฒนานักวิชาชีพให้มากขึ้น นอกจากนี้ข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะความเป็นมืออาชีพได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีการเสนอให้เพิ่มหลักเกณฑ์ในการเข้ารับรองเป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากร โดยเฉพาะประสบการณ์หรือระยะเวลาในการทำงานในวิชาชีพเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในงานให้ทัดเทียมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเสริมความรู้ทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้การปฏิบัติงานตรวจสอบเน้นหลักสูตรการอบรมในรูปแบบของ Workshop การอบรมในรูปแบบของ E-learning และยังมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดตั้งมาตรฐานในการรับงาน โดยเฉพาะในเรื่องของค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีภาษีอากรการ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้แก่สมาชิกโดยไม่คิดมูลค่า ผลงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์แก่การพัฒนานักวิชาชีพบัญชีอื่นๆ นอกเหนือจากวิชาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ตรวจสอบบัญชีภาษีอากร และงานวิจัยในอนาคตจะได้มีการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับนักวิชาชีพบัญชีในสายงานอื่นๆ เพื่อแสดงภาพรวมของทักษะความเป็นมืออาชีพในวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีสูงขึ้น ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล อายุ ประสบการณ์ทำงานของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ.ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี และการมีใบประกอบวิชาชีพของผู้ทำบัญชี มีผลทำให้การพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการหลายท่านพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพจะวัดจากองค์ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็นหรือทัศนคติ และทักษะหรือการปฏิบัติของผู้มีวิชาชีพบัญชี ซึ่งในที่นี้ศึกษาจากผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทย จึงได้นำกลุ่มตัวแปรทั้งสามมาเป็นปัจจัยเพื่อใช้ในการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey Research and Development) ได้กำหนดระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558) มีจำนวนทั้งสิ้น 84,760 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากทราบตัวเลขขนาดประชากร ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$$

โดย n แทน จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ = 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{84,760}{(1 + 84,760 \times (0.05)^2)}$$

$$= \frac{84,760}{212.90}$$

$$n = 398.12 \approx 398$$

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ในการสุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ดังนี้ (Cochran, 1977)

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ของผู้ทำบัญชีแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กรุงเทพมหานครและนนทบุรี และกลุ่มที่ 2 คือภูมิภาค

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในแต่ละกลุ่ม จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทำบัญชีที่มีความสนใจในการข้อมูลและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างตามที่คำนวณได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่	ขนาดประชากร (คน)	สัดส่วนคำนวณ	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กรุงเทพมหานครและนนทบุรี	54,488	(398/84,760)54,488	256
ภาคกลาง	30,272	(398/84,760)30,272	142
รวม	84,760		398

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2558)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และปลายเปิด (Open-ended Questions) สามารถแบ่งได้ 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล จะกล่าวถึงข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีในลักษณะแบบระบुरายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง สาระสำคัญข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของคำถามเป็นแบบถูกผิด (True-False) โดยตอบถูก (ใช่) ได้ 1 คะแนน และตอบผิด (ไม่ใช่) ได้ 0 คะแนน ในข้อคำถามเชิงบวก ข้อที่ 1-7, 9, 11 ส่วนข้อคำถามเชิงลบ ข้อที่ 8, 10 ถ้าตอบถูก (ไม่ใช่) ได้ 1 คะแนน และตอบผิด (ใช่) ได้ 0 คะแนน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการแปลความโดยใช้สูตรภาคพื้นดิน (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\begin{aligned} \text{สูตรอันตรายภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{1-0}{2} = 0.50 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.00 หมายถึง มาก

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง ความรู้สึกรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของ คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคอร์ต (Likert Rating Scales) 5 ระดับ (เห็นด้วย อย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน, เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน, เฉยๆ ได้ 3 คะแนน, ไม่เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน) หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการ แปลความโดยใช้อันตรภาคชั้นดังนี้ (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\begin{aligned} \text{สูตรอันตรายภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง เฉยๆ

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะกล่าวถึง การปฏิบัติตน เพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ลักษณะของ คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) โดยข้อคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว ถ้าตอบใน ทางบวก ได้ 1 คะแนน ตอบในทางลบ ได้ 0 คะแนน ส่วนข้อคำถามที่ให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ นั้นจะรวมคะแนนในแต่ละตัวเลือก (เลือก ได้ 1 คะแนน, ไม่เลือก ได้ 0 คะแนน) แล้วแปลงคะแนน ให้เหลืออยู่ในช่วง 0-1 คะแนน ซึ่งจะทำให้ข้อคำถามทุกข้อมีคะแนนอยู่ในช่วง 0-1 คะแนนทั้งสิ้น หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้ในการ แปลความโดยใช้อันตรภาคชั้น ดังนี้ (ชูใจ กุهارัตนไชย, 2542)

$$\text{สูตรอันดับภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{1-0}{2} = 0.50$$

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง ไม่เหมาะสม

คะแนนเฉลี่ย 0.51-1.00 หมายถึง เหมาะสม

ขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนการสร้างและทดสอบเครื่องมือดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาปรับปรุงแบบสอบถามโดยให้เนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแบบสอบถาม โดยเขียนข้อความคำถามต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Item Objective Congruency Index: IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2550) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สำหรับบางข้อความเดิมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่ถึง 0.50 จึงได้ทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ (สุวิมล ติรกานันท์, 2550)

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) กับผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder – Richardson (Guilford, 1965) แบบสอบถามในส่วนที่วัดทัศนคติและการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ทรีแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 2003) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อผิดพลาดเพื่อที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR₂₀

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

p คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำผิดแต่ละข้อ = $1-p$

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

s_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามวัดความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8519, 0.8818 และ 0.8857 ตามลำดับ ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Guilford, 1965; Cronbach, 2003) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสอบถามผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้องวิเคราะห์ ผลพร้อมทั้งสรุปผลงานวิจัยต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติ (Knowledge Attitude and Practice: KAP) แนวคิดการกำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543 การกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการพัฒนา

ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รวมถึงแนวคิดความพร้อมของสำหรับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร เสนอไปยังผู้ทำบัญชีตามบัญชีรายชื่อที่มีอยู่ เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการสอบถาม พร้อมแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบ

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือตามข้อ 1) ไปยังแต่ละภูมิลำเนาที่อาศัยอยู่ของผู้ทำบัญชีตามรายชื่อที่มีอยู่ โดยใช้ทั้งวิธีการไปส่งด้วยตนเองส่งทางไปรษณีย์ ส่งทางโทรสาร และส่งทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบส่งแบบสอบถามกลับคืนตามที่อยู่ที่ระบุไว้ในแบบสอบถามภายในวันและระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนด ในกรณีเป็นจดหมายทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้สอดซองซึ่งจำหน่ายซองและติดแสตมป์ไว้แล้วภายในชุดแบบสอบถามนั้น และมีบางส่วนที่ผู้วิจัยเดินทางไปรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ในกรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลา ผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามทางโทรศัพท์ อีเมลล์ หรือเดินทางรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557 จนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 4 เดือน ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสอบถามคืนครบถ้วนสมบูรณ์ตามขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 398 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 16.0 และ AMOS version 6.0 ในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทักษะคิดต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการศึกษาความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะคิดที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อการทดสอบแบบจำลองและสมมติฐานการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ เพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้ตรงกับการสร้างความสัมพันธ์ตามทฤษฎีหรือไม่ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ส่วนค่าสถิติที่ใช้วัดความกลมกลืนในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้ (Byrne, 2001; Kelloway, 1998; Silván, 1999)

2.1 ค่าไคสแควร์ (Chi-square Statistic: χ^2) หากโมเดลที่สร้างขึ้นมีค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้ (ค่า P) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.05 แสดงว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบสมบูรณ์ซึ่งซึ่งในความเป็นจริงแล้ว หากที่จะหาโมเดลที่มีความกลมกลืนอย่างสมบูรณ์ได้ จึงนิยมใช้สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) แทน

2.2 สัดส่วนค่าไค-สแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) โมเดลที่มีค่าน้อยกว่า 3 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

2.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ GFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Brown & Cudeek, 1993)

2.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) เป็นดัชนีความกลมกลืนที่นำมาปรับแก้โดยคำนึงองศาอิสระ จำนวนตัวแปร และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ AGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

2.5 ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ระหว่างโมเดลสมมติฐาน (Hypothesized Model) กับโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ CFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Hu & Betler, 1999)

2.6 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง □ องเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI) หรือดัชนี Non-Normed Fit Index (NNFI) เป็นดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบระหว่างโมเดลสมมติฐาน (hypothesized model) กับ โมเดลว่างหรือไร้เงื่อนไข (Null Model) ต่อจำนวนองศาอิสระ (Degree of Freedom) หากด้วยโมเดลอิสระ (Independence Model) มีค่าระหว่าง 0-1 หากค่าของ TLI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลสมมติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.7 ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index: PGFI) เป็นดัชนีที่แสดงถึงความกลมกลืนและความซับซ้อนของตัวแบบ ที่ให้ค่าดัชนีต่ำกว่าค่าสถิติพื้นฐานตัวอื่นๆ (Normed Indices) มีค่าระหว่าง 0-1 ค่า PGFI ไม่มีค่ามาตรฐานที่ชี้ว่า ค่าสูงเท่าใดที่แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนแบบประหยัด แต่หากค่าของ PGFI เข้าใกล้ 1 มากเท่าใด (ควรมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป) แสดงว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนแบบประหยัดกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก

2.8 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าดัชนีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามองศาอิสระ โดยค่า RMSEA น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มาก (Close Fit) หากค่า RMSEA มีค่าใกล้เคียงหรือไม่เกิน 0.08 ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อยู่ในระดับยอมรับได้ แต่ถ้าสูงมากกว่านี้ ถือว่าโมเดลที่ใช้ในการทดสอบไม่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Arbuckle, 1995)

2.9 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Square Residual: RMR) เป็นค่าดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากรกับการประเมินค่า ซึ่งดัชนีจะใช้ได้ดีเมื่อตัวแปรสังเกตทั้งหมดเป็นตัวมาตรฐาน (Standard Variables) โดยที่ค่า RMR ใกล้ศูนย์มาก (ควรมีน้อยกว่า 0.50) แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Bollen, 1989)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษา การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey and Development Research) โดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ผลการศึกษสามารถแบ่งได้ 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้ค่าสถิติอื่น ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 5 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทศนคติที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure)

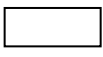
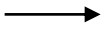

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติมีดังนี้

n	หมายถึง	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size)
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	หมายถึง	ค่าไคสแควร์ (Chi-square)
df	หมายถึง	องศาอิสระ (Degree of Freedom)

χ^2/df	หมายถึง	สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Chi-square statistic comparing the tested model and the independent model with the saturated model)
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
CFI	หมายถึง	ดัชนีเปรียบเทียบความกลมกลืน (Comparative Fit Index)
TLI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องของเปรียบเทียบของ Tucker และ Lewis (Tucker-Lewis Index: TLI)
PGF	หมายถึง	ดัชนีความกลมกลืนแบบประหยัด (Parsimony Goodness of Fit Index)
RMSEA	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
RMR	หมายถึง	ดัชนีที่วัดค่าเฉลี่ยส่วนที่เหลือจากการเปรียบเทียบขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรของประชากร (Root Mean Square Residual)
S.E.	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
R	หมายถึง	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation)
R^2	หมายถึง	สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (Square Multiple Correlation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติ t-distribution
λ	หมายถึง	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading)
TE	หมายถึง	อิทธิพลรวม (Total Effect)
DE	หมายถึง	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	หมายถึง	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
P	หมายถึง	ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ (Probability)

สัญลักษณ์ของเครื่องหมายในการวิเคราะห์โมเดล

	หมายถึง	ตัวแปรแฝง (Latent Variable)
	หมายถึง	ตัวแปรสังเกตได้ (Observed variable)
	หมายถึง	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยตัวแปรที่ปลายลูกศรก่อให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงโดยตรงต่อตัวแปรที่หัวลูกศร
	หมายถึง	ความสัมพันธ์หรือความแปรปรวนของตัวแปรที่ไม่ทราบทิศทาง ความเป็นสาเหตุ

สัญลักษณ์ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดล

KCPD	หมายถึง	ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
KCPD1	หมายถึง	ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
KCPD2	หมายถึง	การแจ้งเป็นผู้ทำบัญชี
KCPD3	หมายถึง	การขึ้นทะเบียนรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทุก 3 ปี
KCPD4	หมายถึง	กิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชี
KCPD5	หมายถึง	เป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ
KCPD6	หมายถึง	การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา
KCPD7	หมายถึง	บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่อบรม
KCPD8	หมายถึง	การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับสูงกว่า
KCPD9	หมายถึง	การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับไม่สูงกว่า
KCPD10	หมายถึง	การแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง
KCPD11	หมายถึง	การเก็บหลักฐานเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ
ACPD	หมายถึง	ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
ACPD1	หมายถึง	ผู้ทำบัญชีควรมีวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส.ทางบัญชี
ACPD2	หมายถึง	การวางโทษปรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ
ACPD3	หมายถึง	ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ฯ เอง
ACPD4	หมายถึง	ใบอนุญาตสิ้นผลเมื่อไม่ยื่นหลักฐานพัฒนาความรู้ฯ
ACPD5	หมายถึง	การได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัยจากการอบรม
ACPD6	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม
ACPD7	หมายถึง	หัวข้อของการอบรมต้องน่าสนใจทันต่อเหตุการณ์
ACPD8	หมายถึง	ความเหมาะสมของสถานที่ในการอบรม
ACPD9	หมายถึง	ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยหลักการเลือกอบรม

ACPD10	หมายถึง	การอบรมต่อเนื่องทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง
ACPD11	หมายถึง	การอบรมต่อเนื่องทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน
PCPD	หมายถึง	การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
PCPD1	หมายถึง	การเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี
PCPD2	หมายถึง	การอบรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2543
PCPD3	หมายถึง	เหตุผลที่เข้ารับการอบรม
PCPD4	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม
PCPD5	หมายถึง	ความสามารถในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น
PCPD6	หมายถึง	เนื้อหาที่อบรม
PCPD7	หมายถึง	สถานที่เข้ารับการอบรม
PCPD8	หมายถึง	หน่วยงานที่รับการอบรม
PCPD9	หมายถึง	ช่วงเดือนที่เข้ารับการอบรม
PCPD10	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายในการอบรม
PCPD11	หมายถึง	ความสนใจในการอบรม
e	หมายถึง	ตัวแปรบกวน (error) ของแต่ละตัวแปร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษา คุณลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ประเภทกิจการที่ทำงาน สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และการได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
คุณลักษณะส่วนบุคคล

(n=398)		
คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	97	24.4
หญิง	301	75.6
รวม	398	100.0
2. อายุ ($\bar{X} = 26.52$, S.D. = 0.43)		
ไม่เกิน 20 ปี	47	11.8
21-30 ปี	173	43.5
31-40 ปี	155	38.9
41 ปีขึ้นไป	23	5.8
รวม	398	100.0
3. ระดับการศึกษา		
อนุปริญญา/ปวส.	89	22.4
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	255	64.1
ปริญญาโท	54	13.5
ปริญญาเอก	0	0.0
รวม	398	100.0
4. ตำแหน่งงาน		
พนักงานบัญชี	301	75.6
หัวหน้างานแผนกบัญชี	73	18.3
ผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี	24	6.1
รวม	398	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=398)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประเภทกิจการที่ทำงาน		
สำนักงานบัญชี	72	18.1
สถาบันการเงิน	119	29.9
ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต	101	25.4
ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง	46	11.6
ธุรกิจบริการ	37	9.3
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	23	5.7
รวม	398	100.0
6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน		
กรุงเทพมหานคร	233	58.5
ต่างจังหวัด	119	29.9
ปริมณฑล (นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม)	46	11.6
รวม	398	100.0
7. ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชี ($\bar{X} = 6.25$, S.D. = 0.49)		
ต่ำกว่า 5 ปี	137	34.4
5-10 ปี	228	57.3
มากกว่า 10 ปี	33	8.3
รวม	398	100.0
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	91	22.9
15,001-30,000 บาท	228	57.3
30,001-45,000 บาท	52	13.0
45,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน	27	6.8
รวม	398	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n=398)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.41$)		
โทรทัศน์	65	16.3
วิทยุ	72	18.1
อินเทอร์เน็ต	180	45.2
นิตยสาร/วารสาร	33	8.3
หนังสือพิมพ์	47	11.8
แผ่นพับ/ใบปลิว/คู่มือ/โปสเตอร์	70	17.6
ญาติพี่น้อง	65	16.3
เพื่อนฝูง/เพื่อนบ้าน	86	21.6
ผู้มีความรู้ทางบัญชี	249	62.6
การฝึกอบรม	268	67.3
การประชุม	96	24.1
การสัมมนา	129	32.4

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คนลักษณะที่พบมากที่สุดคือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 75.6 มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 38.9 คิดเป็นอายุเฉลี่ย 26.52 ปี โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 64.1 รองลงมาคือ อนุปริญญา/ปวส. จำนวนร้อยละ 22.4 โดยส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 รองลงมาคือ หัวหน้างานแผนกบัญชี จำนวนร้อยละ 18.3 ทำงานในสถาบันการเงินมากถึง ร้อยละ 29.9 รองลงมาคือ ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต คิดเป็นร้อยละ 25.4 สถานที่ตั้งของกิจการ ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาคือต่างจังหวัด ร้อยละ 29.9 ระยะเวลาการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี 5-10 ปี ร้อยละ 57.3 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 34.4 คิดเป็น ระยะเวลาเฉลี่ย 6.25 ปี ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 57.3 รองลงมาคือ ไม่เกิน 15,000 บาท ร้อยละ 22.9 ได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

ผ่านการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมา 3 สื่อได้แก่ ผู้มีความรู้ทางบัญชี ร้อยละ 62.6 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 45.2 และการสัมมนา ร้อยละ 32.4 ตามลำดับ คิดเป็นสื่อที่ได้รับเฉลี่ย 3.42 สื่อ ลักษณะทางส่วนบุคคลที่พบน้อยอย่างสังเกตได้ชัดคือ อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.8 ไม่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาเอกเลย ตำแหน่งผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี มีเพียงร้อยละ 6.1 ทำงานในกิจการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 5.7 ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชีมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 8.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 45,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 6.8 นิตยสาร/วารสารจัดเป็นสื่อที่ได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีน้อยเพียงร้อยละ 8.3

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547	0.89	0.34	มาก
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี	0.90	0.37	มาก
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทศวรรษ 3 ปี ไม่ให้หนักซ้ำสำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ	0.75	0.46	มาก
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพ บัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี	0.88	0.34	มาก
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ	0.82	0.45	มาก
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา	0.62	0.46	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	0.82	0.37	มาก
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับได้ 27 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้นับได้ 18 ชั่วโมง (-)	0.73	0.36	มาก
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง	0.68	0.39	มาก
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บช.7 ต่ออธิบดี ภายใน 60 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี (-)	0.80	0.37	มาก
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ	0.62	0.39	มาก
ภาพรวม	0.77	0.28	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) สำหรับประเด็นที่มีความรู้ระดับมากได้แก่

1. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี ($\bar{X}=0.90$)

2. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ($\bar{X}=0.89$)

3. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพบัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี ($\bar{X}=0.88$)

4. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ และบทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.82)

5. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 60 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี ($\bar{X}=0.80$)

6. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกรอบ 3 ปี ให้นำนับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ ($\bar{X}=0.75$)

7. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปี ถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นำได้ 27 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีให้นำได้ 18 ชั่วโมง ($\bar{X}=0.73$)

8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปี ให้นำได้ 9 ชั่วโมง ($\bar{X}=0.68$)

9. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้นำได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา และการเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับตั้งแต่นั้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.62)

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

(n=398)

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี	4.18	0.59	เห็นด้วย
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	3.63	0.70	เห็นด้วย
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง	3.54	0.74	เห็นด้วย
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนดใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที	3.56	0.72	เห็นด้วย
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย	3.46	0.78	เห็นด้วย
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา	3.05	0.90	เฉยๆ
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาดึงดูดน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	3.58	0.83	เห็นด้วย
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่มีอึดอัด	3.27	0.78	เฉยๆ
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม	3.62	0.76	เห็นด้วย
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง	4.12	0.70	เห็นด้วย
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน	3.93	0.72	เห็นด้วย
ภาพรวม	3.63	0.52	เห็นด้วย

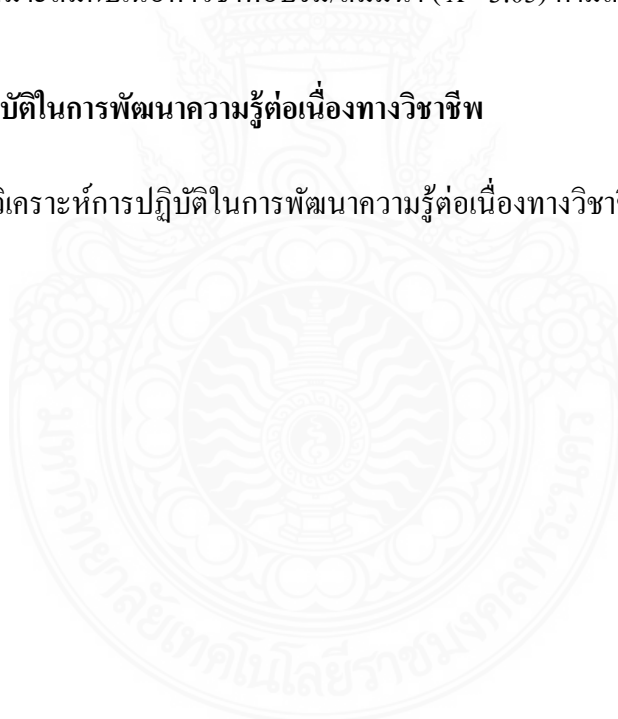
จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.63$) สำหรับประเด็นที่รู้สึกเห็นด้วย ได้แก่

1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี ($\bar{X} = 4.18$)
2. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.12$)
3. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน ($\bar{X} = 3.93$)

4. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}=3.63$)
  5. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม ($\bar{X}=3.62$)
  6. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X}=3.58$)
  7. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนดใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที ($\bar{X}=3.58$)
  8. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง ($\bar{X}=3.54$)
  9. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย ($\bar{X}=3.46$)
- ส่วนประเด็นที่รู้สึกเฉยๆ ได้แก่ สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก และห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

จากการวิเคราะห์การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (n=398)

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว	0.91	0.35	เหมาะสม
2. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 <u>ประจำต่อเนื่อง</u>	0.92	0.19	เหมาะสม
3. เหตุผลเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>ความสนใจในเนื้อหาวิชา หัวเรื่อง ที่อบรม ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม และความเหมาะสมของสถานที่อบรม</u>	0.73	0.25	เหมาะสม
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี <u>27 ชั่วโมงขึ้นไป</u>	0.78	0.28	เหมาะสม
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น	0.81	0.45	เหมาะสม
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>การบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี</u>	0.78	0.46	เหมาะสม
7. สถานที่สนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ <u>สถาบันการศึกษา โรงแรม หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ</u>	0.72	0.35	เหมาะสม
8. การสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงาน ได้แก่ <u>สภาวิชาชีพบัญชี สถาบันการศึกษาภาครัฐ สถาบันการศึกษาภาคเอกชน บริษัท จัดอบรมเอกชน</u>	0.80	0.36	เหมาะสม
9. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรม <u>ประจำทุกเดือน</u>	0.48	0.39	ไม่เหมาะสม
10. ค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม	0.70	0.44	เหมาะสม
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรมหรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดี <u>สมัครใจ</u> เข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	0.52	0.38	เหมาะสม
ภาพรวม	0.74	0.31	เหมาะสม

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) สำหรับประเด็นที่ปฏิบัติเหมาะสม ได้แก่

1. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่อง ($\bar{X}=0.92$)

2. การสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว ($\bar{X}=0.91$)

3. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=0.81$)

4. การสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงาน ได้แก่ สภาวิชาชีพบัญชี สถาบันการศึกษาภาครัฐ สถาบันการศึกษาภาคเอกชน บริษัทจัดอบรมเอกชน ($\bar{X}=0.80$)

5. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี 27 ชั่วโมงขึ้นไป และเนื้อหาวิชา/หัวข้อเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ การบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากัน=0.78)

6. เหตุผลเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ความสนใจในเนื้อหาวิชา/หัวข้อเรื่องที่อบรม ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม และความเหมาะสมของสถานที่อบรม ($\bar{X}=0.73$)

7. สถานที่สนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ได้แก่ สถาบันการศึกษา โรงแรม หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ ($\bar{X}=0.72$)

8. ค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวน ชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม ($\bar{X}=0.70$)

9. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรมหรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=0.52$)

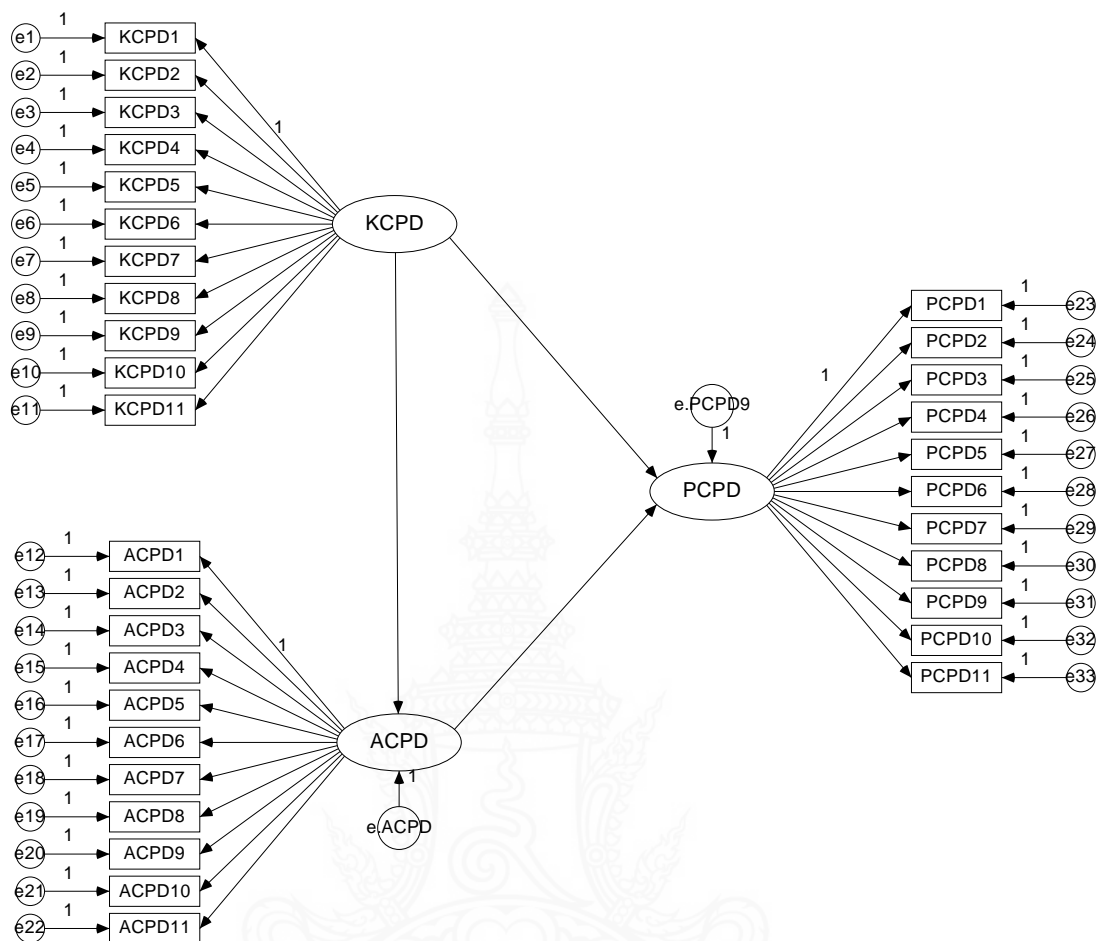
สำหรับประเด็นที่ปฏิบัติไม่เหมาะสมมีเพียงประเด็นเดียวคือ การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพควรมีให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$)

**ตอนที่ 5 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย
ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ**

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการประเมินความกลมกลืนของโมเดลแบบข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) และประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญของโมเดล (Component Fit Measure) มีรายละเอียดดังนี้

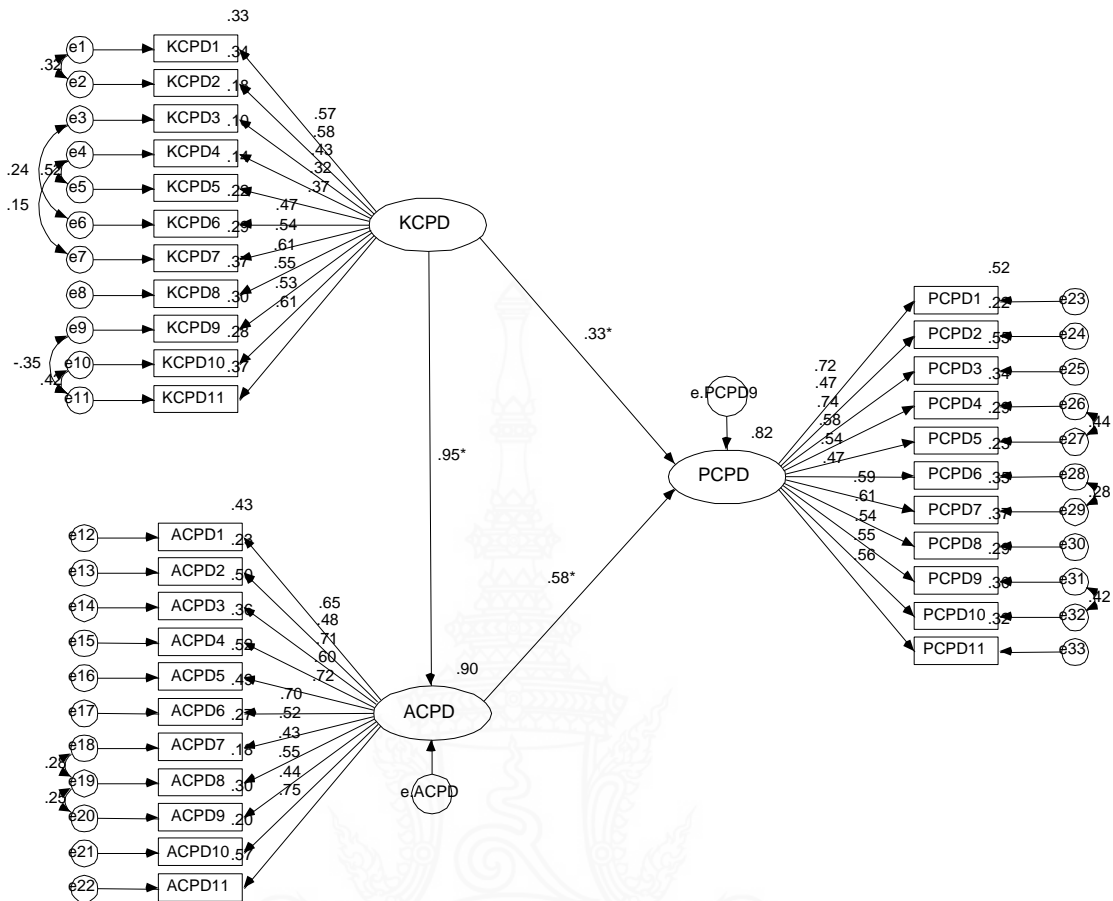
การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากการศึกษาความสัมพันธ์สาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยสามารถเขียนอยู่ในรูปโมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Amos version 6.0 สามารถนำเสนอรูปภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชามศรษฐกิจอาเซียน จากกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชามศรษฐกิจอาเซียน จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Amos version 6.0 ดังภาพที่ 3

$$\chi^2=1274.300, df=481, GFI=0.947, RMSEA=0.044$$

*P<0.05

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากภาพที่ 3 พบว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) พบว่า สัดส่วนค่าสถิติไคสแควร์/ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 2.649 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือน้อยกว่า 3 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีกลุ่มที่กำหนดไว้ที่ระดับมากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 พบว่า ดัชนีทุกตัว ได้แก่ GFI=0.947, AGFI=0.905, CFI=0.929, TLI=0.902 ผ่านเกณฑ์ ดัชนี PGFI = 0.664 ผ่านเกณฑ์

0.50 ขึ้นไป ส่วนดัชนีที่กำหนดไว้ที่ระดับน้อยกว่า 0.05 พบว่า ดัชนี RMR = 0.045 และ RMSEA = 0.044 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน จึงสรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่พัฒนาขึ้นมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์
χ^2/df	<3	2.649
GFI	≥ 0.90	0.947
AGFI	≥ 0.90	0.905
CFI	≥ 0.90	0.929
TLI	≥ 0.90	0.902
PGFI	≥ 0.50	0.664
RMR	<0.05	0.045
RMSEA	<0.05	0.044

สรุปผ่านเกณฑ์ โมเดลที่ได้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ในแต่ละองค์ประกอบของโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เมื่อนำผลลัพธ์ที่ได้มาพิจารณาแยกส่วนโดยในส่วนของโมเดลการวัด (Measurement Model) มีดังนี้

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (KCPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย ประสิทธิภาพพัฒนารัฐกิจการค้า (KCPD1) การแจ้งเป็นผู้ทำบัญชี (KCPD2) การขึ้นทะเบียนรับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทุก 3 ปี (KCPD3) กิจกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบัญชี (KCPD4) เป็นหลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ (KCPD5) การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการสัมมนา (KCPD6) บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่อบรม (KCPD7) การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับสูงกว่า (KCPD8) การศึกษาเพิ่มเติมคุณวุฒิวิชาชีพบัญชีระดับไม่สูงกว่า (KCPD9) การแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง (KCPD10) การเก็บหลักฐานเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ (KCPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

ทางวิชาชีพ (KCPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.321 ถึง 0.611 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 10.3 ถึง 37.3

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย ผู้ทำบัญชีควรมีวุฒิขั้นต่ำอนุปริญญา/ปวส.ทางบัญชี (ACPD1) การวางโทษปรับผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความรู้ฯ (ACPD2) ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดการพัฒนาความรู้ฯ เอง (ACPD3) ใบอนุญาตสิ้นผลเมื่อไม่ยื่นหลักฐานพัฒนาความรู้ฯ (ACPD4) การได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัยจากการอบรม (ACPD5) ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม (ACPD6) หัวข้อของการอบรมต้องน่าสนใจทันต่อเหตุการณ์ (ACPD7) ความเหมาะสมของสถานที่ในการอบรม (ACPD8) ระยะเวลา ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยหลักการเลือกอบรม (ACPD9) การอบรมต่อเนื่องทำให้กับบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง (ACPD10) และอบรมต่อเนื่องทำให้กับบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน (ACPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.429 ถึง 0.753 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 18.4 ถึง 56.7

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (PCPD) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี (PCPD1) การอบรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. 2543 (PCPD2) เหตุผลที่เข้ารับการอบรม (PCPD3) จำนวนชั่วโมงที่เข้ารับการอบรม (PCPD4) ความสามารถในการปฏิบัติเพิ่มขึ้น (PCPD5) เนื้อหาที่อบรม (PCPD6) สถานที่เข้ารับการอบรม (PCPD7) หน่วยงานที่รับการอบรม (PCPD8) ช่วงเดือนที่เข้ารับการอบรม (PCPD9) ค่าใช้จ่ายในการอบรม (PCPD10) และสนใจในการอบรม (PCPD11) ต่างมีความสอดคล้องกับทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (ACPD) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (น้ำหนักปัจจัยตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) โดยให้น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) อยู่ระหว่าง 0.473 ถึง 0.743 และแต่ละปัจจัยสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ระหว่างร้อยละ 22.4 ถึง 55.3

สรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในแต่ละองค์ประกอบ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติต่างมีความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งนี้เนื่องจากค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) มีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป (ค่าสัมบูรณ์) และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Kline, 1994) ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading: λ)			t	R ²
		b	S.E.	Beta		
KCPD	KCPD1	0.904	0.079	0.572	11.408*	0.328
	KCPD2	1.000		0.583		0.340
	KCPD3	0.788	0.107	0.426	7.388*	0.181
	KCPD4	0.529	0.092	0.321	5.765*	0.103
	KCPD5	0.598	0.091	0.371	6.558*	0.137
	KCPD6	0.923	0.115	0.472	8.056*	0.223
	KCPD7	0.915	0.102	0.539	8.957*	0.291
	KCPD8	1.132	0.115	0.611	9.840*	0.373
	KCPD9	0.941	0.104	0.551	9.071*	0.303
	KCPD10	0.795	0.091	0.526	8.756*	0.277
	KCPD11	1.033	0.106	0.606	9.735*	0.367
ACPD	ACPD1	1.299	0.149	0.654	8.744*	0.427
	ACPD2	1.000		0.477		0.227
	ACPD3	1.624	0.179	0.710	9.088*	0.504
	ACPD4	1.628	0.195	0.600	8.370*	0.360
	ACPD5	1.665	0.182	0.723	9.163*	0.523
	ACPD6	1.569	0.174	0.701	9.035*	0.491
	ACPD7	1.187	0.154	0.521	7.725*	0.271
	ACPD8	0.952	0.140	0.429	6.804*	0.184
	ACPD9	1.203	0.152	0.546	7.942*	0.298
	ACPD10	0.959	0.137	0.445	6.980*	0.198
	ACPD11	1.477	0.158	0.753	9.324*	0.567

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	น้ำหนักปัจจัย (Factor Loading: λ)				
		b	S.E.	Beta	t	R ²
PCPD	PCPD1	1.000		0.720		0.519
	PCPD2	0.607	0.068	0.473	8.930*	0.224
	PCPD3	1.018	0.073	0.743	14.028*	0.553
	PCPD4	0.784	0.071	0.583	11.005*	0.340
	PCPD5	0.736	0.073	0.538	10.144*	0.289
	PCPD6	0.596	0.067	0.475	8.943*	0.226
	PCPD7	0.808	0.072	0.591	11.152*	0.349
	PCPD8	0.997	0.087	0.607	11.462*	0.368
	PCPD9	0.785	0.078	0.537	10.126*	0.288
	PCPD10	0.768	0.074	0.552	10.407*	0.304
	PCPD11	0.966	0.091	0.562	10.619*	0.316

*P<0.05

การพิจารณาโมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยพิจารณาในส่วนของโมเดลโครงสร้าง (Structural Model) มีดังนี้

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.948$) 2) ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.583$) และ 3) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($TE=0.884$; $DE=0.332+IE=0.552$) นั่นคือถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

ประสิทธิภาพในการพยากรณ์ พบว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความเที่ยงตรง (Validity) (Joreskog & Sorbom, 1993) เนื่องจากมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เท่ากับ 0.816 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.6 (0.816×100) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป ย่อมถือได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นได้นี้มีความสามารถในการพยากรณ์การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ดีและยอมรับได้ (Saris & Strenkhorst, 1984) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุภายในโมเดล

ตัวแปรผล	อิทธิพล	ตัวแปรเหตุ	
		KCPD	ACPD
ACPD	DE	0.948*	
	IE	-	
	TE	0.948*	
	R^2	0.893	
PCPD	DE	0.332*	0.583*
	IE	0.552*	-
	TE	0.884*	0.583*
	R^2		0.816

* $P < 0.05$

นอกจากนี้ โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิเคราะห์ยังสามารถเขียนในรูปสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ได้ดังนี้

$$ACPD = 0.948 * KCPD; R^2 = 0.893$$

$$PCPD = 0.332 * ACPD + 0.583 * KCPD; R^2 = 0.816$$

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้มีแนวคิดที่ว่า “บุคคลจะปฏิบัติดีหรือไม่ก็ตาม ต้องอาศัยความรู้หรืออย่างน้อยก็ต้องมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นก่อน จึงเกิดการปฏิบัติขึ้นได้” จึงทำให้ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยด้วยกัน 3 ข้อดังนี้

H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.948) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.884 ($DE=0.332+IE=0.552$)) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

H3: ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($P < 0.05$) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก ให้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient=0.583) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย มีความรู้สึก

เห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการ
บัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย

สรุปได้ว่า ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง
วิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จึงยอมรับ
สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	อิทธิพล	ยอมรับ/ปฏิเสธ
H1: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.948*	ยอมรับ
H2: ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.332*, IE=0.552*	ยอมรับ
H3: ทักษะมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	DE=0.583*	ยอมรับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและพัฒนา (Survey and Development Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีของภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 14.0 และ AMOS version 6.0 โดยใช้ค่าสถิติอันได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ในการสรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 398 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีอายุเฉลี่ย 26.52 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.1 มีตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 ทำงานในสถาบันการเงินถึงร้อยละ 29.9 กิจการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชีเฉลี่ย 6.25 ปี โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.3 และได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีผ่านการฝึกอบรมเฉลี่ย 3.42 ครั้ง

**วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีใน
ภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**

ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมิติความรู้ ทักษะและการปฏิบัติพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.63$) และมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแต่ละมิติพบว่า 1) มิติความรู้ ผู้ทำบัญชีต่างมีความรู้มากในทุกประเด็น 2) มิติทัศนคติ ผู้ทำบัญชีมีรู้สึกเฉย ๆ ต่อสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) ส่วนประเด็นอื่นๆ ต่างรู้สึกเห็นด้วย และ 3) มิติการปฏิบัติ ผู้ทำบัญชีเห็นว่าปฏิบัติไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$) ส่วนประเด็นอื่น ๆ เห็นว่าปฏิบัติเหมาะสมแล้ว

**วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำ
บัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ**

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติ พบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.948$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 (H1)** 2) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($TE=0.884$; $DE=0.332+IE=0.552$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 (H2)** และ 3) ทักษะมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P<0.05$) ($DE=0.583$) **จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 (H3)**

โดยสรุปกล่าวคือ “ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึก เห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย”

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาใช้ในการอภิปรายผลดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.6 มีอายุเฉลี่ย 26.52 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าโดยส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 64.1 มีตำแหน่งพนักงานบัญชี คิดเป็นร้อยละ 75.6 ทำงานในสถาบันการเงินถึงร้อยละ 29.9 กิจการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 58.5 ระยะเวลาทำงานเป็นผู้ทำบัญชีเฉลี่ย 6.25 ปี โดยส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.3 และได้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีผ่านการฝึกอบรมเฉลี่ย 3.42 สัปดาห์ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากลักษณะอาชีพ บัญชีเน้นความละเอียดรอบคอบในการคิดคำนวณ โดยเฉพาะเศษสตางค์ สามารถจดจำและอดทน ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นเวลานานา ดังนั้นจึงมีความเหมาะสมกับเพศหญิงมาก สถาบันการเงินต่างๆ จำนวนมากตั้งอยู่ในเมืองหลวงของประเทศซึ่งมีกระจุกตัวทางเศรษฐกิจสูง มีความต้องการผู้มี วิชาชีพด้านนี้ ประกอบกับเนื้อหาค่อนข้างมาก ตำแหน่งพนักงานบัญชีระดับปฏิบัติการจึงเป็นที่ ต้องการโดยส่วนใหญ่ เมื่อปฏิบัติงานจนเกิดความชำนาญก็จะมีประสบการณ์ มีความรอบรู้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ที่มากตามอายุที่เพิ่ม จึงทำให้เป็นผู้มีรายได้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ณพิชญา อภิวงค์งาม (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 พบว่า ผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุ ระหว่าง 26-30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนา การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางจดหมายจากหน่วยงานที่จัดอบรม/สัมมนา แต่จะ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาราวัน เพชรเจริญ (2551) ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของ ผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับ การกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543 พบว่า ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการบัญชีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการทำบัญชีมากกว่า 10 ปี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท

ผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ร่องรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในมิติความรู้ ทักษะและการปฏิบัติพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระดับมาก ($\bar{X}=0.77$) มีทัศนคติในเชิงเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ($\bar{X}=3.63$) และมีการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพอยู่ในระดับเหมาะสม ($\bar{X}=0.74$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในแต่ละปีผู้ทำบัญชีจะต้องมีการอบรมวิชาชีพบัญชีเพื่อเก็บจำนวนชั่วโมงตามที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดจึงสามารถจัดทำบัญชีได้ต่อเนื่อง ทำให้ตนมีความรู้เพียงพอ รวมถึงมีความรู้สึกที่ดีพร้อมจะปฏิบัติหน้าที่ทางวิชาชีพบัญชีได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ 1) งานวิจัยของ กิตติกวินท์ เมฆฉาย (2556) ศึกษาการพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัยโดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ($\mu=4.34$) 2) งานวิจัยของ บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย และ 3) งานวิจัยของ สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์ (2556) ศึกษาการพัฒนาประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พบว่า หลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีสูงขึ้น

เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแต่ละมิติพบว่า 1) มิติความรู้ ผู้ทำบัญชีต่างมีความรู้มากในทุกประเด็น 2) มิติทัศนคติ ผู้ทำบัญชีมีรู้สึกเฉย ๆ ต่อสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอไม่อึดอัด ($\bar{X}=3.27$) ส่วนค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X}=3.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนจิรา ถาปินตา (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 15 พ.ศ. 2550 ซึ่งมีบางส่วนของงานวิจัยเห็นต่างคือ รู้สึกเห็นด้วยว่าสถานที่จัดอบรมสัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวก และค่าใช้จ่ายในการอบรมไม่สูง และ 3) มิติการปฏิบัติ ผู้ทำบัญชีเห็นว่าปฏิบัติไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพควรรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X}=0.48$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรา เจริญเลิศเจษฎา (2550) ศึกษาความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ช่วงเวลาที่มีความสะดวกในการเข้ารับการอบรม

สัมมนาเฉพาะเดือนที่มีการเปิดอบรมคือ ในช่วงระหว่างวันที่ 21-31 ของเดือน และวันที่สะดวกในการเข้าอบรมสัมมนา คือ วันเสาร์ของเดือน

การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความรู้ ทักษะที่มีต่อการปฏิบัติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า *ประการแรก* ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.948$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณพิชญา อภิวงษ์งาม (2551) ศึกษาทัศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีและแจ้งชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าตามที่ประกาศได้กำหนดไว้อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ประการที่สอง ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.332$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ ไกยวงษ์ (2556) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทยในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากรประกอบด้วยปัจจัยความรู้ทางด้านภาษีอากร และปัจจัยความรู้ด้านการตรวจสอบ

ประการที่สุดท้าย ความรู้มีความสัมพันธ์ทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($IE=0.552$) อีกทั้งทัศนคดียังมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ($DE=0.583$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราวัน เพชรเจริญ (2551) ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 พบว่า ผู้ทำบัญชีเห็นด้วยกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีในเรื่องการกำหนดให้ ผู้ทำบัญชีต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีหรือเทียบเท่าจากการกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีมีความสามารถในการทำบัญชีมากขึ้น เนื่องจากมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีมาก

สรุปได้ว่า โมเดลการประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความสามารถในการพยากรณ์ในระดับดีและเป็นที่ยอมรับด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง (R^2) เท่ากับ 0.816 หรือคิดเป็นร้อยละ 81.6 (0.816×100) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป นั่นคือ ความรู้ และทัศนคติสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้ถูกต้องถึงร้อยละ 81.6 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 40 ขึ้นไป (Saris & Strenkhorst, 1984)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วนดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาคธุรกิจไทยรู้สึกเฉยๆ ในเรื่องสถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอไม่อึดอัด ($\bar{X} = 3.27$) และค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา ($\bar{X} = 3.05$) ตามลำดับ จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดสถานที่จัดที่จัดอบรม/สัมมนาให้อยู่ในอาคารใกล้บริเวณสถานีรถไฟสำหรับกรุงเทพมหานคร ส่วนปริมณฑล อาจใช้อาคารภายในศูนย์การค้า/สำนักงานเขตพื้นที่ นอกจากนี้ในส่วนภูมิภาค (ต่างจังหวัด) อาจใช้ศาลากลางจังหวัด/เทศบาลอำเภอหรือตำบลแทน โดยกำหนดให้มีจำนวนสถานที่อบรม/สัมมนาให้เลือกมากพอ โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่อบรมไม่ควรซ้ำซ้อนในหลายๆ สถานที่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงสำหรับค่าใช้จ่ายนำกลยุทธ์ทางจิตวิทยา โดยการตั้งราคาลงท้ายด้วยเลขคี่-คู่ (Odd-even Pricing) การจัดรายการส่งเสริมการขาย เช่น อบรม 3 วิชาแถมฟรี 1 วิชา หรือการให้ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้ทำบัญชีให้แก่หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ/ราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ราชการ เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจไทยเห็นว่าการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมมีเพียงประเด็นเดียวคือ การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรให้มีการอบรมประจำทุกเดือน ($\bar{X} = 0.48$) จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดตารางการจัดอบรม/สัมมนาให้อยู่ในเฉพาะบางช่วงของเดือนพอ จะเป็นการสร้างวินัยให้แก่ผู้เข้าอบรม มิฉะนั้นจะผลัดวันประกันพรุ่ง ไม่เห็นคุณค่าของการอบรม/สัมมนา เห็นเป็นเพียงแค่ปฏิบัติตามหน้าที่ เพื่อที่จะได้สามารถทำบัญชีในปีต่อๆ ไปเท่านั้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นช่วงที่เปิดรับต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ รับรู้โดยทั่วกัน โดยเฉพาะเว็บไซต์สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ และจดหมายปิดผนึกส่งถึงสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีทุกคน ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐที่น่าเชื่อถือ อันมีผลให้เนื้อหาของสาระของข้อมูลที่เผยแพร่มีความเอกภาพโดยทั่วกัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($DE = 0.948$) 2) ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางตรงต่อการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($DE = 0.583$) และ 3) ความรู้มีความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อมต่อการปฏิบัติโดยผ่านทัศนคติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ($P < 0.05$) ($TE = 0.884$; $DE = 0.332 + IE = 0.552$) นั่นคือ ถ้าผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยมีความรู้มาก หรือรู้สึกเห็นด้วย ย่อมปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ อีกทั้งผู้ที่มีความรู้มาก ย่อมรู้สึกเห็นด้วยต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วย จึงเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดันนโยบายการสร้างเนื้อหาองค์ความรู้วิชาชีพบัญชีให้รองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเน้นทางด้านการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร และเทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี พร้อมปลูกฝังจริยธรรมทางวิชาชีพ การให้รางวัลทั้งในรูปตัวเงิน ไม่ใช่ตัวเงิน พร้อมกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงต่อผู้ประพฤติผิดและชั่วในวิชาชีพของตน ทั้งนี้เนื่องจากการมีความรู้ที่ดีอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ จะต้องมียุทธศาสตร์ทางวิชาชีพพร้อมด้วย จึงจะส่งผลให้การปฏิบัตินั้นเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับด้วยนั่นเอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อในอนาคต

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการประเมินผลการพัฒนาความรู้พัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากตัวชี้วัดได้แก่ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติ ในลักษณะการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model Analysis: SEM) ซึ่งการศึกษาในอนาคตควรศึกษาเพิ่มเติมถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จากตัวชี้วัดดังกล่าวเพื่อพัฒนานำไปใช้ในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพบัญชีสากล (กำหนดมาตรฐานดาว ได้แก่ 1-2 ดาวคือ ไม่ผ่านเกณฑ์, 3 ดาวคือ ระดับมาตรฐาน, 4 ดาวคือ ระดับดี และ 5 ดาวคือ ระดับดีเยี่ยม) ให้แก่ผู้ทำบัญชีใน ตลาดอาเซียนร่วมด้วย ทั้งนี้เนื่องจากวิชาชีพบัญชีอยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น AEC ในสิ้นปี พ.ศ. 2558 นักวิชาชีพบัญชีจากประเทศใดประเทศหนึ่งในกลุ่มอาเซียนจะสามารถเข้ามาประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยได้อย่างเสรี ในทางกลับกันนักวิชาชีพบัญชีไทยก็สามารถไปประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศกลุ่มอาเซียนได้อย่างเสรีด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. 2558. สถิติผู้บัญชี. แหล่งที่มา: http://www.dbd.go.th/search_result.php
- กิตติกวินท์ เมฆฉาย. 2556. การพัฒนาทักษะวิชาชีพต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีของ
ผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดสุโขทัย. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจนจิรา ถาปินตา. 2551. ทักษะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือตอนบนต่อการพัฒนา
ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูใจ กุหารตันไชย. 2542. สถิติเบื้องต้น (Introduction to statistics). กรุงเทพฯ: ภาควิชา
สถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร, น. 7-10.
- ทิพวรรณ สุขถาวร. 2552. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีอากรค้าง กรณีศึกษา สำนักงาน
สรรพากรภาค 1. กรุงเทพฯ: สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, น. 18.
- ธาราวัน เพชรเจริญ. 2551. ความคิดเห็นและความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ
ผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL): สถิติวิเคราะห์
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, น. 32, 84.
- นิภา มนูญปัจจุ. 2548. การวิจัยทางสุขศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรบัณฑิต,
น. 68.
- บริษัท เทรนเนอร์ อิน ไทย จำกัด. 2558. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี (CPD).
แหล่งที่มา: <http://www.trainer.in.th/blog/25/oanocoaaueueiaeiocooociueono-cpd>
- บุศรา เจริญเลิศเจษฎา. 2550. ความคิดเห็นต่อการเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของ
ผู้ทำบัญชี (CPD) ในกรุงเทพมหานคร. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2550. ทักษะ: การจัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, น. 53-55.

- เพ็ญแข ศิริวรรณ. 2546. สถิติเพื่อการวิจัยโดยใช้คอมพิวเตอร์ (SPSS Version 10.0). (พิมพ์ครั้งที่ 2) ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, น. 9-18.
- ณพิชญา อภิวงษ์งาม. 2551. ทักษะของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี. เชียงใหม่: การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ มหบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ สินสวัสดิ์. 2549. การเมืองไทย: การวิเคราะห์เชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: รัชนีการพิมพ์ จำกัด, น. 13-14.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2543. พระราชบัญญัติการบัญชี พ. ศ. 2543. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป. 2543. ประกาศเรื่อง กำหนดคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2543. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป. 2547. ประกาศเรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ พ.ศ. 2547. สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์.
- วิรายา ลคราช. 2540. ทักษะของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ศึกษาเฉพาะกรณี เขตเมืองชลบุรี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, น. 6-7.
- วัชรินทร์ หอมประเสริฐ. 2550. ความต้องการพัฒนาผู้ทำบัญชีตามทักษะของผู้ทำบัญชีและผู้บริหารธุรกิจในจังหวัดจันทบุรี. นนทบุรี: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สงกรานต์ ไกวงษ์. 2553. CPD กับนักบัญชีวิชาชีพในประเทศไทย. วารสารสุทธิปริทัศน์. งานวิจัยประจำคณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- _____. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของนักวิชาชีพบัญชีไทย ในบริบทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้สอบภาษีอากร. วารสารสุทธิปริทัศน์. งานวิจัยประจำคณะกรรมการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2558. AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ. แหล่งที่มา: <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&Id=539620705>
- สุภาพันธุ์ สายทองอินทร์. 2556. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ทำบัญชีหลังจากเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ.

- สุวิมล ตีรกาพันธ์. 2550. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, น. 44-46.
- อัปสร ยิ่งเจริญ. 2543. ทักษะของนักเรียนต่อบทบาทของครูในการเรียนการสอนแบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, น. 5.
- Bloom, B.S. 1971. Taxonomy of Educational Objective: The Classification of Education Goal. Handbook 11: A Affective Domain, New York: David Mckay Company, Inc, p. 198.
- Bloom, Benjamin S.J. Thomas Hastings, and George, F. Madus. 1975. Hand Book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: McGraw -Hill Book Co, p. 271.
- Bollen, K. A. 1989. Structure equations with latent variables. New York: John Wiley & Sons, pp. 257-258.
- Brown, M. W. & Cudeek.R. 1993. Alliterative ways of assessing model fit, in testing Structural equation model. New Jersey: Sage Publication, p. 270.
- Byrne, Barbara M. 2001. Structural equation modeling with AMOS: basic concepts, applications, and programming. Hahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, p. 89.
- Cochran, W. G. 1977. Sampling Techniques. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons, pp. 1-2.
- Cronbach, L. J. 2003. Essential of Psychology Testing. New York: HarperCollins Publishers, p. 204.
- Fabiya, A. K. 1985. The Health Knowledge of ninth grade students in Oya State. Nigeria. Journal of School Health, p. 154.
- Good, C. V. 1973. Dictionary of Education. New York: McGraw Hill, Inc, p. 325.
- Guilford, J. P. 1965. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York: McGraw-Hill. p. 459-460.
- Hu & Bentler. 1999. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives, Structural Equation Modeling, 6(1), 1-55.
- Joreskog. K. G. & Sorbom. D. 1993. Lisrel 8: Structural Equation Modeling with the Simplis command language. Chicago: Software International, p. 26.
- Kelloway, E. Kevin. 1998. Using LISREL for structural equation modeling. New Jersey: Sage Publication, p. 45.

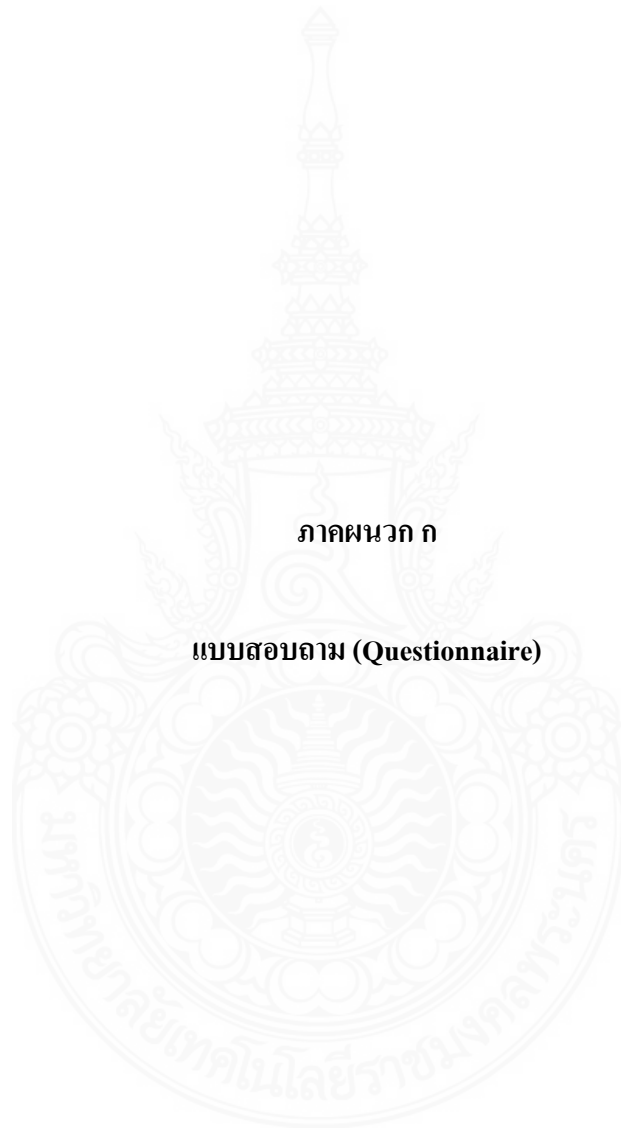
- Kline, P. 1994. An easy guide to factor analysis. London & New York: Routledge, p. 84.
- Oskamp, S. 1977. Attitudes and Opinions. New Jersey: Prentice Hall Inc, p. 119-133.
- Roger, E.M. 1962. Diffusion of Innovation. (3rd ed.). New York: Free Press, p. 81.
- Saris, W. E. & Strenkhorst, L. H. 1984. Causal modeling non experimental research:
An Introduction to the lisrel approach. Dissertation Abstract International. 47(7), 2261-A.
- Silvan, Marika. 1999. A model of adaptation to a distributed learning environment. Pro Gradu
Thesis in Education, Department of Education, University of Jyvaskyla, p. 42.
- Taro, Yamanae. 1973. Statistic: An Introductory Analysis. (3rd ed.). New York: Harper & Row.
p. 1,089.
- V. Kothandapani. 1971. A Psychological Approach to the Prediction of Contraceptive
Behavior. Chapel Hill, North Carolina : Carolina Population Center, p. 9.
- Zimbardo, P.G. 1977. Influencing Attitude and Behavior. (2nd ed.). California: Addison Wesley
Publishing, Co, p. 49.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม

เรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทย
ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รongรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีในภาคธุรกิจไทยตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 รongรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยเพื่อรักษาตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

ผู้ศึกษาใคร่ขอความอนุเคราะห์ ให้ผู้ทำบัญชีของธุรกิจในประเทศไทย ช่วยกรณณาให้ข้อมูลตรงกับความเห็นของท่านตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเก็บเป็นความลับจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้นโดยไม่ทราบว่าเป็นข้อมูลของผู้ใด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นจริง

1. เพศ

( ) 1. ชาย

( ) 2. หญิง

2. อายุ.....ปี (จำนวนปีเต็ม)

3. ระดับการศึกษา

- ( ) 1. อนุปริญญา/ปวส. ( ) 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
( ) 3. ปริญญาโท ( ) 4. ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งงาน

- ( ) 1. พนักงานบัญชี ( ) 2. หัวหน้างานแผนกบัญชี
( ) 3. ผู้จัดการ/ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก/ฝ่ายบัญชี

5. ประเภทกิจการที่ทำงาน

- ( ) 1. สำนักงานบัญชี ( ) 2. สถาบันการเงิน
( ) 3. ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ( ) 4. ธุรกิจค้าปลีกค้าส่ง
( ) 5. ธุรกิจบริการ ( ) 6. ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
( ) 7. อื่นๆ ระบุ.....

6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน

- ( ) 1. กรุงเทพมหานคร ( ) 2. ต่างจังหวัด
( ) 3. ปริมณฑล (นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ ปทุมธานี นครปฐม)

7. ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี.....ปี (จำนวนปีเต็ม)

8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- ( ) 1. ไม่เกิน 15,000 บาท ( ) 2. 15,001-30,000 บาท
( ) 3. 30,001-45,000 บาท ( ) 4. 45,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 1. โทรทัศน์ ( ) 2. วิทยุ
( ) 3. อินเทอร์เน็ต ( ) 4. นิตยสาร/วารสาร
( ) 5. หนังสือพิมพ์ ( ) 6. แผ่นพับ/ใบปลิว/คู่มือ/โปสเตอร์
( ) 7. ญาติพี่น้อง ( ) 8. เพื่อนฝูง/เพื่อนบ้าน
( ) 9. ผู้มีความรู้ทางบัญชี ( ) 10. การฝึกอบรม
( ) 11. การประชุม ( ) 12. การสัมมนา

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ ระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547		
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บช. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดใน ประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี		
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกรอบ 3 ปี ไม่ให้นับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ		
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของ ผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพบัญชี ภาษี อากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี		
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็นหลักสูตรที่ สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ		
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับชั่วโมงให้ นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/ สัมมนา		
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพคือ ระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท		
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูงกว่า คุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับได้ 18 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี ให้นับได้ 27 ชั่วโมง		
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่า คุณวุฒิเดิม ในทุกรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง		

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บช. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 90 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี		
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปีปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ		

ตอนที่ 3 ทักษะต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อความ	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่อนุปรินญา/ปวส.ทางการบัญชี					
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท					
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง					
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนด ใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นผลทันที					
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย					
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา					

ข้อความ	ระดับทัศนคติ				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจ ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์					
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่ เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่อึดอัด					
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไป อบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือก หลักสูตรการอบรม					
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง					
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน					

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

1. ปัจจุบันท่านสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้วหรือไม่

( ) 1. ไม่สมัคร

( ) 2. สมัคร

2. ท่านได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี
พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่องหรือไม่

( ) 1. อบรมแต่ไม่ประจำทุกปี

( ) 2. อบรมประจำต่อเนื่องทุกปี

3. ท่านเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพด้วยเหตุผลใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความสนใจในเนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่อบรม
  - 2. ความเหมาะสมของจำนวนชั่วโมงในการอบรม
  - 3. ความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการอบรม
  - 4. ความเหมาะสมของสถานที่อบรม
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพกี่ชั่วโมง
- 1. น้อยกว่า 27 ชั่วโมง
  - 2. 27 ชั่วโมงขึ้นไป
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น
- 1. ไม่ใช่
  - 2. ใช่
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. การบัญชี
  - 2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี
  - 3. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร
  - 4. เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
7. สถานที่ใดที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ
- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. สถาบันการศึกษา
  - 2. โรงแรม
  - 3. หอประชุม/ห้องประชุมตามสถานที่อื่นๆ
8. ท่านสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงานใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. สภาวิชาชีพบัญชี
  - 2. สถาบันการศึกษาภาครัฐ
  - 3. สถาบันการศึกษาภาคเอกชน
  - 4. บริษัทจัดอบรมเอกชน

9. ท่านคิดว่าการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรอบรมในช่วงเดือนใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 1. มกราคม-มีนาคม ( ) 2. เมษายน-มิถุนายน
( ) 3. กรกฎาคม-กันยายน ( ) 4. ตุลาคม-ธันวาคม
10. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา
จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม
- ( ) 1. ไม่ใช่ ( ) 2. ใช่
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรม
หรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชี
รับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีหรือไม่
- ( ) 1. ไม่สมัครใจเข้าร่วม ( ) 2. สมัครใจเข้าร่วม

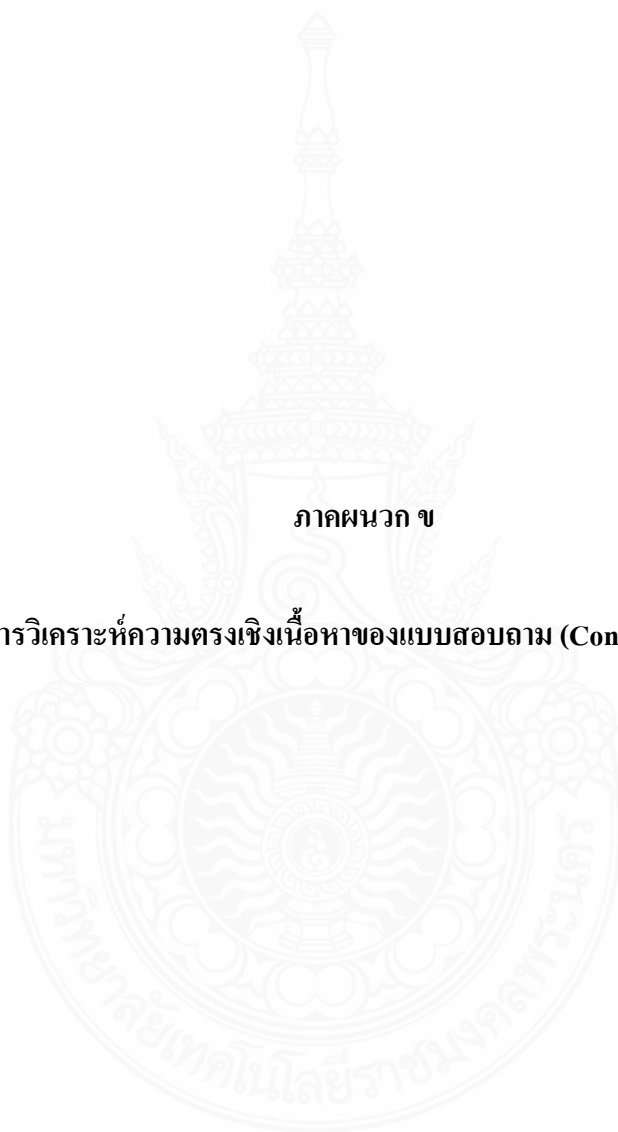

ขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาช่วยกรอกแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านดังนี้

1. ....
2. ....
3. ....

หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Item Objective Congruency Index: IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2550)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum r}{n}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

$\sum r$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. เพศ	+1	+1	+1	1
2. อายุ	+1	+1	0	0.67*
3. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	1
4. ตำแหน่งงาน	+1	0	+1	0.67
5. ประเภทกิจการที่ทำงาน	+1	+1	+1	1
6. สถานที่ตั้งของกิจการที่ทำงาน	+1	+1	+1	1
7. ระยะเวลาในการทำงานเป็นผู้ทำบัญชี	+1	+1	+1	1
8. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	+1	+1	0	0.67*
9. การได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 2 ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547	+1	+1	+1	1
2. ผู้ทำบัญชีที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชีตามแบบ ส.บข. 5 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด ในประกาศฯ ตั้งแต่วันที่แจ้งการเป็นผู้ทำบัญชี	+1	+1	+1	1
3. กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในในรอบ 3 ปี ไม่ให้นับซ้ำ สำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิม เว้นแต่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ	+1	+1	+1	1
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ของผู้ทำบัญชีจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบัญชี กฎหมายทางวิชาชีพ บัญชี ภาษีอากร เทคโนโลยีสารสนเทศเฉพาะทางบัญชี	+1	+1	+1	1
5. การอบรมความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีต้องเป็น หลักสูตรที่สภาวิชาชีพบัญชียอมรับ	0	+1	+1	0.67*
6. การเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา การนับ ชั่วโมงให้นับได้ 3 เท่าของเวลาที่ใช้ในการเป็นวิทยากรผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา	+1	+1	+1	1
7. บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพคือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	+1	+1	+1	1
8. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่สูง กว่าคุณวุฒิเดิม ในในรอบ 3 ปีถ้าเป็นคุณวุฒิการบัญชีโดยตรง ให้นับ ได้ 18 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นคุณวุฒิอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ บัญชีให้นับได้ 27 ชั่วโมง	0	+1	+1	0.67
9. การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม ในในรอบ 3 ปีให้นับได้ 9 ชั่วโมง	0	+1	+1	0.67*
10. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามแบบ ส.บข. 7 ต่ออธิบดี ภายใน 90 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินของทุกปี	0	+1	+1	0.67
11. การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพ จะต้องเก็บไว้ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับตั้งแต่สิ้นปี ปฏิทินของวันที่สิ้นสุดการทำกิจกรรมนั้นๆ	0	+1	+1	0.67*

ตอนที่ 3 ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ผู้ทำบัญชีมีคุณวุฒิขั้นต่อนุปริญญา/ปวส. ทางการบัญชี	+1	+1	+1	1
2. เมื่อผู้ทำบัญชีไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท	+1	+1	+1	1
3. ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งรายละเอียดของการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพเอง	+1	+1	+1	1
4. ผู้ทำบัญชีรับอนุญาตที่ไม่ยื่นหลักฐานการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องต่อสภาวิชาชีพภายในกำหนด ใบอนุญาตการเป็นผู้ทำบัญชีสิ้นสุดทันที	+1	0	+1	0.67
5. การอบรม/สัมมนาแต่ละครั้งช่วยให้ได้รับข่าวสารที่รวดเร็วทันสมัย	+1	0	+1	0.67
6. ค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนามีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่อบรม/สัมมนา	0	+1	+1	0.67
7. หัวข้อในการอบรม/สัมมนาต้องน่าสนใจทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์	+1	+1	+1	1
8. สถานที่จัดอบรม/สัมมนาควรอยู่ในทำเลที่เดินทางสะดวกและห้องจัดอบรมกว้างขวาง มีที่นั่งเพียงพอ ไม่มีอึดอัด	+1	+1	+1	1
9. ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทางไปอบรม/สัมมนาถือเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหลักสูตรการอบรม	0	+1	+1	0.67*
10. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีทำบัญชีได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1
11. การอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทำให้นักบัญชีไทยทัดเทียมอาเซียน	+1	0	+1	0.67*

ตอนที่ 4 การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	คณะผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. ปัจจุบันท่านสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้วหรือไม่	+1	+1	+1	1
2. ท่านได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ประจำต่อเนื่องหรือไม่	+1	+1	0	0.67
3. ท่านเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีด้วยเหตุผลใดบ้าง	+1	+1	+1	1
4. ในรอบ 3 ปีนี้ ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีกี่ชั่วโมง	+1	0	+1	0.67
5. การที่ท่านได้รับเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีทำให้ท่านสามารถปฏิบัติได้จริงเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	1
6. เนื้อหาวิชา/หัวเรื่องที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	+1	+1	+1	1
7. สถานที่ใดที่ท่านสนใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี	+1	+1	+1	1
8. ท่านสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีกับหน่วยงานใดบ้าง	+1	+1	+1	1
9. ท่านคิดว่าการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีควรอบรมในช่วงเดือนใด	0	+1	+1	0.67
10. ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการอบรมที่เหมาะสมควรพิจารณาจากความยากง่ายของเนื้อหา จำนวนชั่วโมง รวมถึงสถานที่จัดอบรม	+1	+1	+1	1
11. หากไม่มีข้อบังคับสภาวิชาชีพฉบับที่ 15 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเข้าอบรม หรือเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีรับอนุญาต ท่านยินดีสมัครใจเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีหรือไม่	0	+1	+1	0.67

หมายเหตุ * หมายถึง ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยการหาค่า IOC โดยคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป สำหรับบางข้อคำถามเดิมที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ไม่ถึง 0.50 จึงได้ทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ (สุวิมล ติरणันท์, 2550)

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

นำแบบสอบถามไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-test) กับผู้ทำบัญชีให้ภาครัฐกิจในประเทศไทยที่มีลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตร KR₂₀ ของ Kuder – Richardson (Guilford, 1965) แบบสอบถามในส่วนที่วัดทัศนคติและการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 2003) พร้อมทั้งปรับปรุงข้อผิดพลาดเพื่อที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR₂₀

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

p คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q คือ สัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำผิดแต่ละข้อ = 1-p

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

เนื่องจากผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้โดยใช้ สูตร KR₂₀ ของ Kuder Richardson มีค่าเท่ากับการหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach, 2003) (เพ็ญแข ศิริวรรณ, 2546) ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาชแทน เนื่องจากสามารถประมวลผลได้ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ซึ่งจะสะดวกกว่าอีกทั้งยังลดข้อผิดพลาดจากการคำนวณด้วยมือ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ สัมประสิทธิ์แห่งความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

s_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) มีดังนี้

	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8519
ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8818
การปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ	0.8857

ผลการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา พบว่า แบบสอบถามในส่วนที่วัดความรู้ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ทัศนคติต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และการปฏิบัติในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8519, 0.8818 และ 0.8857 ตามลำดับ ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Guilford, 1965; Cronbach, 2003) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
KCPD1	36.7333	44.4782	.5451	.8391
KCPD2	36.6333	41.6885	.6858	.8272
KCPD3	36.6667	42.0920	.4918	.8461
KCPD4	36.1000	45.5414	.4855	.8434
KCPD5	35.9333	45.9264	.4951	.8430
KCPD6	36.4333	42.4609	.5095	.8432
KCPD7	36.3000	45.3897	.4511	.8459
KCPD8	36.5000	43.1552	.5896	.8353
KCPD9	36.4333	44.5989	.5236	.8406
KCPD10	36.1000	43.9552	.5959	.8355
KCPD11	36.5000	43.2931	.6031	.8344

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 11

Alpha = .8519

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ACPD1	35.0333	51.4126	.7314	.8639
ACPD2	35.1667	51.7299	.5598	.8740
ACPD3	35.1667	51.5920	.5691	.8733
ACPD4	35.7333	50.6161	.5231	.8785
ACPD5	35.3333	52.3678	.5972	.8714
ACPD6	35.5000	53.7759	.5574	.8740
ACPD7	35.2333	51.7023	.5393	.8756
ACPD8	35.3000	52.9069	.4949	.8782
ACPD9	35.4667	51.0161	.6823	.8659
ACPD10	35.0667	54.0644	.5404	.8749
ACPD11	35.0000	50.0000	.8596	.8564

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 11

Alpha = .8818

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
PCPD1	36.8667	49.4299	.6497	.8726
PCPD2	36.7333	54.4782	.4348	.8848
PCPD3	37.1333	50.6023	.6544	.8729
PCPD4	36.5333	47.9816	.7229	.8676
PCPD5	36.5667	49.2195	.6011	.8760
PCPD6	36.6333	54.1023	.3941	.8773
PCPD7	36.9333	52.9609	.6415	.8760

PCPD8	36.9333	47.9264	.6211	.8753
PCPD9	37.0000	47.6552	.7418	.8662
PCPD10	36.9667	50.4471	.7416	.8690
PCPD11	37.3667	48.5851	.5338	.8831

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

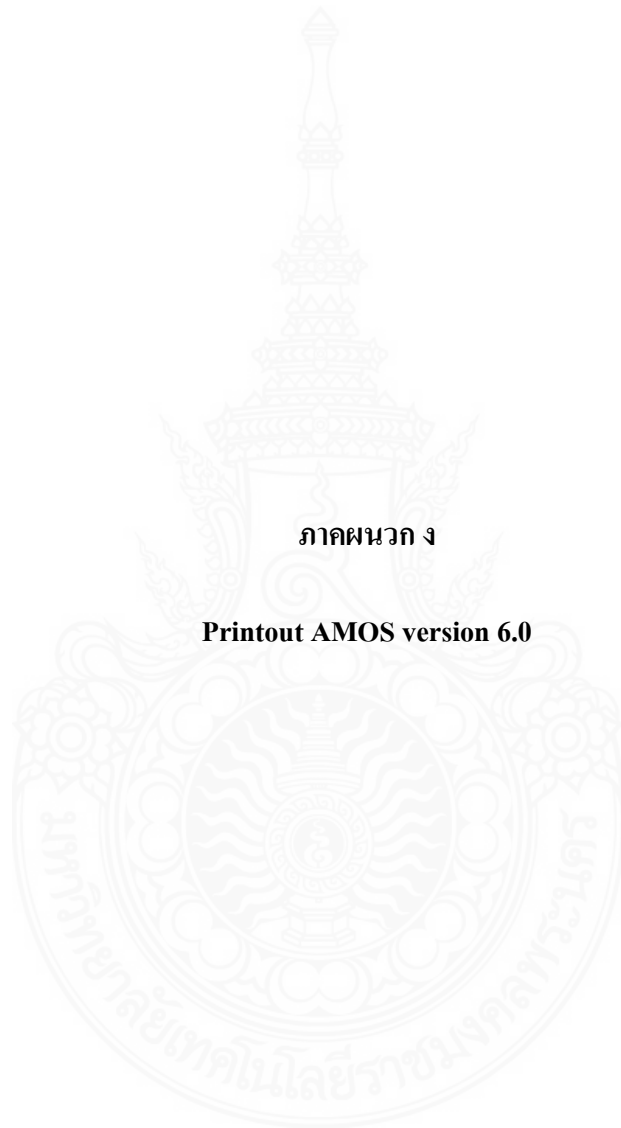
N of Items = 11

Alpha = .8857

ภาคผนวก ง

Printout AMOS version 6.0

Printout AMOS version 6.0

Analysis Summary

Groups

Group number 1 (Group number 1)

Notes for Group (Group number 1)

The model is recursive.

Sample size = 398

Variable Summary (Group number 1)

Your model contains the following variables (Group number 1)

Observed, endogenous variables

KCPD11

KCPD10

KCPD9

KCPD8

KCPD7

KCPD6

KCPD5

KCPD4

KCPD3

KCPD2

KCPD1

ACPD11

ACPD10

ACPD9

ACPD8

ACPD7

ACPD6

ACPD5

ACPD4

ACPD3

ACPD2

ACPD1

PCPD1

PCPD2

PCPD3

PCPD4

PCPD5

PCPD6

PCPD7

PCPD8

PCPD9

PCPD10

PCPD11

Unobserved, endogenous variables

ACPD

PCPD

Unobserved, exogenous variables

KCPD

e11

e10

e9

e8

e7

e6

e5

e4

e3

e2

e1

e22

e21

e20

e19
e18
e17
e16
e15
e14
e13
e12
e23
e24
e25
e26
e27
e28
e29
e30
e31
e32
e33
e.PCPD9
e.ACPD

Variable counts (Group number 1)

Number of variables in your model:	71
Number of observed variables:	33
Number of unobserved variables:	38
Number of exogenous variables:	36
Number of endogenous variables:	35

Parameter summary (Group number 1)

	Weights	Covariances	Variances	Means	Intercepts	Total
Fixed	38	0	0	0	0	38
Labeled	0	0	0	0	0	0
Unlabeled	33	11	36	0	0	80
Total	71	11	36	0	0	118

Models

Default model (Default model)

Notes for Model (Default model)

Computation of degrees of freedom (Default model)

Number of distinct sample moments: 561

Number of distinct parameters to be estimated: 80

Degrees of freedom (561 - 80): 481

Result (Default model)

Minimum was achieved

Chi-square = 1274.300

Degrees of freedom = 481

Probability level = .000

Group number 1 (Group number 1 - Default model)

Estimates (Group number 1 - Default model)

Scalar Estimates (Group number 1 - Default model)

Maximum Likelihood Estimates

Regression Weights: (Group number 1 - Default model)

		Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
ACPD	<--- KCPD	.718	.090	7.983	***	
PCPD	<--- KCPD	.399	.117	3.423	***	
PCPD	<--- ACPD	.924	.376	2.461	.014	
KCPD11	<--- KCPD	1.033	.106	9.735	***	
KCPD10	<--- KCPD	.795	.091	8.756	***	
KCPD9	<--- KCPD	.941	.104	9.071	***	
KCPD8	<--- KCPD	1.132	.115	9.840	***	
KCPD7	<--- KCPD	.915	.102	8.957	***	
KCPD6	<--- KCPD	.923	.115	8.056	***	
KCPD5	<--- KCPD	.598	.091	6.558	***	
KCPD4	<--- KCPD	.529	.092	5.765	***	
KCPD3	<--- KCPD	.788	.107	7.388	***	
KCPD2	<--- KCPD	1.000				
KCPD1	<--- KCPD	.904	.079	11.408	***	
ACPD11	<--- ACPD	1.477	.158	9.324	***	
ACPD10	<--- ACPD	.959	.137	6.980	***	
ACPD9	<--- ACPD	1.203	.152	7.942	***	
ACPD8	<--- ACPD	.952	.140	6.804	***	
ACPD7	<--- ACPD	1.187	.154	7.725	***	
ACPD6	<--- ACPD	1.569	.174	9.035	***	
ACPD5	<--- ACPD	1.665	.182	9.163	***	
ACPD4	<--- ACPD	1.628	.195	8.370	***	
ACPD3	<--- ACPD	1.624	.179	9.088	***	
ACPD2	<--- ACPD	1.000				
ACPD1	<--- ACPD	1.299	.149	8.744	***	
PCPD1	<--- PCPD	1.000				
PCPD2	<--- PCPD	.607	.068	8.930	***	
PCPD3	<--- PCPD	1.018	.073	14.028	***	
PCPD4	<--- PCPD	.784	.071	11.005	***	

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
PCPD5 <--- PCPD	.736	.073	10.144	***	
PCPD6 <--- PCPD	.596	.067	8.943	***	
PCPD7 <--- PCPD	.808	.072	11.152	***	
PCPD8 <--- PCPD	.997	.087	11.462	***	
PCPD9 <--- PCPD	.785	.078	10.126	***	
PCPD10 <--- PCPD	.768	.074	10.407	***	
PCPD11 <--- PCPD	.966	.091	10.619	***	

Standardized Regression Weights: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
ACPD <--- KCPD	.948
PCPD <--- KCPD	.332
PCPD <--- ACPD	.583
KCPD11 <--- KCPD	.606
KCPD10 <--- KCPD	.526
KCPD9 <--- KCPD	.551
KCPD8 <--- KCPD	.611
KCPD7 <--- KCPD	.539
KCPD6 <--- KCPD	.472
KCPD5 <--- KCPD	.371
KCPD4 <--- KCPD	.321
KCPD3 <--- KCPD	.426
KCPD2 <--- KCPD	.583
KCPD1 <--- KCPD	.572
ACPD11 <--- ACPD	.753
ACPD10 <--- ACPD	.445
ACPD9 <--- ACPD	.546
ACPD8 <--- ACPD	.429
ACPD7 <--- ACPD	.521
ACPD6 <--- ACPD	.701

	Estimate
ACPD5 <--- ACPD	.723
ACPD4 <--- ACPD	.600
ACPD3 <--- ACPD	.710
ACPD2 <--- ACPD	.477
ACPD1 <--- ACPD	.654
PCPD1 <--- PCPD	.720
PCPD2 <--- PCPD	.473
PCPD3 <--- PCPD	.743
PCPD4 <--- PCPD	.583
PCPD5 <--- PCPD	.538
PCPD6 <--- PCPD	.475
PCPD7 <--- PCPD	.591
PCPD8 <--- PCPD	.607
PCPD9 <--- PCPD	.537
PCPD10 <--- PCPD	.552
PCPD11 <--- PCPD	.562

Covariances: (Group number 1 - Default model)

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
e5 <--> e4	.358	.039	9.139	***	
e26 <--> e27	.236	.031	7.507	***	
e11 <--> e10	.213	.030	7.170	***	
e11 <--> e9	-.201	.029	-6.978	***	
e2 <--> e1	.170	.030	5.624	***	
e6 <--> e3	.207	.045	4.561	***	
e31 <--> e32	.255	.035	7.216	***	
e28 <--> e29	.143	.029	4.986	***	
e20 <--> e19	.158	.032	4.929	***	
e19 <--> e18	.182	.034	5.351	***	
e7 <--> e4	.098	.029	3.330	***	

Correlations: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
e5 <--> e4	.520
e26 <--> e27	.442
e11 <--> e10	.416
e11 <--> e9	-.353
e2 <--> e1	.321
e6 <--> e3	.244
e31 <--> e32	.418
e28 <--> e29	.276
e20 <--> e19	.253
e19 <--> e18	.277
e7 <--> e4	.149

Variances: (Group number 1 - Default model)

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
KCPD	.294	.049	6.059	***	
e.ACPD	.017	.007	2.547	.011	
e.PCPD9	.078	.015	5.085	***	
e11	.541	.041	13.095	***	
e10	.486	.036	13.379	***	
e9	.598	.045	13.276	***	
e8	.632	.048	13.075	***	
e7	.600	.045	13.403	***	
e6	.873	.064	13.607	***	
e5	.661	.048	13.829	***	
e4	.716	.051	14.005	***	
e3	.824	.060	13.716	***	
e2	.570	.043	13.188	***	
e1	.493	.037	13.237	***	

	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
e22	.281	.023	12.420	***	
e21	.630	.046	13.781	***	
e20	.575	.042	13.555	***	
e19	.678	.049	13.884	***	
e18	.639	.047	13.621	***	
e17	.431	.034	12.869	***	
e16	.428	.034	12.699	***	
e15	.795	.059	13.382	***	
e14	.439	.034	12.803	***	
e13	.574	.042	13.721	***	
e12	.382	.029	13.149	***	
e23	.394	.032	12.258	***	
e24	.543	.040	13.608	***	
e25	.357	.030	11.985	***	
e26	.506	.038	13.211	***	
e27	.565	.042	13.387	***	
e28	.518	.038	13.581	***	
e29	.517	.039	13.175	***	
e30	.725	.055	13.110	***	
e31	.647	.048	13.395	***	
e32	.572	.043	13.342	***	
e33	.857	.064	13.314	***	

Squared Multiple Correlations: (Group number 1 - Default model)

	Estimate
ACPD	.898
PCPD	.816
PCPD11	.316
PCPD10	.304
PCPD9	.288

	Estimate
PCPD8	.368
PCPD7	.349
PCPD6	.226
PCPD5	.289
PCPD4	.340
PCPD3	.553
PCPD2	.224
PCPD1	.519
ACPD1	.427
ACPD2	.227
ACPD3	.504
ACPD4	.360
ACPD5	.523
ACPD6	.491
ACPD7	.271
ACPD8	.184
ACPD9	.298
ACPD10	.198
ACPD11	.567
KCPD1	.328
KCPD2	.340
KCPD3	.181
KCPD4	.103
KCPD5	.137
KCPD6	.223
KCPD7	.291
KCPD8	.373
KCPD9	.303
KCPD10	.277
KCPD11	.367

Total Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.718	.000	.000
PCPD	1.063	.924	.000
PCPD11	1.027	.893	.966
PCPD10	.816	.710	.768
PCPD9	.835	.726	.785
PCPD8	1.060	.922	.997
PCPD7	.859	.747	.808
PCPD6	.633	.551	.596
PCPD5	.782	.680	.736
PCPD4	.833	.724	.784
PCPD3	1.082	.941	1.018
PCPD2	.645	.561	.607
PCPD1	1.063	.924	1.000
ACPD1	.933	1.299	.000
ACPD2	.718	1.000	.000
ACPD3	1.166	1.624	.000
ACPD4	1.169	1.628	.000
ACPD5	1.196	1.665	.000
ACPD6	1.127	1.569	.000
ACPD7	.853	1.187	.000
ACPD8	.684	.952	.000
ACPD9	.864	1.203	.000
ACPD10	.689	.959	.000
ACPD11	1.061	1.477	.000
KCPD1	.904	.000	.000
KCPD2	1.000	.000	.000
KCPD3	.788	.000	.000
KCPD4	.529	.000	.000
KCPD5	.598	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
KCPD6	.923	.000	.000
KCPD7	.915	.000	.000
KCPD8	1.132	.000	.000
KCPD9	.941	.000	.000
KCPD10	.795	.000	.000
KCPD11	1.033	.000	.000

Standardized Total Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.948	.000	.000
PCPD	.884	.583	.000
PCPD11	.497	.328	.562
PCPD10	.488	.321	.552
PCPD9	.475	.313	.537
PCPD8	.537	.354	.607
PCPD7	.522	.344	.591
PCPD6	.420	.277	.475
PCPD5	.476	.314	.538
PCPD4	.516	.340	.583
PCPD3	.657	.433	.743
PCPD2	.418	.276	.473
PCPD1	.637	.420	.720
ACPD1	.620	.654	.000
ACPD2	.452	.477	.000
ACPD3	.673	.710	.000
ACPD4	.569	.600	.000
ACPD5	.685	.723	.000
ACPD6	.664	.701	.000
ACPD7	.494	.521	.000
ACPD8	.407	.429	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD9	.518	.546	.000
ACPD10	.421	.445	.000
ACPD11	.714	.753	.000
KCPD1	.572	.000	.000
KCPD2	.583	.000	.000
KCPD3	.426	.000	.000
KCPD4	.321	.000	.000
KCPD5	.371	.000	.000
KCPD6	.472	.000	.000
KCPD7	.539	.000	.000
KCPD8	.611	.000	.000
KCPD9	.551	.000	.000
KCPD10	.526	.000	.000
KCPD11	.606	.000	.000

Direct Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.718	.000	.000
PCPD	.399	.924	.000
PCPD11	.000	.000	.966
PCPD10	.000	.000	.768
PCPD9	.000	.000	.785
PCPD8	.000	.000	.997
PCPD7	.000	.000	.808
PCPD6	.000	.000	.596
PCPD5	.000	.000	.736
PCPD4	.000	.000	.784
PCPD3	.000	.000	1.018
PCPD2	.000	.000	.607
PCPD1	.000	.000	1.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD1	.000	1.299	.000
ACPD2	.000	1.000	.000
ACPD3	.000	1.624	.000
ACPD4	.000	1.628	.000
ACPD5	.000	1.665	.000
ACPD6	.000	1.569	.000
ACPD7	.000	1.187	.000
ACPD8	.000	.952	.000
ACPD9	.000	1.203	.000
ACPD10	.000	.959	.000
ACPD11	.000	1.477	.000
KCPD1	.904	.000	.000
KCPD2	1.000	.000	.000
KCPD3	.788	.000	.000
KCPD4	.529	.000	.000
KCPD5	.598	.000	.000
KCPD6	.923	.000	.000
KCPD7	.915	.000	.000
KCPD8	1.132	.000	.000
KCPD9	.941	.000	.000
KCPD10	.795	.000	.000
KCPD11	1.033	.000	.000

Standardized Direct Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.948	.000	.000
PCPD	.332	.583	.000
PCPD11	.000	.000	.562
PCPD10	.000	.000	.552
PCPD9	.000	.000	.537

	KCPD	ACPD	PCPD
PCPD8	.000	.000	.607
PCPD7	.000	.000	.591
PCPD6	.000	.000	.475
PCPD5	.000	.000	.538
PCPD4	.000	.000	.583
PCPD3	.000	.000	.743
PCPD2	.000	.000	.473
PCPD1	.000	.000	.720
ACPD1	.000	.654	.000
ACPD2	.000	.477	.000
ACPD3	.000	.710	.000
ACPD4	.000	.600	.000
ACPD5	.000	.723	.000
ACPD6	.000	.701	.000
ACPD7	.000	.521	.000
ACPD8	.000	.429	.000
ACPD9	.000	.546	.000
ACPD10	.000	.445	.000
ACPD11	.000	.753	.000
KCPD1	.572	.000	.000
KCPD2	.583	.000	.000
KCPD3	.426	.000	.000
KCPD4	.321	.000	.000
KCPD5	.371	.000	.000
KCPD6	.472	.000	.000
KCPD7	.539	.000	.000
KCPD8	.611	.000	.000
KCPD9	.551	.000	.000
KCPD10	.526	.000	.000
KCPD11	.606	.000	.000

Indirect Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.000	.000	.000
PCPD	.664	.000	.000
PCPD11	1.027	.893	.000
PCPD10	.816	.710	.000
PCPD9	.835	.726	.000
PCPD8	1.060	.922	.000
PCPD7	.859	.747	.000
PCPD6	.633	.551	.000
PCPD5	.782	.680	.000
PCPD4	.833	.724	.000
PCPD3	1.082	.941	.000
PCPD2	.645	.561	.000
PCPD1	1.063	.924	.000
ACPD1	.933	.000	.000
ACPD2	.718	.000	.000
ACPD3	1.166	.000	.000
ACPD4	1.169	.000	.000
ACPD5	1.196	.000	.000
ACPD6	1.127	.000	.000
ACPD7	.853	.000	.000
ACPD8	.684	.000	.000
ACPD9	.864	.000	.000
ACPD10	.689	.000	.000
ACPD11	1.061	.000	.000
KCPD1	.000	.000	.000
KCPD2	.000	.000	.000
KCPD3	.000	.000	.000
KCPD4	.000	.000	.000
KCPD5	.000	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
KCPD6	.000	.000	.000
KCPD7	.000	.000	.000
KCPD8	.000	.000	.000
KCPD9	.000	.000	.000
KCPD10	.000	.000	.000
KCPD11	.000	.000	.000

Standardized Indirect Effects (Group number 1 - Default model)

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD	.000	.000	.000
PCPD	.552	.000	.000
PCPD11	.497	.328	.000
PCPD10	.488	.321	.000
PCPD9	.475	.313	.000
PCPD8	.537	.354	.000
PCPD7	.522	.344	.000
PCPD6	.420	.277	.000
PCPD5	.476	.314	.000
PCPD4	.516	.340	.000
PCPD3	.657	.433	.000
PCPD2	.418	.276	.000
PCPD1	.637	.420	.000
ACPD1	.620	.000	.000
ACPD2	.452	.000	.000
ACPD3	.673	.000	.000
ACPD4	.569	.000	.000
ACPD5	.685	.000	.000
ACPD6	.664	.000	.000
ACPD7	.494	.000	.000
ACPD8	.407	.000	.000

	KCPD	ACPD	PCPD
ACPD9	.518	.000	.000
ACPD10	.421	.000	.000
ACPD11	.714	.000	.000
KCPD1	.000	.000	.000
KCPD2	.000	.000	.000
KCPD3	.000	.000	.000
KCPD4	.000	.000	.000
KCPD5	.000	.000	.000
KCPD6	.000	.000	.000
KCPD7	.000	.000	.000
KCPD8	.000	.000	.000
KCPD9	.000	.000	.000
KCPD10	.000	.000	.000
KCPD11	.000	.000	.000

Model Fit Summary

CMIN

Model	NPAR	CMIN	DF	P	CMIN/DF
Default model	80	1274.300	481	.000	2.649
Saturated model	561	.000	0		
Independence model	33	6771.176	528	.000	12.824

RMR, GFI

Model	RMR	GFI	AGFI	PGFI
Default model	.045	.947	.905	.640
Saturated model	.000	1.000		
Independence model	.266	.232	.185	.219

Baseline Comparisons

Model	NFI	RFI	IFI	TLI	CFI
	Delta1	rho1	Delta2	rho2	
Default model	.979	.948	.931	.902	.929
Saturated model	1.000		1.000		1.000
Independence model	.000	.000	.000	.000	.000

Parsimony-Adjusted Measures

Model	PRATIO	PNFI	PCFI
Default model	.911	.618	.664
Saturated model	.000	.000	.000
Independence model	1.000	.000	.000

NCP

Model	NCP	LO 90	HI 90
Default model	1693.300	1552.331	1841.754
Saturated model	.000	.000	.000
Independence model	6243.176	5981.042	6511.762

FMIN

Model	FMIN	F0	LO 90	HI 90
Default model	5.477	4.265	3.910	4.639
Saturated model	.000	.000	.000	.000
Independence model	17.056	15.726	15.066	16.402

RMSEA

Model	RMSEA	LO 90	HI 90	PCLOSE
Default model	.044	.090	.098	.000
Independence model	.173	.169	.176	.000

AIC

Model	AIC	BCC	BIC	CAIC
Default model	2334.300	2349.286	2653.216	2733.216
Saturated model	1122.000	1227.091	3358.400	3919.400
Independence model	6837.176	6843.358	6968.729	7001.729

ECVI

Model	ECVI	LO 90	HI 90	MECVI
Default model	5.880	5.525	6.254	5.918
Saturated model	2.826	2.826	2.826	3.091
Independence model	17.222	16.562	17.899	17.238

HOELTER

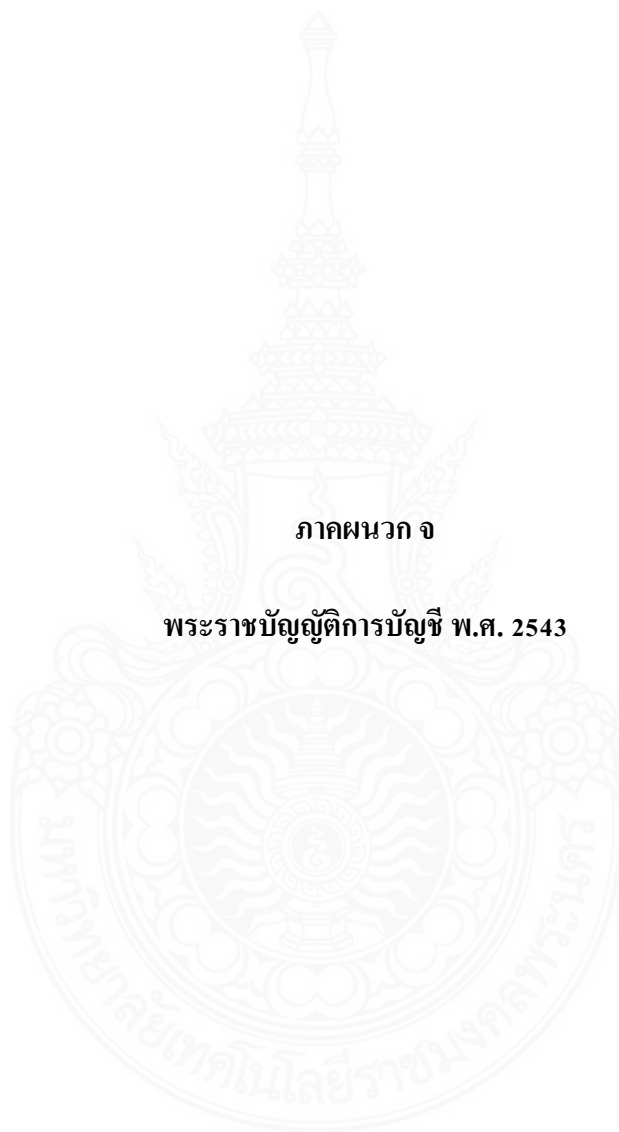
Model	HOELTER .05	HOELTER .01
Default model	298	302
Independence model	35	36

Execution time summary

Minimization:	.031
Miscellaneous:	.079
Bootstrap:	.000
Total:	.110

ภาคผนวก จ

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติ

การบัญชี

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชี

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“งบการเงิน” หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน สถานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลง สถานะการเงินของกิจการ ไม่ว่าจะรายงานโดยบุคคล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

“มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า หลักการบัญชีและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการเงิน

“ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่จัดให้มีการทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ทำบัญชี” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะ ได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

“สารวัตรใหญ่บัญชี” หมายความว่า อธิบดี และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายด้วย

“สารวัตรบัญชี” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นสารวัตรบัญชีประจำสำนักงานบัญชี ประจำท้องที่

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำนักงานกลางบัญชี

ให้อธิบดีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ โดยขึ้นตรงต่อสำนักงานกลางบัญชี และมีสารวัตรบัญชีคนหนึ่งเป็นหัวหน้าสำนักงานบัญชีประจำท้องที่

การจัดตั้งสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดของบัญชีที่ต้องจัดทำ

(๒) ข้อความและรายการที่ต้องมีในบัญชี

(๓) ระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชี

(๔) เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

(๕) กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่ง

(๖) คุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

ในการประกาศข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีคำนึงถึงมาตรฐานการบัญชี และข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันวิชาชีพบัญชี

ข้อกำหนดตาม (๕) และ (๖) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีด้วย

ข้อกำหนดตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) หากเรื่องนั้นมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นเมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะนั้นแล้ว ให้ถือว่าได้จัดทำบัญชีโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

หมวด ๒

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

มาตรา ๘ ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย กิจกรรมร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี และต้องจัดให้มีการทำบัญชีสำหรับการประกอบธุรกิจของตนโดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีประกอบธุรกิจเป็นประจำในสถานที่หลายแห่งแยกจากกัน ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการธุรกิจในสถานที่นั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเป็นกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้นุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการของกิจการนั้นเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้บุคคลธรรมดาใดหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนที่ประกอบธุรกิจใดในประเทศไทยตามเงื่อนไขใดเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ได้

ประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนวันใช้บังคับ

ในกรณีที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามวรรคสี่ ให้อธิบดีกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับวันเริ่มทำบัญชีครั้งแรก และกำหนดวิธีการจัดทำบัญชีของบุคคลธรรมดาหรือห้างหุ้นส่วนที่มีได้จดทะเบียนนั้น

มาตรา ๕ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันเริ่มทำบัญชี ดังต่อไปนี้ เป็นต้นไป

(๑) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

(๒) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศนั้นได้เริ่มต้นประกอบธุรกิจในประเทศไทย

(๓) กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่กิจการร่วมค้านั้นได้เริ่มต้นประกอบกิจการ

(๔) สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้เริ่มทำบัญชีนับแต่วันที่สถานที่ประกอบธุรกิจเป็นประจำนั้นเริ่มต้นประกอบกิจการ

มาตรา ๑๐ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในสิบสองเดือนนับแต่วันเริ่มทำบัญชีที่กำหนดตามมาตรา ๘ วรรคหก หรือวันเริ่มทำบัญชีตามมาตรา ๕ แล้วแต่กรณี และปิดบัญชีในรอบสิบสองเดือนนับแต่วันปิดบัญชีครั้งก่อน เว้นแต่

(๑) เมื่อได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีให้เปลี่ยนรอบปีบัญชีแล้วอาจปิดบัญชีก่อนครบรอบสิบสองเดือนได้

(๒) ในกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ให้ปิดบัญชีพร้อมกับสำนักงานใหญ่

มาตรา ๑๑ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดทำงบการเงินและยื่นงบการเงินดังกล่าวต่อสำนักงานกลางบัญชีหรือสำนักงานบัญชีประจำท้องที่ภายในห้าเดือนนับแต่วันปิดบัญชีตามมาตรา ๑๐ สำหรับกรณีของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ให้ยื่นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่งบการเงินนั้นได้รับอนุมัติในที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นทำให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่สามารถจะปฏิบัติตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ อธิบดีอาจพิจารณาสั่งให้ขยายหรือเลื่อนกำหนดเวลาออกไปอีกตามความจำเป็นแก่กรณีได้

การยื่นงบการเงินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

งบการเงินต้องมีรายการย่อตามที่อธิบดีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีที่ได้มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเพิ่มเติมจากรายการย่อของงบการเงินที่อธิบดีกำหนดไว้แล้ว ให้ใช้รายการย่อตามที่กำหนดในกฎหมายเฉพาะนั้น

งบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เว้นแต่ งบการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีทุน สิทธิทรัพย์ หรือรายได้ รายการใดรายการหนึ่งหรือทุกรายการ ไม่เกินที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในการจัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องส่งมอบเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีให้แก่ผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อให้บัญชีที่จัดทำขึ้นสามารถแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี

มาตรา ๑๓ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ทำการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำหรือสถานที่ที่ใช้เป็นที่ ทำงานเป็นประจำ เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะได้รับอนุญาตจากสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี ให้เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไว้ ณ สถานที่อื่นได้

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด และในระหว่างรอการอนุญาตให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีไว้ในสถานที่ที่ยื่นขออนั้นไปพลางก่อนได้

ในกรณีที่จัดทำบัญชีด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นใดในสถานที่อื่นใดในราชอาณาจักร ที่มีใช้สถานที่ตามวรรคหนึ่ง แต่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมืออื่นมายังสถานที่ ตามวรรคหนึ่ง กรณีดังกล่าวนี้ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาบัญชีไว้ ณ สถานที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว

มาตรา ๑๔ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันปิดบัญชีหรือจนกว่าจะมีการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามมาตรา ๑๗

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบบัญชีของกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการ ลงบัญชีไว้เกินห้าปีแต่ต้องไม่เกินเจ็ดปีได้

มาตรา ๑๕ ถ้าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ให้ผู้มี หน้าที่จัดทำบัญชีแจ้งต่อสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหายหรือเสียหายนั้น

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีตรวจพบว่าบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีที่เป็นสาระสำคัญแก่การจัดทำบัญชีสูญหายหรือถูกทำลาย หรือปรากฏว่าบัญชีและเอกสารดังกล่าวมิได้เก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้สันนิษฐานว่าผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีมีเจตนาทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งบัญชีหรือเอกสารนั้น เว้นแต่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจะพิสูจน์ให้เชื่อได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว เพื่อป้องกันมิให้บัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย

มาตรา ๑๗ เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีเลิกประกอบธุรกิจด้วยเหตุใดๆ โดยมีได้มีการชำระบัญชีให้ส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ และให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีดังกล่าวไว้ไม่น้อยกว่าห้าปี

เมื่อผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีร้องขอ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจขยายเวลาการส่งมอบบัญชีและเอกสารตามวรรคหนึ่งได้ แต่ระยะเวลาที่ขยายเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันเลิกประกอบธุรกิจ

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีไม่ครบถ้วนถูกต้อง สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีมีอำนาจเรียกให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีส่งมอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๘ งบการเงิน บัญชี และเอกสารที่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีได้รับและเก็บรักษาไว้ตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๗ ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลทั่วไปอาจขอตรวจดูหรือขอภาพถ่ายสำเนาได้โดยเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๓

ผู้ทำบัญชี

มาตรา ๑๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) เพื่อจัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นผู้ทำบัญชีสำหรับกิจการของตนเองก็ได้

มาตรา ๒๐ ผู้ทำบัญชีต้องจัดทำบัญชีเพื่อให้มีการแสดงผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน

มาตรา ๒๑ ในการลงรายการในบัญชี ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ลงรายการเป็นภาษาไทย หากลงรายการเป็นภาษาต่างประเทศให้มีภาษาไทยกำกับ หรือลงรายการเป็นรหัสบัญชีให้มีคู่มือคำแปลรหัสที่เป็นภาษาไทยไว้

(๒) เขียนด้วยหมึก ดิจิพิมพ์ ตีพิมพ์ หรือทำด้วยวิธีอื่นใดที่ได้ผลในทำนองเดียวกัน

หมวด ๔

การตรวจสอบ

มาตรา ๒๒ สारว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชีมีอำนาจตรวจสอบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ทำการหรือสถานที่เก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชี หรือสถานที่รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของบุคคลดังกล่าวได้ในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้สารว้ตรใหญ่บัญชีหรือสารว้ตรบัญชีมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ตามวรรคหนึ่ง เพื่อยึด หรืออายัดบัญชี และเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้ บัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับความผิดดังกล่าวนั้น จะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ สารว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชี ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัว ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สารว้ตรใหญ่บัญชีและสารว้ตรบัญชี มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือ

(๑) ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีหรือการเก็บรักษาบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี

(๒) ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือผู้ทำบัญชีส่งบัญชี เอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี หรือรหัสบัญชีมาเพื่อตรวจสอบ

หนังสือที่ส่งตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้นำส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ถ้าไม่พบผู้รับ ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับนั้น จะส่งให้แก่บุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วและอยู่หรือทำงานอยู่ในบ้านหรือสถานที่ประกอบธุรกิจที่ปรากฏว่าเป็นของผู้รับนั้นก็ได้

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งตามวิธีการในวรรคสอง หรือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ใช้วิธีปิดหนังสือดังกล่าวในที่ซึ่งเห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่หรือสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้รับหรือบ้านที่ผู้รับมีชื่ออยู่ในทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือโฆษณาข้อความย่อในหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายเป็นปกติในท้องถิ่นนั้นก็ได้

เมื่อได้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ถือว่าเป็นอันได้รับแล้ว

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความใดๆ ที่ทราบหรือได้มาเนื่องจากการปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๔ เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้สารวัตรใหญ่บัญชีและสารวัตรบัญชีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท กรณีที่ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่ออกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้ปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๘ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๙ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๐ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๓๑ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๒ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๓๓ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีผู้ใดแจ้งข้อความตามมาตรา ๑๕ เป็นเท็จต่อสารวัตรใหญ่ บัญชีหรือสารวัตรบัญชีว่าบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีสูญหายหรือเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๖ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชี ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่สารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ หรือฝ่าฝืนคำสั่งของสารวัตรใหญ่บัญชีหรือสารวัตรบัญชีซึ่งสั่งการตามมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นสารวัตรใหญ่บัญชี สารวัตรบัญชี หรือเจ้าพนักงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ชอนเร้น หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งบัญชีหรือเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดลงรายการเท็จ แก้ไข ละเว้นการลงรายการในบัญชีหรืองบการเงิน หรือแก้ไขเอกสารที่ต้องใช้ประกอบการลงบัญชีเพื่อให้ผิดความเป็นจริง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ หุ่นส่วนผู้จัดการ ผู้แทนนิติบุคคล หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินการ ของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๔๑ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ วรรคสอง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามที่ได้เปรียบเทียบแล้ว ให้คดีเป็นอัน เลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บรรดากฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ยังคง ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง หรือประกาศ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้ใดเป็นผู้ทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ทำบัญชีตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๗ (๖) หากประสงค์จะเป็นผู้ทำ บัญชีตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ให้แจ้งต่ออธิบดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อผู้นั้นเข้ารับการอบรมและสำเร็จ การอบรมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนดแล้ว ให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำบัญชี ต่อไปได้เป็นเวลาแปดปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ระหว่างที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีที่กฎหมายกำหนด ให้ถือว่ามาตรฐานการบัญชี ที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยซึ่งคณะกรรมการควบคุม การประกอบวิชาชีพสอบบัญชีได้มีมติให้ประกาศใช้แล้ว เป็นมาตรฐานการบัญชีตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ ให้กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรซึ่งเริ่มต้นประกอบกิจการร่วมค้าอยู่ก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่ หลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว

มาตรา ๔๕ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีจัดให้มีผู้ทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรา ๑๕ ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

กำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง อธิปไตยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี จะขยายออกไปอีกตาม ความจำเป็นแก่กรณีก็ได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปี

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับแก่ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ได้จัดให้มีผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยการบัญชีได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีหลักการเกี่ยวกับการทำบัญชีหลายประการที่ยังไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางการบัญชีและการจัดทำบัญชี และไม่สอดคล้องกับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบัญชีให้ทันสมัยยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้